

(Beslutningsforslag nr. B 17).

43. møde

Onsdag den 6. februar 1980 kl. 13.00

Dagsorden:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til udenrigsministeren:

Forespørgsel [om sikkerhedspolitik] af Heinesen (S), Arne Christiansen (V), Ninn-Hansen (KF), Arentoft (FP), Niels Helveg Petersen (RV), Arne Melchior (CD), Chr. Christensen (KrF) og Ib Christensen (DR).
(Forespørgsel nr. 15).

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til statsministeren og energiministeren:

Forespørgsel [om Danmarks energiforsyning] af Annelise Gotfredsen (KF), Arne Christiansen (V) m. fl.
(Forespørgsel nr. 16).

3) Spørgsmål til ministrene.

4) Første behandling af:

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1979.
(Lovforslag nr. L 96).

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Foranstaltninger ved huslejeaktioner i almennyttigt boligbyggeri og boliger for unge under uddannelse samt ændring af bestemmelserne om bygningskader).
(Lovforslag nr. L 109).

6) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om beskæftigelsesforanstaltninger for kvinder [af Lilli Gyldenkilde (SF) m. fl.].
(Beslutningsforslag nr. B 16).

7) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. [af Lilli Gyldenkilde (SF) m. fl.].

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Boligudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til energibesparende foranstaltninger vedrørende bygninger og om ændring af ligningsloven. (Tilskud til pensionister). (Lovforslag nr. L 83).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Med skrivelse af 5. februar 1980 fremsender ministeren for kulturelle anliggender godkendt budget for Danmarks Radio (Handlingsplan II) for finansåret 1980, jfr. § 9, stk. 3, i lov nr. 421 af 15. juni 1973 om radio- og fjernsynsvirksomhed.

Eksemplarer er fremlagt i læseværelset.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til udenrigsministeren:

Forespørgsel [om sikkerhedspolitik] af Heinesen (S), Arne Christiansen (V), Ninn-Hansen (KF), Arentoft (FP), Niels Helveg Petersen (RV), Arne Melchior (CD), Chr. Christensen (KrF) og Ib Christensen (DR).
(Forespørgsel nr. 15. Anmeldt 29/1 80).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til statsministeren og energiministeren:

Forespørgsel [om Danmarks energiforsyning] af Annelise Gotfredsen (KF), Arne Christiansen (V) m. fl.

(Forespørgsel nr. 16. Anmeldt 29/1 80).

Formanden:

[Formanden]

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål til ministre:

Spm. nr. 354

1) Til statsministeren af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Mener statsministeren, at undervisningsministeren kan betegnes som troværdig, når de oplysninger, undervisningsministeren giver finansudvalget i et aktstykke i december 1979, bliver erklæret for ukorrekte af undervisningsministeren allerede 6-7 uger efter oplysningernes afgivelse?«

Skriftlig begrundelse

Undervisningsministerens manøvre omkring aktstykket vedrørende Johannesskolen på Frederiksberg ønskes belyst.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg er blevet orienteret om, at finansministeren som fungerende statsminister vil besvare det spørgsmål, jeg har stillet, og det er jeg fuldt tilfreds med, for naturligvis vil finansministeren være i stand til at besvare det på fuldt betryggende vis, og da det også er et spørgsmål, der vedrører forhold, som finansudvalget skal fungere under, og da finansministeren jo til daglig er vores udmærkede ressortminister, er jeg meget tilfreds med, at finansministeren her får lejlighed til at udtale sig om det. Jeg forventer selvfølgelig, at finansministeren nu kommer herop og siger, at når ministre afgiver oplysninger til finansudvalget på skrift, skal disse oplysninger være sandfærdige, og at finansministeren her fra talerstolen nu om et øjeblik vil love, at den minister, der ikke helt har fulgt den linje, vil få en meget kraftig påtale, eller rettere sagt, vi forventer at få en orientering om, at undervisningsministeren allerede har fået en meget kraftig påtale, fordi man skriftligt har meddelt finansudvalget noget, som ikke var troværdigt.

Statsministeren (Svend Jakobsen, fg.):

Jeg takker for den tillid, der kom til udtryk i spørgerens motivering.

I den skriftlige begrundelse for spørgsmålet har hr. Askjær Jørgensen ønsket en belysning af »undervisningsministerens manøvre« – ja, det står der rent faktisk – »omkring aktstykket vedrørende Johannesskolen«. Den såkaldte manøvre er i korthed følgende: Den 4. december 1979 fremsender undervisningsministeren aktstykket til finansudvalget. Den 28. december 1979 besvarer undervisningsministeren skriftligt i alt 28 spørgsmål om Johannesskolen stillet af finansudvalget. Den 2. januar 1980 meddeler undervisningsministeren Foreningen af Private Gymnasier, at der er behov for at bevare Johannesskolens kapacitet, og at byggesagen bør gennemføres. Den 16. januar 1980 anmoder finansudvalget om et samråd med undervisningsministeren.

Som bekendt besluttede undervisningsministeren den 23. januar 1980 efter drøftelse med finansministeren at trække aktstykket tilbage. Dette blev bekræftet over for finansudvalget i en skrivelse af 23. januar 1980 som meddelt Johannesskolen i en skrivelse af 24. januar 1980.

Undervisningsministeren har sidste onsdag ved besvarelse af et spørgsmål fra hr. Flygaard nærmere redegjort for baggrunden for, at aktstykket blev trukket tilbage. Det turde vel være overflødigt, men jeg skal da gerne bekræfte, at jeg er ganske enig med undervisningsministeren i, at den økonomiske situation nødvendiggør, at alle bevillingssager vurderes og nyvurderes.

Jeg må herefter i øvrigt ganske afvise hr. Askjær Jørgensens spørgsmål angående undervisningsministerens troværdighed; der er naturligvis intet grundlag for at sætte spørgsmålstegn ved undervisningsministerens troværdighed.

Askjær Jørgensen (FP):

Det var trist, jeg skulle blive så skuffet over finansministeren. Så må jeg spørge helt konkret, om det er rigtigt, at der i aktstykke nr. 142, dateret den 4. december 1979, i vores aktstykkehæfte nr. 5, tror jeg det er, på s. 67, midt på siden står:

»Man tør fastslå, at skolen som institution må nedlægges, hvis den ikke kan få nye og bedre lokaleforhold, idet der er bred enighed

[Askjær Jørgensen]

om, at skolen ikke kan fortsætte i de nuværende, helt nedslidte bygninger.«

Er dette ikke en klar meddelelse til finansudvalgets medlemmer om, at hvis man ikke bevilger de 17 mill. kr., der er ansøgt af undervisningsministeren, vil skolen nødvendigvis skulle lukke? Kan finansudvalgets medlemmer forstå denne meddelelse anderledes? Hvis finansministeren er enig i, at det er tydelig tale, at det er en klar og præcis information til finansudvalgets medlemmer om, at det ligger således, vil jeg gerne spørge finansministeren, om der ikke kan rejses alvorlig tvivl om undervisningsministerens troværdighed, når der bliver sagt noget, der er stik modsat, 6-7 uger efter. Det må finansministeren være informeret om. Jeg skal ikke herfra begynde at referere direkte fra samrådet i udvalget. Jeg synes, at finansministeren skulle tage lidt mere alvorligt på denne sag. Det kan ikke være rimeligt, at medlemmerne af finansudvalget ikke kan tro på, hvad der bliver sagt, og hvad der står på tryk i aktstykkerne.

Arne Melchior (CD):

Spørgsmålet om troværdighed i denne forbindelse relaterer sig jo først og fremmest til den begrundelse, der er givet for aktstykkets tilbagetrækning, og da det nu mager sig så heldigt, at det er finansministeren, der svarer i dag på dette spørgsmål, vil jeg gerne fritte efter en oplysning om denne begrundelse.

Begrundelsen er den, at der skal spares – det er altså samfundets almindelige økonomiske situation, der er givet som grund – og det drejer sig altså her om en sum på 14 mill. kr. over en årrække, men disse penge er jo indeholdt i finansloven for 1980 i det samlede rådighedsbeløb for nybygning til brug for private skoler. Er det finansministerens, undervisningsministerens og regeringens mening, at det beløb, der nu søges sparet – hvad der forhåbentlig ikke vil lykkes – over for Johannesskolen, skal afkortes i den finanslovspostering, som vi på finansministerens anbefaling har stemt for her i tinget?

Statsministeren (Svend Jakobsen, fg.):

Jeg kan ikke bekræfte over for hr. Askjær Jørgensen, om citatet var rigtigt, men jeg har ingen grund til at tro, at det ikke skulle være

det; jeg har ikke det pågældende aktstykke hos mig. Men jeg har heller ikke nogen mulighed for at gå ind i en diskussion om, hvorvidt der er en modsætning mellem det, der blev citeret fra det pågældende aktstykke, og det, som jeg forstår er udtalt under et samråd i finansudvalget 6-7 uger senere. Jeg har ikke deltaget i det pågældende samråd, og derfor har jeg ingen foudsætninger for at kunne sammenstille det citat, hr. Askjær Jørgensen giver, og det, han henviser til, men som han af gode grunde ikke kan nævne her. Det er jeg heller ikke bekendt med, og jeg har derfor ingen mulighed for at bekræfte eller afkræfte, om der er sammenhæng mellem det, der står i aktstykket, og det, der måtte være udtalt. Det, jeg har haft som udgangspunkt, er den motivering, som undervisningsministeren har givet for at trække aktstykket tilbage.

Her vil jeg gerne sige til hr. Arne Melchior, at det er rigtigt, at vi har vedtaget en finanslov på min anbefaling, men det er lige så rigtigt, at vi har en ikke-udfyldt spareramme. Vi har en budgetreguleringskonto, bag hvilken der ligger et dokument, som viser, hvilke overvejelser regeringen har gjort sig, og som giver anvisning på muligheder op i størrelsesordenen 1,8 mia kr. af de 2,5 mia kr., vi skal spare.

Det er klart, at jeg på den baggrund har henstillet meget indtrængende til samtlige mine kolleger, at der udøves den størst mulige sparsommelighed i forvaltningen af midlerne. Jeg kan tilføje, at regeringen bestræber sig på at nå et mål, der ligger højere, i øvrigt en bestræbelse, som vi jo ikke mindst fra de borgerlige partiers side bliver stærkt understøttet i. Jeg tror, der ud fra vores økonomiske situation i Danmark år 1980 er al mulig grund til, at vi i forhold til hver enkelt beslutning om udgifter, både de direkte udgifter og dem, der medfører efterfølgende driftsudgifter, er meget omhyggelige i vor beslutningsproces.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 342

2) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Nymann (FP):

»Vil ministeren tage initiativ til ad lovgivningsmæssig eller anden vej at pålægge am-

[Nymann]

ter og kommuner at halvere forbruget og udgifterne til gade- og stibelysning – især i områder med begrænset trafik?»

Skriftlig begrundelse

Hvis regeringen vil tages alvorligt i sine energibesparelsesopfordringer til befolkningen, bør den selv gå foran med nogle åbenbare eksempler.

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

I anledning af det af hr. Nymann stillede spørgsmål skal jeg gerne oplyse, at ministeriet for offentlige arbejder allerede efter energikrisen i 1973 var opmærksomt på mulighederne for at spare ressourcer ved nedsættelse af vejbelystningen. Selv om kun ca. 1,5 pct. af elforbruget anvendes til vejbelystning, fandt man det rimeligt at undersøge mulighederne for at opnå besparelser på dette punkt.

Efter nogle forsøg med delvis slukning af vejbelystningen blev man dog klar over, at hensynet til færdselssikkerheden krævede nøjere undersøgelser. Derfor indledte man i 1975 et arbejde med udformning af regler for vejbelystning, udformet under hensyntagen til ressourceforbruget, trafikikkerheden og hensynet til omgivelserne.

Efter at arbejdet var afsluttet, udsendte ministeriet i september 1979 et nyt vejbelystningscirkulære. Cirkulæret fastlægger et rimeligt belystningsniveau, afpasset efter forskellige vejtyper, og giver mulighed for reduceret belystning. Reglerne blev ledsaget af en cirkulæreskrivelse om mulighederne for energibesparelser på vejbelystningsområdet, hvori man nærmere præciserer de besparelsesmuligheder, der ligger i det nye vejbelystningscirkulære.

Vejdirektoratet er som vejbestyrelse for bl. a. motorvejene i gang med ombygning af anlæg, der ligger over det nu fastlagte belystningsniveau, og jeg er bekendt med, at en række vejbestyrelser ligeledes vil arbejde med at realisere de besparelsesmuligheder, der ligger i cirkulæret.

På baggrund af de oplysninger, jeg her har givet, mener jeg ikke, der er grundlag for at foretage yderligere i spørgsmålet om vejbelystning.

Nymann (FP):

Årsagen til mit spørgsmål er, at jeg kommer ude fra en omegnskommune, hvor vi ser store, ubebyggede arealer ligge badet i lys. Når jeg kører hjem herfra om aftenen, kommer jeg ud til den store udfletning herude ved Vallensbæk, som man kalder karrusellen, og dér er der ikke tale om oplysning, men om et lyshav. Ministerens regler og cirkulærer er sikkert fuldstændig i orden, men hvis de fungerer, som de skal, fungerer de meget dårligt, i alle tilfælde i det område, jeg kommer fra.

Derfor beder jeg ministeren endnu en gang ikke læse cirkulærene og bestemmelserne, for dem kender vi alle sammen, men sørg for, at der bliver slukket nogle lygter rundt omkring i landet, for den sparekampagne, der føres over for befolkningen, bider ligesom ikke rigtig, når man ser al den oplysning, der sker rundt omkring. Altså det, det offentlige har mulighed for at regulere på, står helt uberørt, hvorimod man siger til de enkelte: pas på dit og pas på dat! Derfor er der et misforhold i det hele, og jeg beder ministeren om endnu en gang at tage fat på sagen.

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Først finder jeg anledning til at takke hr. Nymann for den store interesse, hr. Nymann viser det problem, der har dannet grundlag for det stillede spørgsmål.

Jeg er imidlertid ikke i tvivl om, at hr. Nymann er enig med mig i, at jeg må henholde mig til de cirkulærer, der nu engang er gældende. Lad os nu se, hvad disse cirkulærer kan føre med sig af forbedringer i den kommende tid. Jeg har troen på, at disse cirkulærer i høj grad har en gavnlig virkning. Dermed være ikke sagt, at der ikke senere, når vi er i besiddelse af flere erfaringer, kan være behov for at rette et og andet i disse cirkulærer; det er blot lovlig tidligt at udtale sig herom for nærværende.

Nymann (FP):

Jeg takker selvfølgelig ministeren for svaret. Der er ingen tvivl om, at cirkulærene er i orden, men når man tager ud over landet, slår det én, at der overhovedet ikke spares nogen steder. Derfor beder jeg ministeren om personligt at se efter og sørg for, at der sker

[Nymann]

noget ude over landet. For den propaganda, man ser i TV og aviserne, står i en skærende modsætning til det, det offentlige gør.

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Jeg tør ikke afgive løfte om, at jeg selv vil efterkontrollere samtlige lampesteder. Jeg må derfor henvise til, hvad jeg allerede har sagt.

Formanden:

Det ville også give meget rejseri!

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 332

3) Til ministeren for skatter og afgifter af:

Thorndahl (FP):

»Kan et medlem af ligningsmyndighederne uden at bryde sin tavshedspligt udtale sig principielt om en enkelt sags forløb og i den forbindelse give udtryk for sin politiske vurdering af sagen og af afgørelsen uden derved at overtræde sin tavshedspligt, jfr. straffelovens § 152?«

Skriftlig begrundelse

I en sag omkring nogle jubilæumsgaver mellem fabrikanter har et medlem af ligningskommissionen i Ikast, redaktør Tage Sloth, gjort sig nogle overvejelser om sin tavshedspligt som kommissionsmedlem.

I den anledning har amtsskatteinspektør Gunnar Pedersen, Ringkøbing amt, til Midtjyllands Avis den 16. januar 1980 udtalt: »Hvis man som Tage Sloth holder sig til principperne i den pågældende sag, kan jeg ikke se, at der skulle gælde nogen form for tavshedspligt« og: »Men Tage Sloth oplyser jo ikke noget om de enkelte fabrikanters indkomst- og formueforhold ved at beskrive sagens forløb og ved at give udtryk for sin politiske vurdering af den afgørelse, statskattedirektoratet har truffet. Derfor kan paragrafen om tavshedspligt ikke anvendes her.«

I forbindelse med de helt specielle skatte-sagsbehandlinger af Glistrups klienter, jfr. eksempelvis Poul Boegs »Justismordet i Landsskatteretten«, hvor det er åbenbart, at der er foregået en lang række overtrædelser af straffelovens § 148, har de pågældende,

herunder den forhenværende skatte- og afgiftsminister, afvist at udtale sig principielt om denne særprægede sagsbehandling under påberåbelse af tavshedspligten.

Har amtsskatteinspektør Gunnar Pedersen derimod ret, kan de berørte skattemyndigheder ikke undslå sig for at kommentere den magtfordrejning, der systematisk er blevet Mogens Glistrups klienter til del med henvisning til tavshedspligten.

Det er i øvrigt spørgerens opfattelse, at lovgivningen bør ændres, såfremt det er ministerens bedømmelse, at amtsskatteinspektør Gunnar Pedersen på det eksisterende grundlag ikke har ret i sin vurdering.

Thorndahl (FP):

»Skattevæsenets svinestreg« var en overskrift på en af Jyllands-Postens ledere. »Er der korruption i landsskatteretten?« er en spørgende overskrift i tidsskriftet Frit Erhverv. »Sorte pletter på retten« er overskriften på en leder i B.T. den 5. juni 1979. Disse karakteristikker er udtryk for en vurdering på grundlag af den helt usædvanlige behandling, som de skatteborgere, der har brugt advokat Mogens Glistrup som deres rådgiver i skatte spørgsmål, har fået af skattemyndighederne. Det fremgår meget tydeligt af det, der er kommet offentligt frem, at i det øjeblik navnet Mogens Glistrup har figureret i en skattesag, har skattemyndighederne uden overhovedet at behandle sagen konkret helt automatisk og helt generelt vendt tommelfingeren nedad, og der er heller ingen tvivl om, at skattemyndighederne har brugt deres magt ubegrænset og med et klart politisk sigte, nemlig at ødelægge hr. Glistrups advokatvirksomhed og knække ham psykisk. Ministeren mærker måske for tiden en ubetydelig brøkdæl af det pres, hr. Glistrup nu igennem ni år har været udsat for – en lille bitte brøkdæl.

Skattemyndighederne er imidlertid på den mest ynkelige og usle måde – og herunder altså også ministerens forgænger – krøbet i ly bag den tavshedspligt, hvis eneste formål jo er at beskytte den enkelte borgers personlige forhold, når det drejer sig om at kommentere denne særprægede sagsbehandling generelt.

Nu kommer der imidlertid et fremtrædende medlem af skatteadministrationen, amtsskatteinspektør Gunnar Pedersen, Herning,

[Thorndahl]

og siger, at man sagtens som medlem af en ligningskommission kan udtale sig principielt om en enkelt sags forløb og i den forbindelse give udtryk for sin egen, personlige politiske vurdering af den pågældende sag og sags behandling, og det vil jeg gerne spørge ministeren om man kan, på baggrund af de generelle bemærkninger, jeg indledte med.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Det spørgsmål, hr. Thorndahl har stillet mig, er jo generelt formuleret, og jeg synes, det er udmærket, at det netop har fået denne generelle formulering.

Jeg mener ikke, det stillede spørgsmål kan besvares generelt. Det må i hvert enkelt tilfælde afgøres ud fra de konkrete omstændigheder, om der foreligger tilsidesættelse af tavshedspligten; i sidste instans er det et spørgsmål, som domstolene må afgøre.

Jeg kan i den forbindelse gøre opmærksom på, at der under justitsministeriet er nedsat et udvalg, der har til opgave at foretage en samlet gennemgang og vurdering af straffelovens og særlovgivningens regler om tavshedspligt.

Thorndahl (FP):

Jeg vil gerne delvis takke ministeren for svaret, som jeg gerne vil forstå derhen, at ministeren i hvert fald for sit vedkommende her har tilkendegivet, at han nu vil besvare de spørgsmål, som hans forgænger afviste at besvare her i tinget vedrørende advokat Mogens Glistrups klientforhold og klienternes relationer. Jeg håber også, jeg kan forstå svaret sådan, at skattemyndighederne i disse forbindelser nu generelt er både berettigede og forpligtede til at kommentere og besvare problemer og spørgsmål omkring denne særbehandling.

I den forbindelse vil jeg stille skatteministeren et spørgsmål, der drejer sig om formålet med disse tavshedsbestemmelser og deres rækkevidde. I et demokrati må udgangspunktet være, at offentlig myndighed naturligvis udøves på borgernes vegne og principielt må ske i fuld åbenhed og i fuld offentlighed, således at bedømmelsen af de offentlige myndigheders administration kan indgå i vælgernes vurdering og stemmeafgivning ved det kommende valg; ellers er demokratiet jo meningsløst. Undtagelser må der naturligvis

være, først og fremmest af nationale og sikkerhedsmæssige årsager, men i denne forbindelse væsentligst alene for at beskytte borgernes personlige, private forhold for offentligheden. Det er det sidstnævnte forhold, der efter min opfattelse alene begrunder den tavshedspligt, der findes i skattelovgivningen. Jeg kan ikke forestille mig, at tavshedspligten er tilvejebragt for at lægge røgslør over det offentlige og for at give borgerne et helt fejlagtigt indtryk af, hvad det egentlig er, der foregår i skatteadministrationen.

Jeg går også ud fra, at skatteministeren er af den mening, i hvert fald principielt, at det, der foregår inden for skatteområdet, tåler offentlighedens lys. Såfremt en skatteyder derfor intet har imod, at hans eller hendes personlige skatteforhold debatteres offentligt – ja, måske endda ligefrem ønsker det for at vise, hvordan det foregår – er der da efter skatteministerens opfattelse nogen tavshedspligt for skattemyndighederne, da tavshedspligtens primære formål jo hermed er tilgodeset?

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Det fremgår allerede af det svar, jeg har afgivet, at hele den meget omfattende problemstilling vedrørende tavshedspligten og dennes rækkevidde nu tages op til en samlet gennemgang i et udvalg under justitsministeriet, og jeg skal derfor henholde mig til det, som jeg tidligere har sagt.

Der er i øvrigt ingen tvivl om, at tavshedspligten er en beskyttelse for den enkelte borger, og jeg tror også, at man under det udvalgsarbejde vil fastholde dette som den principielle linje.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 333

4) Til ministeren for skatter og afgifter af:

Hagen Hagensen (KF):

»Hvilken betydning kan der tillægges et af en skattepligtig på selvangivelsen taget generelt eller specielt forbehold?«

Skriftlig begrundelse

I den offentlige debat er der rejst spørgsmål om generelle og specielle forbehold taget

[Hagen Hagensen]

af skattepligtige i forbindelse med afgivelse af selvangivelse.

Der er derfor af hensyn til skatteyderne behov for en klar tilkendegivelse om sådanne forbehold, forinden fristen for afgivelse af selvangivelser udløber.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Jeg kan svare, at et generelt forbehold, som en skatteyder anfører på sin selvangivelse med hensyn til rigtigheden af dennes indhold, vil være uden betydning; man kan ikke på denne måde gardere sig mod et eventuelt strafansvar efter kontrollovens § 13.

Hvad angår et specielt forbehold, kan situationen være en anden, og en udtømmende besvarelse kan ikke gives ved denne lejlighed. Hvis skatteyderen i sin selvangivelse eller i et bilag til denne redegør klart for et indtægts- eller udgiftsbeløb, men udtrykker tvivl om den rigtige skattemæssige behandling af beløbet, vil han ikke udsætte sig for strafansvar.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil gerne til ministeren sige, at det var en klar tilkendegivelse fra hans side, en tilkendegivelse, jeg også ventede, nemlig at et generelt taget forbehold på en selvangivelse er uden betydning. Jeg kan også være enig med ministeren i, at man nok ikke kan give et udtømmende svar på spørgsmålet om gyldigheden af et særligt forbehold, men at den skatteyder, der har været i tvivl på det enkelte punkt, skal tilgodeses i videst muligt omfang. Derfor må det være således, at selvangivelsen for mig at se – og det er altså også ministerens svar – ikke er behørig, hvis der er taget et alment forbehold, hvorimod den må anses at være i orden, hvis der er udtrykt tvivl på et enkelt punkt.

Men jeg tror ikke, det er nok, at ministeren giver svaret her i dag på den måde, det er gjort på. Der har i den offentlige debat i den seneste tid været rejst en række spørgsmål om, hvordan man skulle forholde sig, når man indgav sin selvangivelse, og der er af forskellige skatteforvaltninger blevet udtrykt forskelligt om, hvad man ville gøre over for dem, der gjorde det ene eller det andet. Derfor trænges der til en klargørelse, og det er derfor, jeg har stillet spørgsmålet. En klargørelse kan for mig at se kun ske ved,

at ministeren sørger for, at det svar, han har givet her i dag, omsat i skrift udsendes til alle og dermed offentligheden om, hvorledes der vil blive forholdt ved selvangivelser, der indgives med forbehold. Det skal ske, inden fristen løber ud, og jeg vil gerne i denne forbindelse spørge ministeren, da denne debat har stået på igennem længere tid, hvorledes der vil blive forholdt over for de skatteydere, der allerede nu har indsendt deres selvangivelse og i tillid til den tvivl, der har været om, hvad man kunne gøre, har taget et mere eller mindre bredt forbehold.

Jeg kunne også fristes til yderligere at få klaret det spørgsmål, om man med et forbehold, der ikke omfatter alt, men kun en del af selvangivelsen, kan tage et forbehold efterfølgende, efter at man har underskrevet og indsendt sin selvangivelse.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Hr. Hagen Hagensen gjorde nogle bemærkninger, som jeg ikke ved om jeg helt fik fat på, men sådan som jeg opfattede dem, gik de på, at hvis man tager et generelt forbehold, ville hr. Hagen Hagensen ikke opfatte selvangivelsen som behørig. Det synspunkt tror jeg ikke kan holde, men en konflikt om et sådant spørgsmål må jo i givet fald finde sin afgørelse ved domstolenes mellemkomst.

Men jeg må måske alligevel udtrykke det lidt klarere fra min side ved at sige, at hvis man forestiller sig en håndværksmester, der gennem adskillige år har afleveret et korrekt regnskab og en korrekt selvangivelse, men måske af politiske grunde, eller hvad ved jeg, finder på at fæste et generelt forbehold på sin selvangivelse, vil jeg nu anse det for temmelig oplagt, at det ikke ville få nogen som helst betydning. Da vil man klart sige, at selvangivelsen er lige så behørig som de tidligere selvangivelser, der er indsendt, og derfor er jeg personlig ikke i tvivl om, at et generelt forbehold, som man tager i selvangivelsen, vil, som jeg har sagt i mit første svar, være uden betydning; man kan altså ikke drage den konklusion, som jeg havde indtryk af at hr. Hagen Hagensen var i færd med at drage, at man så skulle opfatte selvangivelsen som ikke behørigt indgivet.

Hr. Hagen Hagensen mente ellers, at der var behov for at få videresendt de svar, som jeg har givet her i dag, til myndighederne

[Ministeren for skatter og afgifter]

rundt omkring, for at der ikke skal være nogen som helst tvivl. Jeg mener ikke, der er nogen som helst tvivl. Jeg mener, at kompetente myndigheder og personer efterhånden meget klart har tilkendegivet, at et generelt forbehold eller som foreslået af visse dagblade, at man forsyner sin selvangivelse med et stempel, ikke vil have nogen betydning. Skattemyndighederne vil se bort herfra og behandle selvangivelsen på ganske normal måde. Jeg mener ikke, at der er nogen som helst tvivl tilbage om det.

I øvrigt er jeg vidende om, at statsskattedirektoratet skal have et møde med kommunale skatteinspektører osv. – jeg husker ikke datoen, men det er i hvert fald inden den 15. – og på dette møde vil eventuelle tvivls spørgsmål, som jeg i øvrigt ikke tror er til stede længere, kunne blive afklaret. Men efter min egen, personlige opfattelse er der kommet så klare tilkendegivelser nu, at der ikke bør være nogen som helst tvivl om, hvordan man skal forholde sig til de spørgsmål, der er blevet rejst.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg skal ikke tage det spørgsmål op, om selvangivelsen skal betragtes som ikke værende behørig, hvis man har taget generelt forbehold eller, som ministeren udtrykker det, forbeholdet er uden betydning. I sidstnævnte tilfælde har jeg dog det spørgsmål at stille til ministeren: hvorledes skal skatteyderen få noget at vide om, at man ikke tager noget hensyn til det, han har skrevet på sin selvangivelse?

Det er en af grundene til, at jeg må bede om, at ministeren sørger for, at der på hans foranledning udgår en ganske utvetydig tilkendegivelse til offentligheden og til alle, der har med skatteforvaltning og også med selvangivelser at gøre, altså også den enkelte borger. Der er tvivl, og den er sæt i den sidste måneds tid eller så på baggrund af nogle forhold, som ikke vedkommer spørgsmålet, jeg har stillet, men den er der, og derfor må man simpelt hen have klaret forholdene af; og det er ikke nok, at statsskattedirektoratet på et eller andet møde siger noget derom. Der må en klar tilkendegivelse fra ministeren om, at man ikke vil tillægge disse forhold nogen form for betydning og ikke kan gøre det i henhold til loven, således at alle ved,

hvad de har at rette sig efter. Det gælder naturligtvis så, at enhver af os skal rette os derefter.

Så vil jeg godt spørge om en ting mere, som jeg håber at kunne få klaret hos ministeren. Hvis en selvangivelse er underskrevet uden noget forbehold af nogen art – ministeren svarede ikke på det, da jeg spurgte om det før – kan man så efterfølgende komme og sige: hør, jeg er i tvivl om dette eller hint eller måske om det hele, hvilken betydning har det så?

Glensgård (FP):

Ministeren gav jo en interessant oplysning, da han sagde, at skattedepartementet nu skulle i gang med at afholde møde med de kommunale ligningsmyndigheder. Ministeren sagde ikke, at det var om Hjortnæstemplet, men det kunne godt tilføjes, uden at det ville blive et problem. Men det, der fik mig herop, var, at ministeren nævnte, at hvis nu en håndværksmester gennem en lang årrække har indgivet sin selvangivelse helt korrekt, men så af politiske årsager skulle finde på at tage et forbehold, ville man vurdere selvangivelsen som behørigt indgivet. Jeg skal i denne forbindelse spørge ministeren: hvordan forestiller man sig at ligningsmyndighederne skulle kunne vurdere, om de enkelte selvangivelser er stemplet af politiske årsager eller de er stemplet af personlige årsager? Det kunne være, man var i tidnød, man var inde i nogle byggerier, som man ikke kunne overse, og derfor tog man et forbehold. Et sådant forhold behøver ikke være politisk, det tror jeg ministeren vil give mig ret i.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Til hr. Hagen Hagensens supplerende spørgsmål vil jeg gerne sige, at jeg er meget sikker på, at statsskattedirektøren er meget opmærksom på, om der konkret kan være behov for at supplere den vejledning, som direktoratet skal give, og det vil man også være op til indgivelsen af den selvangivelse, som skal afleveres den 15. februar i år. Jeg har fuld tillid til, at man kan vurdere den situation, der foreligger, og derfor føler jeg ikke, der er et behov som det, hr. Hagen Hagensen har givet udtryk for.

Så stillede hr. Hagen Hagensen endnu et supplerende spørgsmål om, hvordan man

[Ministeren for skatter og afgifter]

skal forholde sig med efterfølgende forbehold. Ja men det, hr. Hagen Hagensen stiller spørgsmål om, er en konkret ligningsmæssig situation, som selvfølgelig må vurderes konkret i det enkelte tilfælde af de myndigheder, som skal behandle den slags spørgsmål. Det er ikke noget, jeg kan give et generelt gældende svar på. Hr. Hagen Hagensen ved med den erfaring, han har på dette område, at det er et meget nuanceret billede, der tegner sig i så henseende, og at det er konkrete ligningsmæssige spørgsmål, der herved rejses.

Hr. Glensgård sagde, at det var interessant, at der skulle afholdes et møde. Ja, jeg ved ikke, om det er interessant, for det bliver der faktisk holdt hvert eneste år, så der er ikke noget usædvanligt i det. Det holdes på nøjagtig samme tidspunkt, og det er et møde, der har været planlagt meget, meget længe, så der er ikke noget som helst usædvanligt i det.

Men i øvrigt skal jeg da med glæde give hr. Glensgård ret i, at der kan være flere grunde til, at man føler at have et behov for at tage et konkret forbehold. Der kan være både politiske og også helt andre grunde til det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 337

5) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Thorndahl (FP):

»Ministeren bedes oplyse, om det for skatteyderne er mest hensigtsmæssigt i forbindelse med afleveringen af selvangivelsen at tage forbehold over for selvangivelsens rigtighed med anmodning om samme behandling som i Hjortnæssagen eller i de tilfælde, hvor skattemyndighederne opdager uregelmæssigheder i den enkelte selvangivelse, da blot at påstå, at man telefonisk har taget forbehold over for skattemyndighederne, uanset om det er tilfældet eller ej.«

Skriftlig begrundelse

Da selvangivelserne skal være afleveret senest den 18. februar, er den offentlige interesse om Hjortnæssagen blevet betydelig, naturligvis i den hensigt at sikre en ensartet behandling af skatteyderne.

Nogle af skatteembedsmændene mener, som f. eks. skatteministerens partifælle stats-

skattedirektør Hans Westerberg, at et generelt forbehold med henvisning til Hjortnæssagen vil indebære, at skattemyndighederne ikke vil betragte den pågældende selvangivelse som behørigt udfyldt, mens andre ikke deler denne opfattelse. Det er derfor et spørgsmål om den fremgangsmåde, som faktisk blev anvendt i Hjortnæssagen, ikke er smartere, nemlig at den enkelte skatteyder i de tilfælde, hvor skattemyndighederne menes at have opdaget uregelmæssigheder i selvangivelsen, blot påstår, at man har rettet en telefonisk henvendelse til det lokale skattekontor og her har taget forbehold over for selvangivelsens rigtighed.

Som det klart fremgår af Hjortnæssagen, er det jo fuldkommen ligeegyldigt, om man rent faktisk har henvendt sig telefonisk som påstået.

Anklagemyndigheden vil, som justitsministeren har oplyst over for folketinget, behandle fremtidige sager på samme måde, som man behandlede Hjortnæssagen, nemlig undlade at rejse tiltale, og det betyder i praksis, at skattekontrollovens straffebestemmelser i de allerfleste tilfælde hermed er sat ud af kraft.

Thorndahl (FP):

Vi må alle i et demokrati være optaget af, at alle behandles ens og naturligvis især inden for et så vigtigt og betydningsfuldt område som skatteområdet.

Nu er det jo i en for tiden meget omtalt sag blevet afsløret, at en skatteborger gennem et forbehold helt generelt kunne frigøre sig for bødeansvaret på grund af bevisets stilling, som anklagemyndigheden så smukt formulerer det. Den offentlige debat har i et stykke tid været beskæftiget med, hvordan man mest praktisk kan opnå samme nænsomme behandling, som er blevet den meget omtalte skatteyder til del. Man har diskuteret fremgangsmåder, der også ville være praktiske over for skattemyndighederne og helt eliminere den meget betydelige tvivl og usikkerhed, der jo vitterlig er til stede i den konkrete sag, som danner grundlaget for den offentlige debat, og hvor man meget forbausende i øvrigt helt har henholdt sig til den pågældende skatteydere helt udokumenterede påstande. For at undgå dette er der mange skatteydere, der overvejer direkte gennem et

[Thorndahl]

stempel eller på anden måde generelt at frigøre sig for et eventuelt bødeansvar.

Det er der imidlertid mange skattefolk der i forbavsende barske vendinger advarer imod, og på den måde spredes der naturligvis forvirring blandt skatteyderne, men det er måske også det, der er formålet med disse advarsler.

Skatteministeren er jo den person, der mere end nogen anden – det må man da gå ud fra – har ansvaret for at vejlede borgerne i dette og lignende spørgsmål, og i øvrigt er erfaren mænd jo altid værd at gæste. Jeg skal derfor spørge ministeren, om det egentlig ikke er meget bedre at tage forbeholdet telefonisk, da der yderligere er den fordel ved det telefoniske forbehold, at man kan vente med at tage det, indtil skattemyndighederne har henvendt sig, fordi de mener, at der er fejl i selvangivelsen. Det har den praktiske konsekvens, at det vil spare både skatteborgeren og skatteadministrationen tid. Det var et helt generelt spørgsmål.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Det var mange ord, hr. Thorndahl brugte for at begrunde sit spørgsmål. Jeg skal kun svare, at ingen af de fremgangsmåder, som hr. Thorndahl beskriver, kan anbefales. Generelle forbehold af den nævnte karakter på selvangivelsen vil være uden betydning. Og så kan jeg i øvrigt henvise til de svar, jeg allerede tidligere har givet.

Thorndahl (FP):

Jeg er en lille smule forbavset over ministerens svar. Den pågældende udokumenterede telefoniske henvendelse, som danner grundlaget for den offentlige debat, vi har nu og har haft tidligere, er for det første udokumenteret på den måde, at der ikke er nogen i den lille bys skatteadministration, der har noget kendskab til, at den rent faktisk er forekommet. Nu snakkes der jo meget på et rådhus, og snakken bliver ikke mindre af, at man har en lille forvaltning. Nu er det jo ikke den mindst kendte person, der henvendte sig som påstået, det var en af kommunens mest kendte borgere, og det ville være helt naturligt, om man lod et ord falde om det inden for forvaltningens rammer. Derfor er det lidt vanskeligt at forstå, at der ingen er i den pågældende lille forvaltning, der har

kendskab til henvendelsen. Men en sådan henvendelse, der altså er abstrakt, indtil den på en eller anden måde er dokumenteret, må i hvert fald være så generel som nogen, den må dække det hele. Jeg kan ikke se, at man på nogen som helst måde kan tage et mere generelt forbehold end det, der er taget ved, at det blot ligger som en helt udokumenteret påstand. Jeg vil da gerne spørge ministeren: er der mulighed for at tage et mere generelt og mere upræcist forbehold end det, der blot ligger som en enkelt påstand fra en skatteyder, helt uden at den pågældende skatteadministration har nogen som helst antydning af kendskab til, at den skulle være forekommet? Kan der konstrueres ad teoretisk vej et mere upræcist og mere generelt forbehold for en selvangivelse, hr. skatteminister?

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 334

6) Til ministeren for skatter og afgifter af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren henstille til skattemyndighederne landet rundt, at handelsrejsende, repræsentanter m. fl. behandles på en anstændig måde, idet man gang efter gang støder på tilfælde, hvor personer, der nøje har opfyldt alle skattevæsenets egne retningslinier for kørselsregnskab, alligevel mistænkeliggøres og straffes ved, at skattemyndighederne fejler oplysningerne af bordet og forhøjer vedkommendes kilometerantal for privat kørsel?«

Skriftlig begrundelse

Som det vil være ministeren bekendt, er forholdet mellem skatteydere og skattemyndighederne ofte omgivet af megen mystik og gensidig mistænksomhed. Efter min opfattelse gør skattevæsenet næsten, hvad det kan, for at forholdet bliver yderligere forværret.

Det er f. eks. helt urimeligt, når repræsentanter, handelsrejsende m. fl. efter nøje at have opfyldt skattevæsenets egne retningslinier om en daglig kørebog indeholdende oplysninger om dato, kilometerantal ved begyndelsen og afslutningen af dagens kørsel, privat eller forretningsmæssig kørsel alligevel – og på trods af at skattevæsenet har snaget i oplysningerne uden at finde fejltagtige opgi-

[Dohrmann]

velser – får forhøjet kilometerantallet, fordi skattevæsenet skønner, at privatkørslen har været større. En sådan fremgangsmåde er slet og ret tyveri. At rejsende måske til tider ikke kører så mange kilometer privat sammenlignet med andre bilister og efter skattemyndighedernes usikre skøn hænger sikkert sammen med, at de efter at have raket rundt på landevejene hele ugen i arbejds medfør sandsynligvis ikke kører lange fritidsture i week-enden.

Dohrmann (FP):

Skattevæsenet har jo opstillet nogle ret så strenge krav til handelsrejsende og repræsentanter m. fl. Man skal føre en bog, hvoraf det skal fremgå, hvad kilometertælleren står på ved dagens begyndelse og slutning; der skal være påført en dato, og det skal være sådan, at man kan se fordelingen mellem privat og erhvervsmæssig kørsel samt bestemmelsessted, sådan at kørslen kan kontrolleres osv. Mange hundrede handelsrejsende sidder hver eneste dag og fører den slags bøger med stort besvær og også med stor akkuratess, og de gør et stort stykke arbejde for at opfylde alle de krav, skattevæsenet stiller.

Alligevel er man gang efter gang udsat for, at de personer får deres bogholderi fejlet af bordet, og at skattevæsenet skønmæssigt forhøjer det antal kilometer, man har kørt privat. For øjeblikket ligger der en sag ved østre landsret, hvor skattevæsenet har foretaget nogle kontrolprøver for at undersøge, om vedkommende skulle have lavet nogle fejl eller have snydt, men der er ikke konstateret nogen fejl. Alligevel har skattevæsenet forhøjet vedkommendes skattepligtige indkomst.

Det, jeg gerne vil spørge ministeren om, er, om han vil sørge for at få dette ændret. Jeg synes, det er uanstændigt.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

I anledning af hr. Dohrmanns spørgsmål angående kørselsregnskaber skal jeg først oplyse, at skatteydere, der anvender egen eller arbejdsgiverens bil til både erhvervsmæssig og privat kørsel, med henblik på deres indkomstopgørelse skal føre et kilometerregnskab. Fordelingen af antallet af kørte kilometer mellem erhvervsmæssig og privat kørsel skal ske på grundlag af dette regnskab, forudsat at dette på fyldestgørende må-

de viser udgifterne ved kørslen og fordelingen mellem privat og erhvervsmæssig kørsel. De krav, der må stilles til et fyldestgørende kørselsregnskab, fremgår af ligningsrådets vejledende anvisninger, der offentliggøres i de årlige meddelelser fra statsskattedirektoratet. Selv om der foreligger et fyldestgørende kilometerregnskab, har landsskatteretten dog statueret, at fordelingen af antallet af kørte kilometer mellem erhvervsmæssig og privat kørsel vil kunne tilsidesættes af ligningsmyndighederne i tilfælde, hvor antallet af kørte kilometer til privat formål må anses for helt usandsynligt lavt. I anledning af spørgsmålet har statsskattedirektoratet oplyst, at det ikke er bekendt med, at de beskrevne retningslinjer ikke følges af ligningsmyndighederne.

Dohrmann (FP):

Jeg forstår ministeren således, at han ikke vil forsøge at ændre forholdet. Der, hvor jeg først og fremmest mener at skattevæsenet begår en fejl, er, når man ligesom tager et gennemsnit af landets befolkning og så skønner, at så og så meget kører en normal familie. Jeg tror ikke, at en repræsentant eller handelsrejsende, som har ligget og flakket rundt i landet hele ugen, og som endelig lørdag-søndag kommer hjem til familien for at holde weekend, starter bilen og begynder at køre rundt for at se på landskabet eller noget i den retning. Her er det, jeg mener, at skattevæsenet udviser et forkert skøn. Og selv om ministeren var lidt negativ i sit svar her, håber jeg, at dette spørgsmål skal give anledning til, at man hen ad vejen vil tage sagen op, sådan at vi får en mere rimelig bedømmelse.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 336

7) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren belære statsskattedirektør Hans Westerberg om, at alle borgere er lige for loven, og at skatteydere, som på deres selvangivelse under henvisning til en afgjort principiel sag (Karl Hjortnæs) tager forbehold med hensyn til selvangivelsens rigtighed, ikke kan straffes med bøde, hæfte eller fængsel, selv om der skulle have indsneget

[Dohrmann]

sig fejl i de i selvangivelsen afgivne oplysninger?»

Skriftlig begrundelse

Uanset hvor enig eller uenig politiske repræsentanter i folketinget kan være om gældende love, kan alle forhåbentlig samles om, at love og forordninger er ens for alle danske statsborgere. På den baggrund findes det derfor foruroligende, når statsskattedirektør Hans Westerberg lørdag den 26. januar 1980 til pressen udtaler, at dette åbenbart ikke er hans opfattelse.

Da det formodes, at ministeren ikke går ind for, at der foregår nogen forskelsbehandling på skatteområdet, anmodes herved om, at statsskattedirektøren bliver vejledt.

Dohrmann (FP):

Jeg vil godt indledningsvis sige, at dette spørgsmål må ministeren ikke betragte som en personlig forfølgelse, det er det slet ikke. Jeg mener ikke, at nogen her i landet overhovedet skal straffes hårdere skattemæssigt, end de bliver i forvejen. Men det, der bekymrer mig – og vi bliver så alligevel nødt til at komme lidt ind på ministerens personlige skattesag – er, at man tilsyneladende ikke agter at behandle skatteyderne ens.

Jeg læste med bekymring lørdag den 26. januar 1980 i såvel B.T., Ekstra Bladet som Jyllands-Posten, at statsskattedirektør Hans Westerberg havde udtalt, at hvis danske skatteydere på baggrund af hr. Hjortnæs' skattesag tror, at de kan stemple deres selvangivelse med et forbehold og derved gardere sig mod efterbetalinger og bøder, så tror de fejl. Det er det, jeg mener er det principielle i hele denne sag, at man begynder at skelne mellem befolkningsgrupper og måske også anlægger politiske betragtninger, hvilket parti man er medlem af o. lign., og det er det, hele denne sag står og falder med, mener jeg. Derfor håber jeg, at ministeren vil belære Hans Westerberg om, at alle skatteydere her i landet naturligvis skal behandles ens.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Jeg er ganske enig i, at skatteydere her i landet skal behandles ens, og det er jeg også helt sikker på at statsskattedirektøren mener. Jeg finder bestemt ikke anledning til at belære statsskattedirektøren som ønsket af hr.

Dohrmann i det spørgsmål, han har stillet til mig. Og jeg er helt enig med statsskattedirektøren, når han i TV-Aktuelt den 28. januar i år udtalte, at forbehold med hensyn til selvangivelsens rigtighed er uden betydning; det har jeg jo sagt et par gange i dagens løb.

Dohrmann (FP):

Ja, så forstår jeg alligevel, at skatteydere ikke skal have en ens behandling, for vi har da i hvert fald en enkelt person her i landet, som har taget et forbehold, og som derved er blevet frikendt. Men hvis hele denne sag kan medvirke til, at skatteydere i al almindelighed får en mere rimelig behandling, vil det være glædeligt, for når folk tager et forbehold, er det jo ikke, fordi de har prøvet at snyde, i hvert fald ikke i de fleste tilfælde. Så er det simpelt hen, fordi vi har nogle skatte-regler, som er så indviklede og så snørklede, at folk ikke kan forstå dem, og derfor bliver der taget forbehold.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 360

8) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Glensgård (FP):

»Vil ministeren give et skøn over, hvor mange klagesager der er indgået til ligningskommissionerne, skatterådene, landsskatte retten og ligningsrådet i 1979, og samtidig give et skøn over, hvor mange af disse klagesager der er beregnet i skønsmæssige ansættelser?«

Skriftlig begrundelse

Den gældende skattelovgivning er som bekendt et vildnis af paragraffer. Derfor står en stor del af befolkningen også uforstående over for konkrete skatteproblemer, men hvad der er endnu værre, er, at hundredtusindvis af skatteborgere også stilles over for, at de skal foretage et skøn, når de afgiver ligningsmæssige oplysninger om aftægt, gaver, kørselsudgifter, dag- og udliggerpenge m. v.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Der findes ikke i dag nogen samlet opgørelse over, hvor mange klagesager der i 1979 er indgået til ligningskommissionerne, og det følger heraf, at jeg heller ikke kan udtale mig

[Ministeren for skatter og afgifter]

om, hvor mange klager der vedrører skønmæssige ansættelser.

For skatterådernes vedkommende kan jeg oplyse, at der i 1979 er indgået 9.000–10.000 klager, og til landsskatteretten er der i 1979 indgået ca. 12.000 klager. Der er ingen statistik, der kan belyse, hvor mange klagesager der vedrører skønmæssige ansættelser.

Hvad angår ligningsrådet skulle det jo ikke være nødvendigt at oplyse hr. Glensgård om, at dette ikke er en klageinstans.

De nævnte tal er ikke noget fyldestgørende udtryk for klageindgangen til skatterådene og landsskatteretten under den nye ligningsstruktur. Efter skattestyrelsesloven løber ligningskommissionernes ligningsperiode og den periode, hvori de behandler klager, indtil 31. marts 1980. Det er indkomståret 1978, der behandles i denne ligningsperiode, og før perioden er slut, ved vi ikke, hvor mange klagesager ligningen for 1978 vil medføre, hverken til ligningskommissionerne, skatterådene eller landsskatteretten.

Jeg kan oplyse, at statsskattedirektoratet arbejder med en ligningsstatistik, der til sin tid vil give et billede af klageindgangen til systemet, og på lidt længere sigt vil det også være muligt at få et billede af, hvorledes klagerne fordeler sig på bestemte ligningsområder.

Jeg er således ikke i dag i stand til at skønne over klageindgangen til systemet for en ligningsperiode.

Glensgård (FP):

Skatteministeren nævnte, at han ikke var i stand til for nærværende at fortælle os, hvor mange af klagesagerne der var begrundet i skønmæssige afgørelser, men vi forstod på skatteministeren, at 9.000–10.000 klager var indgået til skatterådene i 1979 og 12.000 til landsskatteretten. Mit skøn er, at formentlig omkring 80 pct. af disse klagesager er begrundet i skønmæssige afgørelser, og derfor var det specielt interessant, da ministeren ved et tidligere spørgsmål her i salen i dag nævnte, at et forbehold mente han ikke ville have nogen særlig betydning; det samme havde statsskattedirektør Hans Westerberg udtalt. Nu ved vi jo alle sammen godt, hvorfor skatteministeren og statsskattedirektøren kommer med den pågældende udtalelse, for hvis der skete det, at ret mange mennesker tog forbe-

hold på deres selvangivelse, ville systemet bryde sammen, og som hr. Dohrmann netop har sagt, er der altså en enkelt skatteyder, som har haft gavn af at tage forbehold på sin selvangivelse. Dengang kom det ganske vist hr. Hjortnæs til gavn, at han havde ringet til skatteinspektøren. Skatteinspektøren kunne ikke huske, om der var ringet eller ej, og derfor har et par dagblade foranlediget, at vi nu alle sammen kan tage et sådant forbehold. Jeg vil godt sige til skatteministeren, at for at han nu ikke skal komme ud i en lignende situation, at hans inspektør i Hørning ikke kan huske, om han har ringet, har jeg lavet et specielt stempel til skatteministeren, således at han også kan tage sit generelle forbehold på selvangivelsen, og jeg håber, at skatteministeren herefter vil erkende, at når der skal være lighed for loven, skal det selvfølgelig være sådan, at når hr. Hjortnæs stempler sin selvangivelse, skal vi andre også have mulighed for det.

Jeg skal her overrække det, og det er så stort, at jeg er sikker på, at skatteinspektøren i Hørning vil få glæde af det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 356

9) Til *energiministeren* af:

Dyremose (KF):

»Vil ministeren afkræfte forlydender om, at naturgasprojektet er ved at være i en sådan tidnød, at dansk erhvervsliv til trods for sin store interesse i projektet ikke vil kunne forvente at få ordrerne vedrørende f. eks. produktion af rør til projektet?«

Skriftlig begrundelse

Hele planlægningsgrundlaget for regeringens energipolitik vakler tilsyneladende for øjeblikket. Efter udskydelsen af beslutningen om etablering af kernekraft er det vigtigere end nogen sinde før, at de øvrige energiprojekter forløber planmæssigt.

I forbindelse med naturgasprojektet har det hele tiden været forudsat, at danske firmaer skulle stå for en stor del af leverancerne.

Virksomhederne Phønix og Tjærekompagniet har tilbudt at investere 100 mill. kr. i en fabrik, som dels skal forsyne det danske na-

[Dyremose]

turgasnet, dels danne grundlaget for en senere eksport.

Også andre virksomheder har så hurtigt som muligt efter DONGs offentliggørelse af betingelserne erklæret deres interesse for at deltage i dele af projektet. Det er derfor mærkværdigt, at energiministeren nu ifølge dagspressen siger, at tiden er ved at være knap, og at det er tvivlsomt, om danske erhvervsvirksomheder kan leve op til kvalitetskravene.

Ministeren må derfor erklære, at han ikke er citeret korrekt, og at danske virksomheder kan regne med en positiv og fair behandling ved de kommende licitationer, således at naturgasprojektet kommer til at belaste betalingsbalancen mindst muligt.

Dyremose (KF):

Det har hele tiden været tanken, at meget store dele af arbejdet med naturgasprojektet skulle gennemføres af danske virksomheder. Det er derfor rystende for erhvervslivet, som er meget interesseret i at deltage i dette projekt, at se, hvordan energiministeren i et konkret tilfælde uden overhovedet at diskutere sagen med de berørte virksomheder afviser, at visse er kompetente, idet ministeren samtidig forsøger at affærdige yderligere diskussion med ...

Formanden:

Jeg må henstille, at fotograferne ikke læner sig så meget ud, at de falder ned i hovedet på skatteministeren. Der er i øvrigt tale om et brud på reglerne.

Dyremose (KF):

Ja, jeg var ved at sige, at energiministeren afviser, at de danske virksomheder er kompetente til at udføre den opgave, og forsøger at affærdige yderligere diskussion med, at gasprojektet er ved at være i tidnød. Det konkrete tilfælde, jeg tænker på, drejer sig om produktion af gasrør, hvor virksomhederne Phønix og Tjærekompagniet i samarbejde med Naturgas Syd har udarbejdet et projekt, som de er villige til at investere 100 mill. kr. i og garantere for sikkerhed, garantere for kvalitet og garantere for planmæssig levering mod at være garanteret at kunne sælge rørene til verdensmarkedsprisen.

Om dette projekt siger energiministeren ifølge Aktuelt den 1. februar:

»Det er ikke tilstrækkelig professionelt, og jeg må kræve, at der er et mere veldokumenteret projekt, inden vi kan gå nærmere ind i det.«

Det lyder ikke særlig positivt, og det lyder heller ikke særlig forhandlingsvenligt.

Senere i samme interview henviser energiministeren til, at hele planlægningen ligger i hænderne på DONG, som skal vurdere projektet med de aktuelle firmaer. Men hvordan er så DONGs holdning? Ifølge Jyllands-Posten, også den 1. februar, mener direktør Gerhard Jensen fra DONG, at det er umuligt at starte dansk produktion på så kort tid, og han tilføjer – tilsyneladende fornærmet:

»Vi så først rapporten i januar, og det må tages som udtryk for, at man har villet holde os udenfor. Vi vil derfor ikke tager initiativer. Jeg anser i øvrigt projektet for urealistisk.«

Det vil sige, at energiministeren henviser til DONG, der tilsyneladende er fornærmet og i hvert fald ikke vil tage initiativer til at hjælpe danske virksomheder i gang med at levere til dette projekt. Sådan kan man simpelt hen ikke behandle det erhvervsliv, som ministeriet og som DONG selv har opfordret til at være interesseret i projektet, når virksomhederne kommer og erklærer sig villige til at investere 100 mill. kr. i produktionen.

Derfor håber jeg, at ministeren er fejlciteret og vil bekræfte, at Phønix og Tjærekompagniet stadig væk er seriøst inde i billedet, således at disse virksomheder og andre danske virksomheder kan have tillid til, at regeringen tror på dansk erhvervslivs evne til at møde udfordringerne.

Formanden:

Det er ikke så svært at beregne to minutter, at man behøver at overskride taletiden så meget.

På energiministerens vegne svarer industriministeren.

Energiministeren (Erling Jensen, fg.):

I energiministerens fravær har han bedt mig understrege, at det fortsat er regeringens mål, at danske virksomheder får så stor en del af leverancerne til det danske naturgasnet som overhovedet muligt. Det er herved en

[Energiministeren]

forudsætning, at de danske virksomheder er konkurrencedygtige med hensyn til kvalitet og pris. Der skal foretages en saglig og reel vurdering af økonomi, kvalitet m. v. Energiministeren vil ikke ved at give danske virksomheder automatisk forret afskære dem, der står for gennemførelsen af naturgasprojektet, fra at anlægge saglige vurderinger.

Vedrørende det projekt om anlæg af en rørfabrik, spørgeren henviser til, kan energiministeren oplyse, at der er tale om, at virksomheder, der ikke hidtil har haft nogen erfaring i rørproduktion, har søgt at få sikkerhed for, at de fremfor andre får leveringen af stålør til naturgasnettet. Et forhåndstilsagn vil ikke være i overensstemmelse med en saglig vurdering, hvorfor energiministeren må afvise at give et sådant. Det er nu engang sådan, at virksomhederne må dokumentere deres produkter, før de får en ordre.

Energiministeren kan oplyse, at han har bedt Dansk Olie & Naturgas A/S om at gennemgå projektet vedrørende stålørproduktionen grundigt endnu en gang samt ud fra en positiv holdning at undersøge mulighederne for, at coatingen af stålørerne kan foretages her i Danmark.

Dyremose (KF):

Det kan glæde mig, at ministeren har bedt DONG om at gennemgå projektet endnu en gang. Men ministeren må i forbindelse med denne gennemgang forstå, at hvis virksomheder skal investere i en ny produktion, skal investere 100 mill. kr. i et projekt, så må der være en rimelig sikkerhed for, at de kan opnå leverance til dette projekt. Det kan ikke komme som en overraskelse for regeringen, at danske virksomheder, hvis de skal være leveringsdygtige, skal ind i nyinvesteringer, og at det er nye områder for danske virksomheder. Det vidste man, da man vedtog, at så mange danske virksomheder som overhovedet muligt skulle ind i disse projekter.

Men som sagt, jeg er glad for, at ministeriet og DONG vil se på sagen endnu en gang. Jeg håber på, at man vil give disse virksomheder en chance for at få en leveringsssikkerhed – det er ikke nogen form for statsgaranti, det er vi klar over at man ikke kan give et sådant projekt – der gør, at de kan have rimelig sikkerhed for, at de kan levere rørene

og dermed få afskrevet den fabrik, de investerer i.

Jeg vil også håbe, at man i den fremtidige presseomtale omkring dette projekt undlader at spille fornærmet, når virksomhederne og halvofficielle institutioner som Naturgas Syd udtrykker forundring over regeringens politik.

Energiministeren (Erling Jensen, fg.):

Jeg forstod måske ikke helt hr. Dyremoses sidste indlæg. Jeg tror da, vi er aldeles enige om, at det er såvel ministerens som Dansk Olie & Naturgas A/S' forpligtelse også i forhold til dette ting at undersøge ethvert projekt med hensyn til dets økonomiske og tekniske gennemførelse.

Når energiministeren derudover siger, at han har bedt Dansk Olie & Naturgas A/S om endnu en gang at gennemgå projektet grundigt og ud fra en positiv holdning at undersøge mulighederne for, at coatingen kan foretages i Danmark, så er det min opfattelse, at hr. Dyremose har fået et så positivt svar, at det sidste indlæg havde været unødvendigt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 307

10) Til *miljøministeren* af:

Bolvig (RV):

»Kan ministeren acceptere, at der ikke bliver mulighed for saltvandsindtag i den nye kog mellem det nye og det gamle dige ud for Tønder Marsk?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge oplysninger i Aarhus Stiftstidende vil der ikke blive anlagt pumper eller sluser til indtag af saltvand i den nye kog. Herved forringes mulighederne for de store mængder af fugle katastrofalt.

Siden digelovens vedtagelse i juni 1978 har der fra regeringens side gang på gang været givet udtryk for, at det fremskudte dige blev anlagt udelukkende af sikkerhedsmæssige hensyn, og at naturen i så stor udstrækning som muligt ville blive tilgodeset. Alle eksperter – herunder den af miljøministeriet og landbrugsministeriet nedsatte biologgrup-

[Bolvig]

pe – har peget på nødvendigheden af et saltvandsindtag.

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg kan oplyse, ligesom jeg gjorde i juli 1979, at man ville undersøge mulighederne for at etablere et saltvandsindtag og et tilfredsstillende saltvandsmiljø i reservoiret mellem det gamle og det nye dige. Jeg kan nu oplyse, at fredningsstyrelsen arbejder med et undersøgelsesprojekt, som bl. a. skal belyse disse spørgsmål. Hvis denne og andre nødvendige undersøgelser falder tilfredsstillende ud, skal der udarbejdes et skitseprojekt, som kan danne grundlag for en nærmere vurdering af projektets tekniske og økonomiske konsekvenser. De nærmere undersøgelser vil foregå i samarbejde med landbrugsministeriet og Sønderjyllands amtsråd. Der er tale om en ret omfattende og vanskelig undersøgelse, idet man må være sikker på at finde en løsning, som giver en tilfredsstillende saltholdighed i reservoiret.

Først når disse resultater foreligger, er der grundlag for at gå nærmere ind i bevillingsmæssige overvejelser. Fredningsstyrelsen har oplyst, at man regner med at have undersøgelsesarbejdet færdigt omkring 1. juni i år.

Bolvig (RV):

Det sidste, ministeren meddelte mig, viser vigtigheden af mit spørgsmål, for jeg er bange for, at ministeren står over for store interessegrupper, som ikke ønsker det samme, som jeg tror at både ministeren og jeg ønsker.

Nu siger ministeren, at denne redegørelse og alle disse nærmere undersøgelser af skitseprojektet og forhandlinger med landbrugsministeriet og med amtet dernede, vil være færdige den 1. juni. Så vil det være færdigt samtidig med, at digebyggerne når ned til det punkt, hvor saltvandsindtaget skulle være. Og hvis først diget er færdigt og forbi det punkt, så vil det i hvert tilfælde blive langt, langt dyrere at få det saltvandsindtag. Derfor vil jeg spørge ministeren, om ikke det skulle være muligt, at ministeren sikrer, at afgørelsen om saltvandsindtaget kommer betydelig før den 1. juni, for ellers er det for sent og vil koste langt flere penge, hvis vi overhovedet får det saltvandsindtag.

Jeg er glad for, at ministeren dementerede landbrugsministeriets departementschef. Jeg forstår dermed, at man ikke har opgivet planerne om saltvandsindtag. Det er jeg glad for, men jeg er bange for, at vi kommer for sent.

Dohrmann (FP):

Jeg vil gerne bede ministeren – såfremt han kan nå det inden for sin taletid – om at give en nærmere begrundelse for, hvorfor man overhovedet skulle lave et saltvandsindtag dernede. Mig bekendt er det kun, fordi nogle grupper – ikke de store grupper, hr. Bolvig snakker om, og hr. Bolvig ved også godt, at Sønderjyllands amt og kommunerne og beboerne dernede er imod, at man laver det saltvandsindtag – sagde, at det skulle laves af hensyn til dyrelivet dernede. Kan ministeren bekræfte, at foran det nye dige vil der danne sig et naturligt forland, sådan at den dyrebestand, som det da er rigtigt at værne om, er tilgodeset?

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg har jo haft den glæde at være på besøg dernede sammen med miljø- og planlægningsudvalget, og dér har vi fået eksperterne til at fortælle os, hvordan det forholder sig med de forskellige mulige arrangementer.

Der er ingen tvivl om, som hr. Dohrmann siger, at hvis man har tålmodighed til at vente længe nok, så vil forlandet kunne skabe naturlige betingelser. Men der er megen tvivl blandt eksperter om, hvor lang tid det vil tage, og hvor meget det vil ødelægge i mellemtiden. Min vurdering er den, at det var langt bedre, hvis vi kunne få et saltvandsindtag inde bag diget, og det tror jeg at langt den største del af folketingets miljø- og planlægningsudvalgs medlemmer også kom til erkendelse af, da vi var på besøg dernede.

Det, der er problemet, er, om alle de ting, jeg just omtalte, kan blive opfyldt. Det vil vise sig. Jeg vil gerne sige til hr. Bolvig, at jeg går ud fra, at vi enten kan få undersøgelserne færdiggjort, før man kommer så langt ned sydpå, at der er lukket, eller også at vi kan få en melding om, at nu er de ved at lukke, og så må vi tage spørgsmålet op, om vi skal stoppe lidt, til vi kan komme med undersøgelsesresultatet. Jeg er i hvert fald opmærksom på, at der er problemer, og at

[Miljøministeren]

det vil føre til særlige udgifter, hvis vi bare kører det ned uden at lave indgangen i diget.

Arentoft (FP):

Jeg beklager, at jeg på grund af et sekretærmøde først er kommet ind nu, men jeg vil godt stille et kort spørgsmål til miljøministeren: er der mulighed for, at man under digebygningen kunne overveje at lægge et rør ind, som vil være billigere at lægge ind nu, end hvis det skal lægges ind senere, således at man, hvis ikke man beslutter sig for saltvandsindtag fra starten, har muligheder for at lægge det ind senere?

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg er ikke tilstrækkelig meget tekniker til at vide, om noget sådant kan lade sig gøre, men jeg vil mene, at det er en af de ting, man må overveje muligheden af. Jeg er enig med hr. Arentoft i, at det ville være uheldigt at træffe nogle beslutninger, som bagefter viser sig at være for omkostningskrævende, hvis man skal have saltvandsindtaget. Så jeg vil gerne lade det forslag indgå i overvejelserne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 347

11) Til *miljøministeren* af:

Dræbye (RV):

»Kan ministeren oplyse, hvilke planer miljøministeriet har for orientering og vejledning af de planlæggende myndigheder (kommuner og amtskommuner) i forbindelse med folketingets debat og vedtagelse om landsbyproblemer m. m. tirsdag den 29. januar 1980?«

Skriftlig begrundelse

Både indholdet af debatten den 29. januar 1980 og den vedtagne dagsorden viste, at der i folketinget er et markant flertal for, at ønskerne om en udvikling i de mindre bysamfund skal respekteres. Dette må give anledning til et korrektiv til landsplanredegørelsen af 15. december 1979.

Det ønskes derfor oplyst, hvorledes ministeren har til hensigt at give denne orientering.

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Ved folketingets vedtagelse den 29. januar 1980 opfordrede tinget regeringen til ved godkendelse af regionplanerne at sikre, at befolkningstilvæksten kan fordeles på en sådan måde, at man respekterer de udbredte ønsker om en sikring af landsbyernes og de små bysamfunds fremtidsmuligheder.

De regionplanforslag, vi modtager i denne tid, er udtryk for amtsrådenes og kommunernes mål for den fremtidige udvikling i regionen, og de indeholder de kommunale myndigheders forslag til, hvordan disse mål kan realiseres. Det er en af hjørnestenene i planlovsreformen, at det er amtskommunerne, der skal forestå regionplanlægningen, og at kommunerne frit skal kunne planlægge inden for rammerne af regionplanerne uden statslig godkendelse. Regeringen lægger afgørende vægt på dette forhold i den kommende tids behandling af amtsrådenes regionplanforslag. Ved godkendelsen af regionplanforslagene skal det desuden sikres, at de statslige myndigheders synspunkter tilgodeses. Også de mere generelle landsplanpolitiske synspunkter, som jeg ved forespørgselsdebatten redegjorde for, må indgå i vurderingen af regionplangodkendelsen.

Med hensyn til ønsket om at sikre landsbyernes og de små bysamfunds fremtidsmuligheder er det mit foreløbige indtryk, at regionplanforslagene, som de nu foreligger, og som jeg ikke har set i detaljer, i høj grad søger at imødekomme dette ønske.

I ministeriet er vi i løbende skriftlig og mundtlig kontakt med amtskommuner og kommuner om planlægningsarbejdet. Planstyrelsen orienterer således bl. a. om regionplangodkendelsesarbejdet ved et møde i morgen med embedsmænd fra amtskommunerne.

Dræbye (RV):

Baggrunden for spørgsmålet er, at det ofte sker, at den vejledning, som den statslige centraladministration udøver i medfør af forskellig lovgivning, bliver taget lidt mere bogstaveligt, end de formelle muligheder giver anledning til. Derfor kunne det frygtes, at man i forbindelse med offentliggørelsen og udsendelsen af landsplanredegørelse 1979 tog de anbefalinger, som må siges at indgå i landsplanredegørelsen, mere alvorligt, end der er baggrund for efter folketingets debat

[Drøbye]

tirsdag den 29. januar. Mit spørgsmåls baggrund og dermed altså også det gentagne spørgsmål er: giver dette miljøministeren anledning til at lave et korrektiv – eller et supplement, hvis jeg nu skal anvende en lidt mere venlig formulering?

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Under debatten forleden dag mener jeg at jeg meget klart gav udtryk for, at man ikke – jeg understreger: ikke – skulle tage disse henstillinger firkantet eller bogstaveligt, og det går jeg ud fra er opfattet af alle her i salen og selvfølgelig også af alle dem, der skal udarbejde disse regionplaner. Men netop for at der ikke skal være nogen fejl mulig, vil der finde drøftelser sted på embedsmandsniveau mellem planstyrelsen og de teknikere, der arbejder med tingene i amterne, som jeg nævnte. Derfor håber jeg, at man vil opfatte det, som det skal opfattes, nemlig som vejledninger. Jeg har indtrykket af, at der var nogle her i salen, der tog det mere bogstaveligt, end jeg syntes man behøvede, men hvis også de, der gjorde det dengang, er enige med mig i, at det skal man ikke, så skulle problemet være løst.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 341

12) Til *industriministeren* af:

Nymann (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange erhvervsvirksomheder med over 25 ansatte der henholdsvis er lukket eller flyttet helt eller delvis til udlandet siden 1975, opgjort på hvert enkelt år, og vil ministeren i den forbindelse oplyse, hvad der efter hans mening er den eller de væsentligste årsag(er) hertil?«

Skriftlig begrundelse

Danmarks svigtende procentvise andel af international handel med de deraf følgende konsekvenser i form af arbejdsløshed og valutaunderskud er dybt foruroligende.

Industriministeren (Erling Jensen):

Der findes ingen statistik, der umiddelbart kan tjene som grundlag for besvarelse af spørgsmålet, men på basis af momsstatistik-

ken for 1976 og 1977 samt supplerende oplysninger kan antallet af lukkede virksomheder inden for fremstillingsvirksomhed og bygge- og anlægsvirksomhed i disse år skønsmæssigt anslås til 6–7 pct. pr. år, det vil sige ca. 5.000 virksomheder af den samlede bestand af virksomheder inden for disse brancher, der har udgjort ca. 75.000. Langt de fleste af de lukkede virksomheder havde en omsætning på under 100.000 kr. og må således også personalemæssigt antages at være meget små, langt under det mindstemål, hr. Nymann har givet udtryk for, de 25 ansatte. For 1978 og 1979 eksisterer for nærværende ingen statistik til belysning af spørgsmålet.

Årsagerne til virksomhedslukninger er jo nok mange og mange forskellige. Ejerens eller ejernes sygdom, alder, invaliditet og død synes efter de foreliggende oplysninger at være meget almindelige omstændigheder, men visse brancher kan være ude i specielle vanskeligheder, og helt generelt er det vel naturligt, at der ved tilgang og afgang af virksomheder sker en stadig tilpasning til ændrede udbuds- og efterspørgselsforhold.

Af antallet af virksomheder, der flytter til udlandet, findes ingen statistisk registrering. Afgang af virksomheder ifølge momsstatistikken omfatter også de virksomheder, der flytter til udlandet, hvilket både efter antal og beløb må antages at være af et beskedent omfang.

Til belysning af dansk erhvervsaktivitet i udlandet vil jeg gerne oplyse, at de danske direkte investeringer i udlandet i 1976-77-78 og de første 11 måneder af 1979 androg henholdsvis 0,4, 0,8, 0,5 og 0,6 mia kr. Der har således ikke i de senere år været nogen stigning i forhold til tidligere år. Disse beløbsstørrelser for direkte investeringer kan i øvrigt ikke tages som udtryk for omfanget af flytning af virksomheder. Langt størstedelen af investeringerne beror helt utvivlsomt på de danske virksomheders aktivitetsudvidelse i udlandet med etablering af datterselskaber m. v. Udlandets direkte investeringer i Danmark er i øvrigt steget i 1979 i forhold til de foregående år, hvilket kunne indicere, at det ikke i almindelighed synes at være erhvervspolitiske forhold, der har givet anledning til virksomhedsflytninger til udlandet.

Nymann (FP):

[Nymann]

Jeg vil takke industriministeren.

Efter industriministerens opfattelse går det rigtig godt med virksomhederne i dette land, og det må da glæde enhver. Når man ser på valutaunderskud, og når man ser på arbejdsløshed, så er det, ligesom indtrykket bliver et andet. Derfor spurgte jeg, om der måske kunne udledes noget af, at virksomhederne flyttede fra landet, eller hvorfor de lukkede. Men nu konstaterer jeg altså, at industriministeren påstår, at alt går, som det skal.

Jeg er af en anden formening uden dog at kunne sætte tal på. Trods alt er det sikkert, at 1979 har givet en svag stigning i antallet af ansatte i industrien, men i landet som helhed har jeg på fornemmelsen at det går dårligt, og på det sidste, efter at vi har fået ny byrdefuld beskatning, mener jeg at der er en tendens til, at virksomhedslukninger bliver hyppigere fremover. Det var derfor, jeg bad industriministeren om at komme med en statistik, sådan at man kunne se, hvorledes virksomhedslukningerne og flytningerne er i sammenligning med tidligere.

Jeg kan jo kun være glad for, at industriministeren synes, at det går godt. Vi er mange, der har en anden mening, men vi får se, hvordan det går.

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg fik ikke rigtig fat i hr. Nymanns sidste spørgsmål, men jeg fik fat i, at hr. Nymann tillagde mig nogle udtalelser, jeg ikke var kommet med. Jeg udtalte mig om det, hr. Nymann havde spurgt om, nemlig hvilke statistiske oplysninger der forelå, og hvad man kunne påregne var årsagerne – intet som helst andet.

Hvis hr. Nymann for 14 dage siden havde deltaget i debatten om erhvervslivet, så ville han dér have hørt, at jeg på en række områder måtte konstatere, at dansk erhvervsliv ofte i denne tid har vanskeligheder, som vi må hjælpe det med at få klaret. Hr. Nymann ville også erindre, at jeg ved samme lejlighed lovede en langt mere vidtgående debat om erhvervslivets forhold inden for et interval af to måneder.

Hr. Nymann vil, når han har set, hvad der er fremlagt i folketinget, vide, at vi i løbet af en uge eller to skal have en drøftelse på foranledning af et forslag til folketingsbeslutning om en undersøgelse af de mindre virk-

somheders forhold. Derfor vil jeg tro, at hr. Nymann får de muligheder, han ønsker, og derfor ikke havde behovet at skyde mig betragtninger i skoene, som hr. Nymann, når han ser referatet, ikke vil kunne finde.

Formanden:

Jeg gør for en ordens skyld opmærksom på, at spørgeren selv ikke behøver at stille spørgsmål, men har lov til at kommentere ministerens udtalelser uden at forme spørgsmål.

Nymann (FP):

Det var absolut ikke for at bebrejde industriministeren nogle udtalelser, som han ikke var kommet med. Det er i vores fælles interesse at få et eller andet grundlag, som vi kan gå ud fra, således at vi kan se, hvordan det går og er gået med dansk industri, for jeg er bange for, at vi kommer ind i en situation, hvor tingene bliver værre. Hvis industriministeren derfor kunne foranledige, at vi fik en slags statistik, sådan at man kunne se dette, ville det være dejligt. Jeg tror, at netop med den lovgivning, der er lagt op til nu, og med den pessimistiske indstilling, der er ude i erhvervslivet, vil vi se stribevis af erhvervslukninger fremover, og det er dem, som jeg og sikkert også industriministeren på alle måder vil søge at undgå. Jeg mener selvfølgelig, at der er mange ting her i Danmark, vi kunne gøre, for at det ikke skulle ske, men det indebærer spørgsmålet ikke.

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg bemærkede med glæde, at hr. Nymann i sit sidste indlæg frafaldt de teorier, han havde haft, om, hvad jeg havde sagt i mit første indlæg. Det er jeg glad for, så er vi bedre i overensstemmelse med hinanden.

Vi er også i overensstemmelse med hinanden, når jeg for 14 dage siden, i dag og i den kommende tid vil sige, at vi har behov for en dybtgående redegørelse for dansk erhvervslivs forhold. En sådan redegørelse ved hr. Nymann at jeg har meddelt at jeg ønsker at fremkomme med. Hr. Nymann har set mit første indlæg om den statussituation, jeg har beskrevet, og den er desværre ikke optimistisk, men meget realistisk, og derfor er jeg glad for, at hr. Nymann vil give sig tid til at

[Industriministeren]

afvente de oplysninger, som vi i fællesskab kan finde frem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 346

13) Til fiskeriministeren af:

Svend Heiselberg (V):

»Hvorledes vil ministeren sikre, at EF-Domstolens afgørelse vedrørende sperlingfiskeriet i Nordsøen fremskyndes, og hvis dette ikke er muligt, hvilke foranstaltninger vil ministeren så træffe?«

Fiskeriministeren (Poul Dalsager):

Jeg kan oplyse spørgeren om, at den såkaldte skriftveksling i sperlingkassesagen nu er afsluttet. Efter det sædvanlige tidsforløb for sager indbragt for EF-Domstolen kan det forventes, at dom i sperlingkassesagen vil kunne afsiges, inden EF-Domstolen holder sommerferie den 15. juli 1980. Der er for mig ingen tvivl om, at Domstolen er fuldt bekendt med de uheldige virkninger, som en fortsat usikkerhed medfører specielt for dansk fiskeri, og vil bestræbe sig på en hurtig afgørelse.

En fornyet henstilling fra Danmark om fremskyndelse af sagen vil under ingen omstændigheder kunne få indflydelse på fiskerimulighederne i indeværende sæson, der slutter om få uger. I den kommende sæson, der begynder juli-august, vil fiskeriet, bortset fra i det mindre, lukkede område, som Danmark har tiltrådt, være frit, i hvert fald indtil 1. oktober 1980. Med den forventede afgørelse af sagen før den 15. juli vil der være mulighed for at overveje fremtiden for de danske sperlingfiskere i lyset af Domstolens afgørelse, og jeg finder ikke, at sådanne overvejelser har noget formål inden da.

Svend Heiselberg (V):

Når vi fra venstres side har stillet dette spørgsmål til fiskeriministeren, så beror det alene på, at vi i 1978 og 1979 har været bragt i den situation, at de danske fiskere ingen besked har fået om, hvorvidt de kunne drive fiskeri i det engelske område.

Vi finder, det er meget uheldigt for hele det danske fiskerierhverv, og som følge deraf så vi gerne, om der var mulighed for, at mi-

nisteren kunne få Kommissionen til at forandle EF-Domstolen til at fremme den foreløbige kendelse.

Jeg kan nu forstå på ministeren, at ministeren mener, at man inden den 15. juli i år skulle kunne forvente at få en afgørelse. Jeg mener nok, man må sige, at det er lang tid, det trækker ud, og det er beklageligt, for det samlede erhverv er meget afhængigt af, om Domstolens afgørelse vil gå dansk fiskeri imod eller vil give dansk fiskeri ret.

Der er en række forskellige ting, der griber ind i dansk fiskeri, jeg tænker her på planlægningen af fiskeriet. Der må vi konstatere, at det både i 1978 og i 1979 har været meget svært, netop fordi man har gået i det uvisse og ikke har vidst, om man kunne tage på sperlingfiskeri i det område, som er lukket. Hvis det er sådan, at man får denne domstolsafgørelse inden den 15. juli, som ministeren lovede, så vil man være bragt i nøjagtig samme situation som i 1978 og 1979, så de danske fiskere ingen mulighed har for at planlægge deres fiskeri, de har ingen mulighed for at tage højde for den situation, de uforskyldt er kommet i. Da vi også ved, at der ingen beløb er sat af, i modsætning til de to foregående år, til oplægning, så vil et betydelig større antal fiskerfartøjer blive hårdt ramt deraf.

Det, vi gerne fra venstres side vil, er at henstille til ministeren, at fiskerne får klar besked i tide om, hvad de kan risikere, og jeg forstår hermed, at ministeren har givet tilsagn om, at vi kan forvente en afgørelse ved Domstolen inden den 15. juli i år.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 352

14) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Waldorff (VS):

»Hvad vil ministeren gøre for at forhindre, at beboerhuse/forsamlingshuse underlægges kommunernes politiske styring og dermed mister deres værdi for brugerne?«

Skriftlig begrundelse

Risbjerggård i Hvidovre, som i en årrække har været rammen om en række – også samfundskritiske – aktiviteter, er det seneste ek-

[Waldorff]

sempel på, hvordan kommunerne sætter en bremse på de bevægelser, som ikke passer ind i deres kram.

I modsætning til »bulldozernes politik«, som blev brugt mod Ballerup kulturhus, har Hvidovre kommune brugt først økonomisk udsultning og nu til sidst direkte kommunal overtagelse og styring for at sætte en stopper for de brugerstyrede aktiviteter.

Som bare en af konsekvenserne kan nævnes, at man hermed – midt i en ungdomsarbejdsledsløshedstid – fjerner et tilholdssted for de unge i kommunen.

Hvis man ellers skal tage socialdemokratiets kulturprogram alvorligt, så er det nødvendigt med et initiativ fra regeringen.

Det er ved at være sidste udkald, hvis man ønsker at støtte andet end den veltrimmede, tilpassede og tandløse aktivitet, som de fleste kommuners politiske styring giver plads til.

Waldorff (VS):

Ved flere lejligheder har jeg diskuteret beboerhuse og brugerstyrede aktivitetshuse med kulturministeren, og hver gang har jeg oplevet den glæde, at han har givet udtryk for en meget positiv holdning over for netop brugerstyringen af disse huse og de muligheder, der ligger i det. Det er jo også socialdemokratiets officielle politik, som det fremgår af socialdemokratiets pjece om kulturpolitik i lokalmiljøet, hvori man anfører, at husene netop har den fordel, at befolkningen selv har været med til at indrette dem, hvorved der skabes en fortrolighed og tilknytning til bygningen, som er uvurderlig for miljøet omkring husene, som man siger. Og man understreger, at det gode ved disse huse er den åbenhed, der er for alle aktiviteter på tværs af aldersklasser, og mulighed for, som man siger, impulsaktiviteter, spontane indslag, og der er mulighed for brugerdemokrati.

Formanden:

Hvor findes citaterne?

Waldorff (VS):

De findes i socialdemokratiets pjece, der hedder »Aktiv socialdemokratisk kulturpolitik i lokalmiljøet«, udgivet af socialdemokratiets kulturudvalg i 1975, side 10 og 11.

Desværre er der mange socialdemokrater i kommunerne, som ikke rigtig har forstået, at

dette er socialdemokratisk politik. Senest har vi set, at kommunalbestyrelsen i Hvidovre med socialdemokratiske stemmer har besluttet at fratage brugerne den styring af Risbjerggård, som de har haft i 6 år, og hvor huset har fungeret godt som et forum for lokalpolitiske aktiviteter, teater og musik og debatmøder om energi, miljø osv. Det har faktisk fungeret så godt, at Risbjerggård har formået at tiltrække mange af de unge og unge arbejdsløse i kommunen, som ellers i meget høj grad har manglet aktiviteter.

Jeg vil gerne høre: hvad agter regeringen at gøre for at forhindre, at stadig flere lokale aktivitetshuse/beboerhuse bliver underlagt kommunernes politiske styring og derved unddraget beboernes egen styring?

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Hr. Waldorff berører i sit spørgsmål to forskellige ting, som normalt behandles forskelligt og adskilt, nemlig de traditionelle forsamlingshuse, hvoraf der fortsat eksisterer ca. 1.300, og de nye former for møde- og samværssteder, der kaldes beboerhuse, medborgerhuse, kulturhuse, projekthuse, eller hvad de nu hedder alle sammen.

Med hensyn til forsamlingshusene vil jeg gerne henvise til den redegørelse, der er afgivet af kulturministeriets udvalg om forsamlingshusenes situation. Denne redegørelse er sendt til folketingets medlemmer.

Generelt kan det om forsamlingshusene siges, at det er lykkedes at bevare deres uafhængighed også i de tilfælde, hvor kommunerne har etableret tilskudsordninger. Der er, så vidt jeg ved, ikke sket indblanding i den måde, husene er ledet på, eller med hensyn til arten af de aktiviteter, som finder sted.

Den kulturelle og samfundsmæssige succes og betydning, forsamlingshusene har opnået, er blevet fulgt op af nye projekter i form af medborgerhuse og andet. Disse huse er i et vist omfang på samme måde som forsamlingshusene blevet etableret af initiativtagerne selv for egne midler, men det bliver nu mere og mere nødvendigt at søge offentlig støtte til både etablering og drift. Der er imidlertid ingen tvivl om, at en sådan støtte til finansiering må ske på lokalt plan som et led i kommunernes selvstyre, og det medfører, at man må indordne sig under de regler,

[Ministeren for kulturelle anliggender]

der gælder for kommunernes administration, herunder de gældende budget- og regnskabsbestemmelser. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at der ikke skal være den størst mulige frihed for husene til selv at lede og forestå den daglige drift. Afgørende for, at man også inden for dette vigtige område kan udnytte socialdemokratiets kulturprogram, specielt principperne om ytringsfriheden og det kulturelle demokrati, er netop den størst mulige frihed, og det er ikke mindst vigtigt, at man ved behandlingen af disse projekter på lokalt plan har forståelse for disse synspunkter.

Jeg er imidlertid klar over, at der er behov for yderligere oplysning om medborgerhuse-nes problemer, deres opbygning og samfundsmæssige betydning, også fordi de reelt set stadig væk er i en indkøringsperiode. Derfor er det min hensigt, som jeg tidligere har tilkendegivet det, snarest muligt, under forudsætning af, at de nødvendige økonomiske midler er til stede, at nedsætte et udvalg om disse problemer med deltagelse fra kommuner og brugere.

Waldorff (VS):

Der er selvfølgelig ikke tvivl om, at det koster nogle penge at lave sådan nogle ting, og jeg håber da også, at jeg fortsat er enig med socialdemokratiet i, at det er sådan nogle ting, man faktisk skal have penge til også i krisetider og sparetider.

Det, som har været karakteristisk for adskillige af disse selvstændigt organiserede beboerhusaktiviteter, er, at det praktisk taget intet har kostet nogen. Risbjerggård har i 6 år været økonomisk udsultet af kommunen, man har ikke fået tilskud. Man kan ikke bruge det økonomiske argument for at forsøge at overtage den politiske kontrol med, hvad der foregår i det hus, og det er det, det handler om. Det er også nogle af de ting, som har ligget bag, da Ballerup kommune brugte bulldozere til at fjerne kulturhuset i Ballerup, og det er den samme trussel, man står over for i Stengade med Folkets Hus, hvor man også har bulldozerne stående uden for døren under konstant trussel om nedlægning.

Ud over at vi selvfølgelig også må diskutere økonomi og alle sådan nogle ting, og at man også må diskutere oplysning, så mener jeg ikke, at man bare kan gå uden om selve

den grundlæggende diskussion om, hvem der skal have kontrollen med, hvad der foregår. Jeg mener, at netop kulturministeren har slået fast, at der ligger en særlig kvalitet heri, og at det er særlig nødvendigt at fastholde den størst mulige frihed. Det ligger jo netop i, at man accepterer, at disse ting er styret af brugerne, og at der ikke skal være tale om den politiske kontrol, som nu Hvidovre kommune har vedtaget at man ønsker at have med Risbjerggård.

Jeg håber på et godt udfald af hele diskussionen om netop styringen, og hvem der egentlig skal have kontrollen med, hvad der foregår, og om, hvad betingelserne overhovedet er for, at det kan komme til at foregå ordentligt. Det sidste er vigtigt, fordi jeg mener, at forudsætningen for, at det kan have nogle af de gode funktioner også over for de ungdomsarbejdsløse, er, at styringen ligger i hænderne på brugerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 357**15) Til forsvarsministeren af:****Brixtofte (V):**

»Hvad agter ministeren at foretage i anledning af, at skatteministeren gennem forhøjer af beskatningen for kapitalpensionsordningerne i strid med forsvarrets lønftaler og ansættelseskontrakter har forringet vilkårene for store grupper af forsvarrets personel?«

Skriftlig begrundelse

Siden skatteminister Karl Hjortnæs er kommet igennem med sin urimelige forhøjelse af beskatningen af alle eksisterende kapitalpensionsordninger, har der været en del bitterhed i store grupper af forsvarrets personel. Baggrunden er, at kapitalpensionsordningen er indgået som et væsentligt led i mange af de kontrakter, som forsvarrets ansatte har indgået med staten.

Med forringelsen af ordningen får disse personelgrupper store vanskeligheder, fordi det er svært – om ikke umuligt – at opnå en anden pensionsordning i stedet for kapitalpensionsordningen uden at lide et væsentligt tab.

[Brixtofte]

På denne baggrund kunne forsvarsministeren tage initiativ til i samarbejde med forsvarrets personelorganisationer at få skatteministeren til at ophæve virkningerne af sin skatteforhøjelse for de eksisterende kapitalpensionsordninger, ligesom man altid tidligere har gjort det i forbindelse med forhøjelser af pensionsbeskatning og anden beskatning.

Forsvarsministeren (Søgaard):

Jeg må indledningsvis oplyse, at de ændringer i pensionsbeskatningsloven, som er gennemført ved lov nr. 540 af 28. december 1979, ikke er i strid med lønaftaler og ansættelseskontrakter, der er indgået for personel under forsvarsministeriets område.

I forsvaret er ansat ca. 4.000 personer, som er omfattet af en kapitalpensionsordning, der er et led i de indgåede aftaler med de berørte faglige organisationer. I henhold til disse aftaler omfatter ordningen alt personel, der er ansat til langtidstjeneste, det vil sige med en pligtig afgangsalder på 60, 52 eller 45 år. Der er i nævnte aftaler og kontrakter intet fastsat i strid med pensionsbeskatningsloven.

Jeg skal ikke blande mig i ministeren for skatter og afgifters ansvarsområde, men skal oplyse spørgeren om, at der i den vedtagne lov er taget højde for, at indbetalinger før den 1. januar 1980 alene skal beskattes med 25 pct. ved udbetalingen, hvorimod senere indbetalinger skal beskattes med 40 pct.

På det foreliggende grundlag finder jeg således ikke anledning til at foretage mig yderligere i sagen, og jeg kan henvise til besvarelsen af spørgsmål nr. 2 i folketingets skatte- og afgiftsudvalg i forbindelse med behandlingen af forslag til lov om ændring af pensionsbeskatningsloven.

Brixtofte (V):

Jeg takker ministeren for besvarelsen.

Det er rigtigt, at indbetalinger, der kommer senere end 1. januar i år, beskattes med 40 pct., medens tidligere indbetalinger beskattes med 25 pct. Men forrentningen, altså garantien mod inflationen, beskattes med 40 pct. af de beløb, man hidtil har indbetalt, og dermed sker der en absolut forringelse af de midler, man har sat ind, og dermed af den kontrakt, som man har skrevet under på.

Jeg vil spørge ministeren, om han i det mindste ikke kunne søge nåde hos skatteministeren, så at forsvarrets personel får frit valg med hensyn til at træde ud af ordningen og så få en anden ordning, for det er ifølge gældende regler sådan, at hvis man træder ud, bliver man straffet med en hård indkomstbeskatning, nemlig sammenlagt marginals-katten i det år, hvor man træder ud.

Derfor vil jeg spørge ministeren, om han ikke vil være rede til i det mindste at sikre, at man får frit valg, så man kan få en anden pensionsordning, nu hvor denne pensionsordning bliver så væsentligt forringet.

Gammelgaard (KF):

Jeg vil gerne spørge forsvarsministeren, om han ikke er klar over baggrunden for den pensionsordning, en stor del af stampersonellet i forsvaret har. Ved ministeren ikke, at under forhandlingerne om forsvarsforliget i 1960 var politikerne i folketinget afvisende over for et forslag om langtidstjeneste for stampersonel i forsvaret og i stedet satte en kapitalpensionsordning i forbindelse med pensionering, i første omgang i forbindelse med langtidstjeneste til det 60. år? Ved ministeren heller ikke, at denne ordning siden er udvidet til at omfatte ansatte med langtidstjeneste indtil det 45. år, og at de sidste aftaler herom er truffet under VKR-regeringen, hvor vi havde en konservativ forsvarsminister? Det var klare forudsætninger for disse ordninger, at beskatningen var, som den var, og at man ikke senere foretog ændringer.

Jeg vil også gerne spørge ministeren, om han ikke mener, at det, at der nu gøres indgreb i forsvarrets pensionsordninger, hvad angår stampersonellet, yderligere vil bevirke mangel på ansatte til langtidstjeneste. Det er jo således i dag, at der er et stort antal ubesatte stampersonelstillinger, og det anser vi for at være en meget uheldig ting.

Forsvarsministeren (Søgaard):

Jeg kan sige til hr. Brixtofte med hensyn til ordningen og eventuel udtræden af ordningen, at der skal være et møde den 11. februar mellem Centralorganisationen for Stampersonel, hvor de snakker med sagsbehandleren i ministeriet om denne særlige ordning. Det er jo sådan, at ved enhver over-

[Forsvarsministeren]

enskomstsituation kan man rejse spørgsmålet om disse særlige ordninger.

Jeg må sige til hr. Gammelgaard, at jeg naturligvis er vidende om det, idet jeg selv oplyste herfra om ordningens indhold, og jeg gik ud fra, at hr. Gammelgaard havde hørt efter på dette særlige område.

Brixtofte (V):

Uanset forsvarsministerens imødekommenthed på et eventuelt møde kræver det, at skatteministeren laver sine regler om. Det er derfor, jeg spørger, om ministeren så måske efterfølgende, efter det møde, vil spørge skatteministeren, om han dog ikke vil lave reglerne om, så at man i det mindste var frit stillet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 361

16) Til forsvarsministeren af:

Hanne Engberg (SF):

»Med hvilken begrundelse fejredes modtagelsen af F-16 flyene som en festdag med velkomsttale, flag og hornmusik, og hvad har det kostet?«

Skriftlig begrundelse

Hvordan man end ser på forsvaret, er anskaffelsen af F-16 fly anskaffelse af krigsfly, der tænkes anvendt til både forsvar og angreb, og derfor krigsmaskiner, der under alle omstændigheder vil sprede død og ødelæggelse. Ibrugtagningen af F-16 fly i Danmark bør derfor i hvert fald ikke gøres til noget festligt.

Hanne Engberg (SF):

Jeg vil gerne understrege, at det er den første del af spørgsmålet, der er væsentlig for mig at få besvaret, knap så meget det sidste; det er ikke så meget pengene til en fest som festens begrundelse.

Baggrunden for, at jeg stiller spørgsmålet, er, hvad der skete i sidste uge, da disse F-16 fly kom til landet, og mine og andres reaktioner på den modtagelse, disse fly fik. Jeg så det i TV-Avisen om aftenen, og jeg følte en let følelse af ubehag ved den måde, man fejrede over disse ødelæggelsesmaskiner på, men tænkte i øvrigt ikke nærmere over det,

indtil der et par dage efter i TV var en Kanal 22-udsendelse, der tog hele vores forsvarssituation og krigstruslen og den angst, folk føler, op. Der var i denne udsendelse et indslag med en dansk læge, der har været læge i Vietnam under krigen dér, og som var meget forbavset over, at man kunne have en sådan destruktiv opfattelse af, hvad en fest er. Det fik mig til at tænke nærmere over det og tale med andre om det. Derfor lyder mit spørgsmål, med hvilken begrundelse man dog fejrer en så destruktiv begivenhed med fest og glæde, om det ikke er ødelæggende for menneskers almindelige opfattelse af, hvad der er morsomt, og hvad der er godt, således at vi helt får ombyttet vores fornemmelser af ret og uret.

Jeg fik min fornemmelse bekræftet, da jeg slog tilbage i aviserne og læste de barnagtige og nok også lidt ironiske beskrivelser af festen. I Politiken fra den 29. januar 1980 står der, at delegationerne klappede, når jagerne hvinede i lav højde hen over den sønderjyske startbane for bagefter i rasende fart at stige luk op i himlen. Og i Berlingske Tidende fra samme dato står der, at stationschefen, oberst B. V. Larsen, med dybeste respekt tog imod maskinen, der skal være rygraden i det danske flyvevåben resten af dette århundrede. Det hele foregik på engelsk, og alle var enige om, at det var »a great day«, en stor dag, som blev fejret med kaffe og honningkage. Jeg vil gerne have begrundelsen for, at man opfører sig sådan ved en sådan lejlighed.

Forsvarsministeren (Søgaard):

Jeg må sige til fru Hanne Engberg, at honningkagen smagte godt.

Jeg kan svare, at der er tradition for, at man markerer anskaffelse af nyt, større materiel til forsvaret, såvel her i landet som i udlandet, en tradition, som i øvrigt også kendes i det civile liv.

Overtagelsen af det første F-16 fly er en begivenhed, som det danske flyvevåben længe har set frem til. Flyene skal som bekendt erstatte de forældede F-100 fly og betragtes af alle sagkyndige som en betydningsfuld modernisering af det danske forsvar, som jeg forstår at fru Hanne Engberg og jeg er uenige om. Det var derfor naturligt, at man markerede begivenheden. Jeg kan oplyse fru

[Forsvarsministeren]

Hanne Engberg om, at der ved overdragelsen i Belgien, i Holland og i Norge er blevet afholdt lignende arrangementer med repræsentanter for de lande, der deltager i programmet, og for de virksomheder, der er med til at fremstille flyet, herunder danske virksomheder.

Hele arrangementet kostede 15.000 kr. – jeg tør ikke sige, om der løb 35 øre mere på.

Hanne Engberg (SF):

Jeg må sige, at jeg for en gangs skyld er aldeles og komplet og absolut utilfreds med et svar fra en minister. Jeg synes slet ikke, at ministeren går ind på det, jeg taler om, men blot i let overlegne og ironiske vendinger fortæller, at sådan markerer man nu begivenheder af denne art, at honningkagen smagte godt, og at der måske var 35 øre mere med i budgettet, end ministeren kunne komme i tanker om.

Jeg synes, det er en uanstændig måde at svare på et spørgsmål på, som indeholder en meget dyb angst for den lurende krigssituation, vi står i, og den forsvarsstilling, vi står i i øjeblikket. Jeg synes i det hele taget, det er helt ved siden af at svare på den måde, men det vil nok kræve en længere tids diskussion – eller samtale, hedder det – for overhovedet at komme på talefod med hinanden.

Forsvarsministeren (Søgaard):

Jeg har prøvet at holde mig forretningsordenen efterrettelig, idet jeg har svaret på det spørgsmål, fru Hanne Engberg har stillet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 362

17) Til *forsvarsministeren* af:

Hanne Engberg (SF):

»Agter ministeren at bevilge penge til en alsidig information om det grundlag, hvorpå forsvarsministeriet fremstiller forslaget til en kommende forsvarsordning, således at også antimilitaristiske synspunkter kan komme til orde?«

Skriftlig begrundelse

Den serie temahæfter om forsvaret, som forswarets oplysningstjeneste udsender, udgi-

ves udelukkende ud fra forswarets synspunkter.

Forsvarsministeren (Søgaard):

Ved udgivelsen af temahæfterne i forswarets langtidspanlægningsserie for midler fra forsvarsbudgettet mener jeg at vi har bevilget penge til en alsidig og objektiv information om det grundlag, hvorpå en kommende forsvarsordning skal hvile. Til belysning af seriens bredde kan jeg oplyse, at serien bl. a. skal behandle emner som forsvaret i den politiske beslutningsproces, det internationale miljø og Danmark, militæruddannelse og krigsvilkår, forswarets opgaver i det civile samfund samt våbentechnologi, økonomi og beskæftigelse.

I den debat om 1980ernes forsvar, som hæfterne gerne skulle give grundlag for og anledning til, må det forventes at også egentlige militaristiske og antimilitaristiske synspunkter vil komme til orde. Jeg finder det dog ikke rigtigt, at der af forsvarsbudgettet bevilges penge til specielt at fremme sådanne synspunkters udbredelse.

Hanne Engberg (SF):

Jeg må sige, at dette svar var noget bedre end det foregående svar, idet der dog luftedes mulighed for, at man i skriftlige oplæg kunne tage stilling til andet end det traditionelle NATO-forsvar, for det forsvar, vi har i øjeblikket, og jeg glæder mig og ser frem til de hæfter, som forsvarsministeren omtalte.

Jeg har stillet mit spørgsmål på baggrund af det oplæg til forsvarsordning efter den 1. april 1981, fase 3, alternativer til 1973-ordningen, som foreløbig er kommet, og hvori man leder efter andet end traditionelle militaristiske synspunkter, især da det i et af afsnittene fremhæves, at vores sikkerhedspolitik også må omfatte andre former for værn af nationens suverænitæt og befolkningens fortsatte eksistens som politisk, økonomisk og kulturel enhed end det militaristiske. Jeg synes, det er nogle meget udmærkede ord at bruge i den sammenhæng, at vi altså også er en politisk, økonomisk og kulturel enhed, som skal forsvares, og som skal bevares, og at der er mange midler, som bør tages i brug i en sådan form for forsvar. Det kommer altså ikke til orde i selve det oplæg, vi allerede har fået, men jeg forstår, at der er mulig-

[Hanne Engberg]

hed for, at vi kan få sådanne tanker frem i de hæfter, som er blevet nævnt.

Arentoft (FP):

Når fru Hanne Engberg spørger om disse hæfter, så er vist nogle af dem, så vidt jeg ved, allerede kommet, og når fru Hanne Engberg taler om, at . . .

Formanden:

Undskyld, jeg gør opmærksom på, at der er adgang til at stille supplerende spørgsmål til ministeren og ikke andet i henhold til forretningsordenen.

Arentoft (FP):

Jo, men det er for at komme til spørgsmålet, for det drejer sig jo altså ikke om krudt og kugler alene, og derfor vil jeg gerne spørge ministeren: er der ikke også et af tema-hæfterne, der netop drejer sig om totalforsvaret?

Forsvarsministeren (Søgaard):

Må jeg sige til fru Hanne Engberg, at når fru Hanne Engberg taler om, at ikke bare militarisme skal komme til udtryk, så er der ikke tale om militarisme i de synspunkter, der kommer til udtryk i disse hæfter. Jeg går også ud fra, at fru Hanne Engberg er klar over, at ca. 80 pct. af den danske befolkning forestiller sig, vi skal have et forsvar, uden at de dog er militarister. Det er altså muligt at skabe et forsvar uden at være militarister.

Jeg vil også gerne sige til hr. Arentoft, at et direkte hæfte om den opgave, som hr. Arentoft mener skulle fremkomme, ikke kommer, men at et af hæfterne hedder »Vort sårbare samfund og dets forsvar« og et andet hedder »Et troværdigt forsvar i 1980'erne, den næste forsvarslov«, og deri indgår helt naturligt det, hr. Arentoft efterlyste.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 359

18) Til *finansministeren* af:

Ellemann-Jensen (V):

»Hvorfor vil ministeren ikke oplyse folketinget om de virkninger, de stigende oliepri-

ser vil have på Danmarks underskud over for udlandet i de kommende år?«

Skriftlig begrundelse

Gennem politisk-økonomisk udvalg er ministeren blevet anmodet om at give en vurdering af de virkninger, udviklingen i energipriserne vil have på de kommende fire års underskud på betalingsbalancen. Det fremgår af de vurderinger, folketinget modtog fra ministeren i december vedrørende virkningerne af de i december vedtagne økonomisk-politiske foranstaltninger, at regeringen venter et samlet underskud på betalingsbalancen i de kommende fire år på 49 mia kr. under forudsætning af en uændret økonomisk politik.

Siden denne vurdering er foretaget, er der sket en stigning i oliepriserne på ca. 30 pct. ud over den prisstigning, der var forudsat i decemberberegningerne.

Det kan ikke være vanskeligt at korrigere decemberberegningerne for denne prisudvikling. Men ministeren har på spørgsmålet fra politisk-økonomisk udvalg blot svaret, at der endnu ikke er færdigudarbejdet en vurdering af de samfundsøkonomiske udsigter for de kommende fire år.

Ministeren forholder således folketinget oplysninger vedrørende sammenhænge i den økonomiske situation, som vil være af største betydning for folketingets vurdering af den økonomiske politik.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Hr. Ellemann-Jensen spørger, hvorfor jeg ikke vil oplyse folketinget om virkningen på Danmarks underskud over for udlandet af de stigende oliepriser. Det vil jeg gerne, og jeg kan forsikre, at så snart der ligger et rimelig sikkert grundlag af basere beregninger på, så vil oplysningerne tilgå folketinget.

I det skøn, regeringen fremlagde i december måned 1979, var der indregnet en stigning i importpriserne på energi på ca. 25 pct. fra 1979 til 1980, og jeg vil godt sige, at det var de samme forudsætninger om udviklingen i oliepriserne, som blev anvendt i OECDs seneste halvårsrapport, der ligeledes er fra december 1979.

Såvel regeringen som OECD var selvfølgelig opmærksom på, at der var en risiko for en stærkere prisudvikling på energi, og efter

[Finansministeren]

at en række lande har forhøjet afregningspriserne, må der forventes kraftigere stigninger i den gennemsnitlige energipris end det, der var inde i beregningerne.

På nuværende tidspunkt er det imidlertid ikke muligt at danne sig et klart billede over, hvordan og i hvilket omfang de stigende priser vil slå igennem på prisen på den energi, Danmark skal importere, og jeg må tilføje, at i denne forbindelse spiller det også en rolle, at priserne på spotmarkedet i Rotterdam i nogen tid har vist en stærkt faldende tendens.

Det er naturligvis muligt at opstille en antagelse om gennemslaget på de danske energipriser og på denne basis foretage et skøn over, hvor meget betalingsbalancen belastes som følge af denne merudgift. Et sådant regnestykke er afgivet til politisk-økonomisk udvalg allerede den 14. december 1979 af økonomiministeren.

En sådan alt-andet-lige-beregning på de af hr. Ellemann-Jensen opstillede forudsætninger om 30 pct. yderligere forhøjelse af oliepriserne fører til et betalingsbalanceunderskud i 1980 på 14-15 mia kr. Men jeg må tilføje, at alt andet er ikke lige. En sådan mekanisk fremregning giver ikke en samlet beskrivelse af konsekvenserne for dansk økonomi af de annoncerede prisforhøjelser.

Et meget vigtigt element i en samlet vurdering vil være en analyse af virkningerne af olieprisforhøjelserne på økonomien i den øvrige industrialiserede verden og specielt hos vore nærmeste handelspartnere. Det vil her være af afgørende betydning, om disse lande vælger at modvirke de konjunkturafdæmpende effekter af olieprisforhøjelserne gennem at stimulere efterspørgslen til gavn for produktion og beskæftigelse, eller om hensynet til inflationsudviklingen vil veje tungere, således at der må forventes en yderligere afdæmpning af den internationale konjunktur.

Det er en samlet vurdering, som inddrager disse elementer, der er af betydning for regeringens og folketingets vurdering af den økonomiske situation, og regeringen er selvfølgelig stærkt interesseret i at få opstillet en sådan vurdering så hurtigt som muligt.

Jeg kan sige, at der endnu ikke foreligger nye vurderinger fra OECD, men jeg kan tilføje, at det økonomiske sekretariat er i gang med at analysere udviklingen såvel i den in-

ternationale som i den danske økonomi med henblik på at offentliggøre en oversigt over den økonomiske situation i løbet af marts måned.

Ellemann-Jensen (V):

Det var ganske foruroligende at høre finansministerens svar på spørgsmålet, for det fremmer den opfattelse, som vi er nogle stykker der har, at regeringen famler i blinde for øjeblikket og ikke rigtig har gjort sig klart, hvordan den økonomiske situation tegner.

Ministeren undskylder sig med, at de forudsætninger, hvorpå man i december lavede nogle beregninger over, hvordan betalingsbalancen ville udvikle sig i de kommende år, var de samme forudsætninger, som OECD brugte dengang. Der må jeg da spørge ministeren, om han ikke har lagt mærke til, at OECD, da de i december sendte deres halvårsrapport ud, ledsagede den med nogle ekstra beregninger, der tog højde for de seneste tendenser i olieprisudviklingen, netop fordi OECD da var klar over, at det var absurd at prøve at bilde folk ind, at oliepriserne tegnede sig så beskedent i den nærmeste fremtid, når nu alle og enhver kunne se, hvad der foregik i OPEC. Vi fik altså dengang fra OECD nogle sideløbende, korrigerede beregninger. Men det, vi har fra regeringen i dag, er alene de officielle tal, vi fik så sent som den 20. december, der siger 11,5 mia kr. i betalingsbalanceunderskud i år, noget mindre næste år og så noget ret beskedent i årene derefter – uanset at udviklingen i dag er milevidt fra de forudsætninger, der er opstillet. Vi må altså gå for øjeblikket og høre banker, Industrirådet osv. komme med bedømmelser, der siger 17 mia kr. i år – det er det tal, vi senest har hørt fra Handelsbanken – medens regeringens officielle tal stadig er 11,5 mia kr. Hvad i alverden skal vi så bygge vores fornemmelser af den økonomiske situation på?

Jeg vil spørge ministeren: kan det virkelig være rigtigt, i betragtning af at det snart er 2 måneder siden man begyndte på de beregninger, at man ikke i finansministeriet har en noget mere solidt baseret fornemmelse af, hvor det egentlig er, vi bevæger os hen?

Finansministeren (Svend Jakobsen):

[Finansministeren]

Jeg kan sige, at på samme måde som hr. Ellemann-Jensen ikke famler i blinde, så famler regeringen heller ikke i blinde. Men der er en række forudsætninger omkring konjunkturudviklingen i verden omkring os, der er ganske usikre. Når jeg siger, at hverken hr. Ellemann-Jensen eller regeringen famler i blinde, er det, fordi der er nogle grundlæggende træk, som vi kender. Vi kender også den umiddelbare konsekvens, og jeg er lidt overrasket over, at hr. Ellemann-Jensen vil prøve at bilde folk ind – for at bruge hr. Ellemann-Jensens eget udtryk – at han har gået med en fornemmelse af, at det stadig væk var regeringens tal, der gjaldt, og at han ikke havde grundlag for at tro andet, end at betalingsbalanceunderskuddet tegnede til at blive på 11,5 mia kr.

Hr. Ellemann-Jensen var selv anledning til det spørgsmål, som blev stillet i politisk-økonomisk udvalg, og hvor man fik det svar, at en forhøjelse af energipriserne har en virkning på betalingsbalanceunderskuddet. Jeg troede oprigtig talt ikke, det var nødvendigt, at hr. Ellemann-Jensen skulle have finansministeren til at lægge 11,5 mia kr. og 3 mia kr. sammen for at finde ud af, at det bliver 14,5 mia kr.

Ellemann-Jensen (V):

Det seneste officielle papir, vi har fået fra regeringen om de økonomiske udsigter i den kommende tid, er dateret den 20. december 1979. Det er det, der siger, at vi i 1980 vil have et underskud på betalingsbalancen på 11,5 mia kr.

Så har vi pænt og ordentligt, som sig hør og bør, stillet spørgsmål igennem det politisk-økonomiske udvalg om, hvordan det egentlig tegner nu, hvor forudsætningerne har ændret sig. Det eneste, vi har fået, er en sludder for en sladder om, at der er vældig megen usikkerhed omkring disse forudsætninger, og det er det samme, vi har fået gentaget her i dag: det er vældig usikkert at stille sådan nogle forudsætninger op. Ja, det er det, hr. minister, det er det, hver gang man skal lave sådan nogle beregninger. Det var det også, da man lavede beregningerne i december. Vi kan bare se, at det i dag må betragtes som nogle helt absurde forudsætninger, der blev sat op i december.

Vi har pænt og ordentligt bedt om at få et skøn, der er mere op til dato. Vi har bedt om at få skønnet revideret under hensyn til de ændringer i oliepriserne, som man andre steder, også i OECD, har haft mulighed for at lægge til grund for nogle nye skøn.

Vi beder ikke om noget sandhedsudsagn om fremtiden, naturligvis ikke. Vi beder om nogle skøn, der giver os en mulighed for at vurdere den økonomiske situation, og som samtidig giver os en antydning af, at regeringen også selv er klar over, hvor alvorligt det står til.

Vi har ikke fået nogen af delene, og derfor vil jeg spørge ministeren: kan ministeren fortælle mig, hvor et folketingsmedlem så skal gå hen for at få svar på den slags spørgsmål, når en minister er så uvillig til at hjælpe til, som finansministeren er i denne sag?

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Jeg vil gerne understrege, at der ikke er tale om nogen uvilje fra finansministerens side eller fra regeringens side. Hr. Ellemann-Jensen beder om at få en vurdering af en flerårig udvikling af betalingsbalancen. Jeg har understreget, hvad baggrunden er for, at vi ikke indtil denne dag har foretaget beregninger, der ajourfører det materiale, der blev fremlagt i december, og som blev fremlagt med den udtrykkelige tilføjelse, at det var baseret på bestemte forudsætninger vedrørende olieprisstigningerne – med den tilføjelse, at en ændret udvikling selvfølgelig ville bringe nogle andre tal frem.

Der er en så stor usikkerhed omkring disse ting, at jeg ikke har følt, at det var rimeligt at foretage en ajourføring af disse tal. Som sagt ved både hr. Ellemann-Jensen – og jeg tror også alle andre medlemmer af dette ting – og regeringen, at den udvikling, der sker i oliepriserne, giver os nogle andre vilkår. Vi ved også nogenlunde størrelsesordenen af den umiddelbare virkning i 1980, men det, der bliver ganske afgørende for udviklingen også i de efterfølgende år, er jo, hvordan konjunkturudviklingen tegner sig, hvilke konsekvenser vores samhandelspartnere drager af den ændrede situation med hensyn til oliepriserne.

Hr. Ellemann-Jensen bliver nødt til at have bare en anelse tålmodighed endnu, inden han får beregninger, der fremskriver vurde-

[Finansministeren]

ringerne for en 4-årig periode. Vi kunne selvfølgelig lave dem på et hvilket som helst tidspunkt, men på det usikre grundlag, vi har, ville vi komme i den situation, at der ikke ville gå 8 dage, før hr. Ellemann-Jensen var der på ny og ville bede os om at få nye ajourførte beregninger. Jeg tror, det er rigtigt, at vi afventer det økonomiske sekretariats vurdering af den økonomiske udvikling ikke alene i Danmark, men også i landene omkring os.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlig besvarelse af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Bertel Haarder: spm. nr. 258 og 294
 Maisted: spm. nr. 262 og 292
 Arentoft: spm. nr. 268
 Dohrmann: spm. nr. 274
 Glistrup: spm. nr. 276 og 302
 Knud Lind: spm. nr. 289
 Ernst Schmidt: spm. nr. 290 og 304
 Inge Krogh: spm. nr. 295, 321 og 331
 Bolvig: spm. nr. 296
 Ib Christensen: spm. nr. 297 og 298
 Jørgen Junior: spm. nr. 299 og 328
 Steenholdt: spm. nr. 306
 Nymann: spm. nr. 308
 Dræbye: spm. nr. 309 og 310
 Wilhjelm: spm. nr. 315
 Bernhard Baunsgaard: spm. nr. 319
 Poulsgaard: spm. nr. 326, 327 og 339
 Svend Erik Hovmand: spm. nr. 330

Spm. nr. 258

Til *finansministeren* (15/1 80) af:

Bertel Haarder (V):

»Vil ministeren bekræfte tidligere overvismand Bent Rold Andersens oplysning om, at den nødvendige reduktion af det årlige betalingsbalanceunderskud til 6½ mia i 1983 vil kræve offentlige besparelser på 14 mia på årsbasis, hvis skatterne ikke sættes i vejret, og vil ministeren på den baggrund tage afstand fra arbejdsminister Svend Auken, der i

bladet Fællesrådet på regeringens vegne har udtalt, at kommuner og amter såvel som staten fuldt ud lader den kommende ferieforlængelse slå igennem beskæftigelsesmæssigt, således at der skal oprettes 12.000 nye fuldtidsstillinger ekstra alene på grund af ferieforlængelsen?«

Begrundelse

Bent Rold Andersen har i Berlingske Tidende oplyst, at en gradvis nedsættelse af det årlige underskud til 6,3 mia i 1983 vil kræve kæmpebesparelser stigende til 14 mia i 1983, hvis skatterne ikke skal stige.

I betragtning af den tiltagende mangel på arbejdskraft i de erhverv, der skal trække os ud af underskuddet, og i betragtning af, at stigende skatter vil ramme beskæftigelsen i den private sektor, så forekommer arbejdsministerens udtalelse højst ejendommelig og helt ude af trit med de kendsgerninger, som i hvert fald finansministeren – i lighed med sin forgænger og nationalbankdirektøren – ikke kan være ubekendt med.

Da arbejdsministeren tilmed udtrykkeligt udtaler sig på regeringens vegne og derfor kunne blive taget til indtægt af eventuelle letsindige medlemmer af de kommunale råd, så har jeg fundet det nødvendigt at få en bekræftelse fra den hovedansvarlige minister.

Besvarelse (28/1 80):

Finansministeren (Svend Jakobsen):

I en kronik i Berlingske Tidende den 21. december 1979 med et supplement den 1. januar 1980*) har Bent Rold Andersen foretaget, hvad han kalder et regneeksempel omkring det offentlige vare- og tjenestekøb og betalingsbalancen. Hans udgangspunkt er det økonomiske råds skøn fra september 1979 over underskuddet på betalingsbalancens løbende poster med uændret økonomisk politik, der var på henholdsvis 15,6, 20,5 og 27,0 mia kr. for årene 1981–83, svarende til henholdsvis 12,1, 15,2 og 19,2 mia kr., målt i 1978-priser. I disse betalingsbalanceskøn fra september 1979 er der selvfølgelig ikke taget hensyn til den økonomisk-politiske lovgivning, som regeringen gennemførte i december 1979.

Bent Rold Andersen gennemfører herefter det tankeeksperiment, at en betalingsbalance-målsætning for årene 1981–83 på henholdsvis

[Finansministeren]

10,1, 8,2 og 6,2 mia kr. i 1978-priser skal kunne nås ved udelukkende at mindske det offentlige varekøb, og når som resultat, at dette må mindskes fra 121 mia kr., der var det økonomiske råds udgangsskøn, til 96 mia kr. i 1983, målt i 1978-priser.

Det er ikke muligt for finansministeriet på det foreliggende grundlag at bekræfte de anførte tal. Dette beror for det første på, at der i budgetdepartementets fremskrivninger vedrørende den samfundsøkonomiske udvikling i en årrække frem er anvendt forudsætninger, der afviger fra det økonomiske råds fremskrivninger. For det andet er den ændring i det offentlige varekøb, som Bent Rold Andersen når frem til (en mindskning på 20 pct.), så stor, at det nok ligger på kanten af, at man kan regne med, at modelresultaterne har en passende høj sandsynlighed. Samtidig må det betragtes som urealistisk overhovedet at kunne spare 20 pct. af de offentlige udgifter ved at reducere det offentlige varekøb. I bestræbelserne for at reducere betalingsbalanceunderskuddet må der anvendes en bred vifte af økonomisk-politiske tiltag, hvori besparelser på de offentlige udgifter kan indgå.

Som nævnt af Bent Rold Andersen er der stor forskel i forskellige økonomisk-politiske tiltags virkning på betalingsbalancen. F. eks. vil lønudgifter til en offentligt ansat ikke i første omgang få virkning på betalingsbalancen, men først når den ansatte køber varer, der indeholder importerede varer, mens udgifter til offentligt varekøb med det samme får virkning på betalingsbalancen ved sit indhold af importerede varer.

Ferieforlængelsen blev gennemført som kompensation for to sparede dyrtidsportioner. Efter regeringens opfattelse skal forlængelsen derfor have en reel effekt for de ansatte.

I konsekvens heraf vil forslag om stillingsoprettelser inden for det statslige område ikke blive afvist af finansministeriet, når der ud fra en konkret vurdering kan påvises et reelt kompensationsbehov.

Det vil herved samtidig blive undersøgt, om en bedre udnyttelse af ressourcerne vil kunne tilvejebringes ved en mere hensigtsmæssig arbejdstilrettelæggelse.

Det er imidlertid klart, at ferieforlængelsen – ved opretholdelse af det nuværende aktivitetsniveau – vil kræve en personaleud-

videlse, idet mulighederne for at afbøde virkningerne af ferieforlængelsen gennem en mere hensigtsmæssig arbejdstilrettelæggelse på en række områder er meget begrænsede.

*) De to artikler er ikke optrykt her.

Spm. nr. 262

Til miljøministeren (15/1 80) af:

Maisted (FP):

»Når en erhvervsvirksomhed eller en offentlig virksomhed konstaterer, at der ikke er økonomiske muligheder for at opfylde gældende miljølove, men gerne viser deres gode vilje, hvorledes stiller ministeren og miljøstyrelsen sig så til sådanne problemer, og hvordan afgør man, hvornår der vises god vilje?«

Begrundelse

Danmarks Radio konstaterer, at miljøloven gælder for nogle, men ikke for andre.

Besvarelse (29/1 80):

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Den radioudsendelse, der henvises til i begrundelsen for spørgsmålet, er mig ikke bekendt, men spørgsmålet leder tanken hen på den interesseafvejning, der er nævnt i miljøbeskyttelseslovens § 1, stk. 3.

Denne bestemmelse nævner ganske vist ikke forurenerens gode vilje, som kan vise sig på mange måder. Ikke desto mindre er det en uskreven grundsætning for enhver udøvelse af myndighedsbeføjelse, at mål og midler afpasses efter hinanden, og herved vil det være ganske naturligt at skele til forurenerens gode vilje til at overholde loven.

Hvorledes dette så konkret skal ytre sig, må bero på den enkelte sags omstændigheder, men det siger sig selv, at den eventuelle gode vilje ikke alene klarer problemerne i miljøsager.

Spm. nr. 268

Til statsministeren (16/1 80) af:

Arentoft (FP):

»Vurderer statsministeren landets økonomiske situation som så alvorlig, at staten måske ikke vil være i stand til at indfri sine forpligtelser over for de borgere, der har investeret deres penge i statsobligationer, og vil

[Arentoft]

ministeren samtidig oplyse, hvor stort et beløb der er investeret i statsobligationer i alt?»

Begrundelse

Virkelig mange borgere har investeret deres penge i statsobligationer i tillid til at kunne få deres penge godt anbragt. Imidlertid kan de udtalelser, man dagligt hører fra økonomiske kapaciteter, nok gøre én bekymret for, om der virkelig vil være dækning, hvis folk ønsker deres penge ud.

Besvarelse (31/1 80):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Ved udgangen af december 1979 var statens samlede indenlandske gæld 62.342 mill. kr. Heraf udgøres hovedparten, 43.002 mill. kr., af kortfristede obligationer udstedt efter 1. april 1975, mens godt $\frac{1}{4}$, 16.950 mill. kr., er 1- og 2-årige statsgældsbeviser udstedt fra og med april 1976. Resten består dels af præmieobligationer (1 mia kr.) og dels af ældre, oprindeligt langfristede obligationslån.

De private investorer, der har købt statspapirer, har ingen grund til frygt for sikkerheden bag deres værdipapirer, og der vil altid være dækning, hvis folk, som der tales om i begrundelsen for spørgsmålet, ønsker deres penge ud. Staten kan altid i Nationalbanken trække de fornødne penge til renter og afdrag på den indenlandske gæld. Noget andet er, at den i en situation som den nuværende normalt må neutralisere den likviditet, som indfrielsen af udestående gæld skaber, gennem optagelse af nye lån.

Spm. nr. 274

Til *justitsministeren (17/1 80)* af:

Dohrmann (FP):

»Mener ministeren ikke, at vort hårdt arbejdspressede politikorps kunne udnyttes mere effektivt end ved at være forpligtet til at skulle møde op med mindst to fuldt uddannede politifolk, hver eneste gang et passagerfly starter eller lander i provinslufthavnene?»

Begrundelse

Mere patruljering på gader og veje. Effektiv bekæmpelse af voldsmænd og narkohandlere.

Ovenstående er blot et par eksempler på, hvor politiets indsats burde øges. Men som det vil være ministeren bekendt, har politiet gang efter gang påpeget, at man på grund af mandskabsmangel vanskeligt kan påtage sig flere opgaver, end man har i øjeblikket.

På den baggrund findes det aldeles meningsløst, at veluddannede politifolk skal stå og spille flere timer dagligt – ovenikøbet på skift – for at kontrollere passagerer i provinslufthavnene.

De nugældende regler blev sat i værk under indtryk af udenlandske flykapreres misgerninger.

Heldigvis kan man vel sige, at den form for terrorisme er stærkt aftagende – vel nok mest på grund af hårdere strafferammer og ikke mindst internationale aftaler om udlevering af flykaprere.

Naturligvis kan den præventive virkning af politiets tilstedeværelse diskuteres, men efter anskaffelsen af forskelligt materiel og personale til kontrol af passagerer m. v. må denne virkning vel siges at eksistere foruden politiets tilstedeværelse.

Jeg håber, ministeren positivt vil overveje at ændre de nugældende regler, eventuelt, om det skønnes fornødent, ved at lade andet personale, f. eks. lufthavnsvæsenets, foretage den nødvendige kontrol, således at politiet kan udføre politimæssigt arbejde og ikke kontrol af boardkort.

Besvarelse (28/1 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

I forbindelse med beslutningen i 1978 om indførelse af fuld sikkerhedskontrol ved passagerafgange i de danske indenrigslufthavne blev spørgsmålet om fremgangsmåden ved kontrollens gennemførelse, herunder behovet for politimæssig overvågning, nøje overvejet ud fra sikkerhedsmæssige synspunkter, og der blev for hver enkelt lufthavns vedkommende i samarbejde mellem de implicerede myndigheder og personalegrupper m. v. ud fra en samlet vurdering af de lokale forhold fastlagt de nødvendige sikkerhedsprocedurer. Disse procedurer indebærer bl. a., at sikkerhedskontrollen overalt foregår under politimæssig overvågning, hvis form dog varierer fra sted til sted.

Justitsministeriet finder ikke, at der siden 1978 er indtrådt sådanne ændrede forudsæt-

[Justitsministeren]

ninger på det sikkerhedsmæssige område, at der for tiden er grundlag for at tage princippet om politiets overvågning af sikkerhedskontrollerne op til revision.

Spm. nr. 276

Til *ministeren for skatter og afgifter* (17/1 80) af:

Glistrup (FP):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage i anledning af, at skattesvig bliver mere og mere udbredt?«

Begrundelse

Fra fremskridtsbevægelsens fødselsøjeblik i januar 1971 har vi bestandig påpeget, at indkomstskattesystemet frister meget store dele af befolkningen til skattesvig. Erfaringen siger klart, at det ikke kan nytte noget blot at lave om på reglerne for indkomstskatteudskrivning. Det har man jo gjort konstant og hele tiden i den sidste menneskealder, men værre og værre er det blevet.

Når en lovgivning gør flertallet til lovbydere, er det – i al fald i et folkestyre – ikke flertallet, der er noget i vejen med, men derimod loven. Indkomstskatten må derfor afvikles, eller i det mindste må indkomstskatte-trykket lempes massivt.

I 1970'erne havde fremskridtspartiet svært ved at få fallitpartierne til at indse denne sammenhæng, men her i 1980 er den blevet så åbenbar og stinkende, at selv de gamle partier ikke længere kan lukke øjne og næser for den.

Eksempelvis udtaler rigspolitichefen til regeringsbladet for den 13. januar 1980: »Skattesvig er ganske udbredt i befolkningen, så hvorfor skulle det ikke eksistere inden for politiets rækker.«

Det sker i anledning af, at hundredvis af politifolk, herunder efter det oplyste mindst én af landets politimestre, har begået skattesvig.

Håndværksrådet dokumenterer, at danske håndværksvirksomheder er ved at gå nedentom og hjem, fordi de må konkurrere med sort arbejde i pyramidalt stigende omfang.

Alle ved, at de hundredkronesedler, der cirkulerer her i landet, har to forskellige kurser. Hvis de ikke anvendes til sorte betalinger, er de kun omkring kurs 40 værd, men

ved den skatteunddragne omsætning, der efterhånden bliver mere og mere normal, har pengesedlerne pålydende pariværdis.

Ganske åbenlyst udvikler tilstanden sig til at blive så uudholdelig, at det for landets minister for skatter og afgifter må være den første pligt at fremsætte de nødvendige lovforslag til afvikling af det bundrådne indkomstskattesystem.

Besvarelse (31/1 80):

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Det stillede spørgsmål giver mig anledning til at udtale følgende:

I statsskattedirektoratet foregår til stadighed aktiviteter med henblik på bekæmpelse af skatteunddragelser dels ved direktoratets instruktions- og tilsynsvirksomhed over for de lokale ligningsmyndigheder, dels ved planlægning og udførelse af kontrolaktioner på en række områder.

Nævnes kan således, at et af statsskattedirektoratet nedsat udvalg med repræsentanter fra statslig og kommunal skatteforvaltning overvejer forslag om aktiviteter m.v., og at der i samarbejde med toldvæsenet og statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet udveksles oplysninger om konkrete sager, information om metoder m.v., ligesom statsskattedirektoratet på internationalt plan (OECD, EF, Norden) samarbejder med udenlandske skattemyndigheder såvel i konkrete sager som på generelt plan.

For en ordens skyld skal jeg tilføje, at jeg ikke er indstillet på at gå den vej, hr. Glistrup anbefaler i begrundelsen for spørgsmålet, nemlig at afvikle indkomstskattesystemet.

Spm. nr. 289

Til *justitsministeren* (18/1 80) af:

Knud Lind (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvilke regler der gælder i Danmark for udmåling af skadeserstatning i forbindelse med trafikuheld, og mener ministeren ikke, at der i Danmark er et for lavt erstatningsniveau i forhold til andre lande?«

Begrundelse

Det er spørgerens indtryk, at domstolene fastsætter skadeserstatningerne for lavt ud

[Knud Lind]

fra jævnmålsprincippet. En skadeserstatning i Danmark på f. eks. 100.000 kr. vil i Tyskland give 1,2 mill. kr. i erstatning.

Der henvises til B.T. fredag den 18. januar 1980.

Besvarelse (1/2 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

I dansk ret gælder der ikke generelle lovregler om udmåling af erstatning for personskade, men det er i retspraksis udgangspunktet, at der skal ydes erstatning for det fulde økonomiske tab ved f. eks. trafikulykker. I vurderingen af et fremtidigt indtægtstab som følge af en personskade indgår der imidlertid en række usikre faktorer som f. eks. skadelidtes forventede levetid og hans indtjeningsmuligheder. Endvidere må det antages, at domstolenes erstatningsniveau er fastlagt under hensyn til, at der udbetales invalidepension til personer, der er mere end 50 pct. invalide. Efter de seneste domme om personskadeerstatning er de beløb, der er blevet tilkendt skadelidte, af en størrelse, som stort set svarer til 2.000–2.500 kr. pr. invaliditetsgrad.

Efter den nye arbejdsskadeforsikringslov, som den 1. april 1978 afløste ulykkesforsikringsloven, er erstatningerne for tab ved arbejdsskader blevet forhøjet væsentligt. Med de nugældende satser vil en 20-årig, som bliver 100 pct. invalid, således kunne opnå en samlet kapitaliseret erstatning på ca. 1 mill. kr.

Efter justitsministeriets mening må det anses for ønskeligt, at der i hvert fald for visse kategorier af skadelidte sker en forhøjelse af de erstatninger, der ydes efter almindelige regler i anledning af personskade. Spørgsmålet om en forhøjelse af erstatningsniveauet er endvidere blevet aktualiseret af den nye lov om arbejdsskadeforsikring, idet der bør være et rimeligt forhold mellem de erstatninger, som udmåles for den samme skade efter henholdsvis arbejdsskadeforsikringsloven og de almindelige erstatningsregler. Justitsministeriet har derfor i foråret 1979 anmodet et udvalg (erstatningslovsudvalget) om at overveje, om der bør gennemføres lovregler om udmålingen af erstatning i anledning af personskade. Justitsministeriet har samtidig anmodet udvalget om, såfremt det finder, at der ikke bør lovgives på dette om-

råde, at redegøre for de retningslinier, der efter udvalgets mening bør følges i praksis med hensyn til erstatningsudmålingen. Udvalget har endnu ikke afsluttet sine overvejelser.

Spm. nr. 290

Til *miljøministeren* (21/1 80) af:

Ernst Schmidt (FP):

»Hvorfor forlanger ministeren, at et nyt, besparende fjernvarmeværk i Frederikshavn skal bygge en 56 meter høj skorsten til udstødningen fra værkets B & W-dieselmotor, selv om denne udstødning ganske specielt er både nedkølet, røgvasket og rensset effektivt for syreindhold, når samme motor uden denne skorsten kan anvendes mange andre steder, f. eks. i DSBs MZ-diesellokomotiver?«

Begrundelse

I bladet Ingeniøren 3/80 kan man under overskriften »50 pct. energibesparelse ved en ny type fjernvarme« læse, at »dette projekt startede i 1977 på fysisk laboratorium III DTH«. Og endvidere »ikke desto mindre skulle anlægget igennem miljølovgivningens godkendelse, som var det en stærkt forurenende virksomhed, og ud over at forsinke projektet med ca. 4 måneder har miljøgodkendelsen krævet, at der opføres en 56 meter høj skorsten til udstødningsgassen.«

Dette virker særlig paradoksalt i betragtning af, at tilsvarende dieselmotorer uden røgensning anvendes i MZ-diesellokomotiver.

Da der ifølge artiklen muligvis skal bygges 50–60 sådanne anlæg i Danmark, er spørgsmålet stillet.

Besvarelse (1/2 80):

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Spørgsmålet har været forelagt miljøstyrelsen, der har oplyst følgende:

»Det nævnte varmeværk udnytter varmeindholdet fra et rensningsanlægs spildevand til fjernvarmeproduktion ved hjælp af en varmepumpe bestående af en dieselmotor med tilhørende kompressor m.v. Samtidig producerer dieselmotoren elektricitet. Anlæggets indfyrede effekt er ca. 8 MW.

[Miljøministeren]

Et oliefyret varmeværk med en indfyret effekt på 5 MW og derover skal godkendes af amtsrådet efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, før det etableres og sættes i drift.

Spørgsmålet, om varmeværket i Frederikshavn skulle godkendes efter miljøbeskyttelsesloven, har været forelagt såvel amtsrådet, miljøstyrelsen som miljøankenævnet. I alle instanser fandt man, at anlægget skulle miljøgodkendes.

Nordjyllands amtsråd har på denne baggrund den 2. juli 1979 meddelt Frederikshavn kommunes tekniske forvaltning godkendelse i henhold til lov om miljøbeskyttelse til etablering af det pågældende anlæg.

Nordjyllands amtsråd har i sin godkendelse bestemt den nødvendige skorstenshøjde til 47,5 m + 7,5 m højdetillæg for omliggende bygninger, i alt 55 m.

Beregningen af skorstenshøjden er foretaget på baggrund af emissionsmålinger på dieselmotorer på Kyndbyværket, foretaget af Dansk Kedelforening.

Det skal i øvrigt bemærkes, at Nordjyllands amtsråds godkendelse ikke er blevet indanket for miljøstyrelsen.

Angående det forhold, at lignende motorer anvendes i DSBs MZ-diesellokomotiver uden skorsten og røgrensning, kan det oplyses, at miljøbeskyttelsesloven kun dækker faste anlæg.

DSB har i øvrigt oplyst, at lokomotiverne ikke kører med B & W-motorer, men med General Motors dieselmotorer. De pågældende motorer er mindre end de anlæg, der – som faste anlæg – skal godkendes efter miljøbeskyttelsesloven. Endvidere oplyses det, at den brændselolie, som anvendes i lokomotiverne, er meget ren og svovlfattig motorgasolie, der svarer til den autodieselolie, som anvendes i automobiler. Det kan til sammenligning oplyses, at der på varmeværket i Frederikshavn tænkes anvendt svær fuelolie med svovlindhold, der er omkring 6 gange så stort.

Miljøstyrelsen vil i øvrigt følge resultaterne af de emissionsmålinger, som ifølge godkendelsen skal foretages, når anlægget er sat i drift. Hvis måleresultaterne afviger væsentligt fra de målinger, som har ligget til grund for beregningerne af skorstenen, vil miljøstyrelsen tage problemet op med henblik på at sikre det bedst muligt grundlag for behand-

ling af de forventede 50–60 anlæg af lignende art.«

Spm. nr. 292

Til *miljøministeren* (21/1 80) af:

Maisted (FP):

»Ministeren bedes oplyse, hvilket materiale der ligger til grund for afgørelsen i en konkret sag, hvor gårdejer Hans Eriksen, Overlade i Vesthimmerland, føler sig som et forsvarsløst offer i den danske lovjungle i miljøstyrelsens behandling af en sag i forbindelse med opførelsen af 3 svinestalde.«

Begrundelse

Ifølge en artikel i Berlingske Tidende den 21. januar 1980 er der tale om en Storm P.-historie, hvor miljøstyrelsen nægter at fremlægge materiale, der ligger til grund for en afgørelse, der umiddelbart var så urimelig, at miljøankenævnet har tilsidesat miljøstyrelsens afgørelse. Desværre har sagen kostet gårdejeren 100.000 kr., fordi hans påtænkte byggeri har måttet udskydes i 1½ år.

Besvarelse (30/1 80):

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende:

»Miljøstyrelsen traf i skrivelse af 8. juni 1979 afgørelse i den omtalte klagesag vedrørende godkendelse af en svinefarm på Hans Eriksens ejendom i Løgstør kommune.

Som grundlag for miljøstyrelsens afgørelse forelå følgende materiale:

- 1) Hans Eriksens ansøgning af 21. juni 1978 om godkendelse af særlig forurenende virksomhed.
- 2) Dispositions- og situationsplan 1:500 af 7. juni 1978.
- 3) Oversigtsplan 1:10.000.
- 4) Kopi af kontrakter af henholdsvis 24. og 25. maj 1978 om aftagelse af svinegylle.
- 5) Løgstør kommunalbestyrelses godkendelse i skrivelse af 11. juli 1978.
- 6) Kopi af skrivelse af 7. juli 1978 fra Løgstør kommunalbestyrelse om annoncering af den af kommunalbestyrelsen meddelte godkendelse.
- 7) Kopi af klage af 26. juli 1978 fra 7 familier i Munksjørup by.

[Miljøministeren]

- 8) Løgstør kommunalbestyrelses skrivelse af 25. september 1978 med supplerende oplysninger vedrørende farmens ventilationsanlæg.
- 9) Tegning af 22. august 1977 visende normalt tværsnit i 1:20 af Dansk Proteka A/S, fedestaldssystem JJP.
- 10) Kopi af Nordjyllands amtsråds zonetilladelse af 10. august 1978.
- 11) Kopi af udtalelse af 25. august 1978 fra hygiejnisk forvaltning, Ålborg kommune.
- 12) Lugtemissionsrapport af 17. april 1979, udarbejdet af Dansk Kedelforening.

Det fremgår af miljøstyrelsens sag, at der forelå følgende yderligere materiale som grundlag for miljøankenævnets afgørelse i skrivelse af 27. november 1979:

- 1) Landskontoret for landborets skrivelse af 22. juni 1979.
- 2) Landskontoret for landborets skrivelse af 30. juli 1979 med notat af 23. juli 1979 fra landsudvalget for bygninger og maskiner med tegningsbilag.
- 3) Landskontoret for landborets skrivelse af 13. august 1979 med bilag (»Spredningsmeteorologisk beregning af luftimmissionen fra Hans Eriksens gård« udarbejdet af Dansk Kedelforening 23. juli 1979).
- 4) Landskontoret for landborets skrivelse af 25. september 1979 med supplerende oplysninger vedrørende udgifterne til byggeriet hos Hans Eriksen.
- 5) Landskontoret for bygninger og maskiners skrivelse af 1. november 1979 til afdelingsleder Torben Huld, statens byggeforskningsinstitut.«

I øvrigt kan jeg oplyse, at miljøankenævnet er nedsat for at åbne adgang for en uvildig efterprøvelse af myndighedernes afgørelser. Da miljøankenævnet er en selvstændig, uafhængig instans, finder jeg det ikke rigtigt at knytte kommentarer til det forhold, at miljøstyrelsen og miljøankenævnet har haft forskellige vurderinger af, hvilke vilkår der burde opstilles for den pågældende svinefarmes indretning og drift.

Spm. nr. 294

Til *finansministeren* (22/1 80) af:

Bertel Haarder (V):

»Vil ministeren følge statsrevisorernes henstilling om at skabe ordnede forhold ved-

rørende offentligt ansattes muligheder for at deltage i organisationsarbejde i arbejdstiden på det offentliges regning?»

Begrundelse

Rigsrevisionen har afsløret, at der gælder vidt forskellige regler om organisationsarbejde inden for det offentlige. Alene postvæsenet og DSB bevilger 16.000 fridage om året til organisationsarbejde.

Organisationerne indbetaler under halvdel af de faktiske lønomkostninger til dækning af vikarudgifter. Der gives altså hermed store beløb i tilskud, som ikke står på finansloven, og som folkettinget ikke har bevilget. Derfor kræver statsrevisorerne, at sådanne tilskud for fremtiden gives efter nogle fælles regler udstedt af finansministeriet, og at disse regler forelægges folkettinget, såfremt der bliver tale om, at samfundet fortsat skal bevilge penge til formålet.

Sagen har også interesse for Danmarks Radio, hvor licensbetalerne giver enorme tilskud til medarbejdergruppernes organisationer. På min foranledning vil driftsledelsen nu overveje finansministeriets nye regler, når de kommer.

Det er meget beklageligt, at finansministeren tilsyneladende endnu ikke har svaret på rigsrevisionens brev af 6. juni 1979. I sidste uge godkendte radorådets flertal nemlig desværre de nye overenskomster med fri adgang til en helt uoverskuelig mødevirksomhed på licensbetalernes regning.

Vi må have et hurtigt svar fra finansministeren på statsrevisorernes henstilling. Skal der gives tilskud, skal der søges om det på normal vis. Og derefter må Danmarks Radio ind under de samme regler.

Besvarelse (31/1 80):

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Til ovenstående spørgsmål kan jeg oplyse, at jeg agter at forelægge lønningsrådet udkast til regler for tjenestemænds tjenestefrihed til organisationsarbejde, så snart jeg har haft lejlighed til at orientere centralorganisationsformændene om sagen.

Sådant møde er aftalt til at finde sted den 11. februar 1980.

Yderligere kan jeg oplyse, at den tidligere finansminister efter modtagelsen af rigsrevisi-

[Finansministeren]

onens henvendelse havde indkaldt organisationsformændene til møde om sagen den 2. oktober 1979. Dette møde måtte imidlertid aflyses, da der blev udskrevet valg til folketinget.

Spm. nr. 295

Til *justitsministeren* (22/1 80) af:

Inge Krogh (KrF):

»Finder ministeren det rimeligt, at der gives tilladelse til forevisning af pornofilm på 50–60 steder i Istedgade og dens sidegader på strækningen fra Københavns hovedbanegård til Gasværksvej?«

Begrundelse

Det må anses for uheldigt, at der i det omtalte kvarter er koncentreret mange forretninger, hvor der fremvises pornofilm.

Det må rent principielt regnes for uheldigt, at der i det hele taget gives tilladelse til at fremvise pornofilm.

Besvarelse (1/2 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Efter lov om film og biografier, jfr. lovbekendtgørelse nr. 517 af 22. september 1977, må offentlig forevisning af film kun ske efter tilladelse meddelt af politiet.

Efter lovens § 2 har personer, som opfylder visse betingelser med hensyn til bopæl og myndighed m. v., ret til at få tilladelse.

Der består således efter gældende lovgivning ikke nogen mulighed for politiet for at nægte tilladelse til filmforevisning under henvisning til forevisningsstedets beliggenhed.

Spm. nr. 296

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (23/1 80) af:

Bolvig (RV):

»Hvilke planer har ministeren om at sikre bevarelsen af professor Ejner Nielsens mosaik i hvælvet under Stærekassen?«

Begrundelse

En gennemførelse af professor Knud Holschers projekt for Det kgl. Teater vil medføre

en ødelæggelse af den skattede og berømte mosaik, som ifølge flere eksperter ikke vil kunne flyttes.

Besvarelse (1/2 80):

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg har under overvejelse at fremsætte lovforslag om udarbejdelse af en generalplan for om- og nybygning af Det kgl. Teater på grundlag af indstillingen fra dommerkomiteen for den nyligt stedfundne arkitektkonkurrence. Generalplanen skal bestå i en videre bearbejdelse af det af arkitekterne Knud Holscher og Svend Axelsson udarbejdede konkurrenceprojekt. Projektet forudsætter nedrivelse af Stærekassen – ligesom de tre øvrige konkurrenceprojekter.

Jeg må tillægge det vægt, at Ejner Nielsens mosaik søges bevaret og placeret andetsteds, og denne opgave vil indgå i den videre planlægning.

Spm. nr. 297

Til *landbrugsministeren* (23/1 80) af:

Ib Christensen (DR):

»Hvordan vurderer ministeren mulighederne for den danske skinkeeksport og perspektiverne for beskæftigelsen ved de berørte danske virksomheder?«

Begrundelse

Ifølge dagspressen 22/1 og 23/1 har EF afslået at hæve restitutionsbeløbene i forbindelse med den danske skinkeeksport, og det vurderes, at mellem 1.000 og 2.000 ansatte i konserverindustrien vil være i fare for at miste deres arbejde.

Der er tilsyneladende fare for, at den amerikanske administration vil udligne EFs restitutionsbeløb med importafgift. Ligeledes nævnes det, at udvidede EF-eksporttilskud til fjerkræeksporten har foranlediget den forventede amerikanske sanktion over for skinkeeksporten fra Danmark.

Ifølge dagbladet Børsen (22/1) vil også andre danske eksportprodukter til USA komme i fare for at blive ramt af importafgifter, hvis restitutionsbeløbene hæves for skinkeeksporten. Det drejer sig om bl.a. ost og småkager.

[Ib Christensen]

Besvarelse (30/1 80):**Landbrugsministeren (Poul Dalsager):**

I denne anledning skal jeg meddele følgende:

Af den danske svineproduktion, som i de senere år har været følgende:

	1977	1978	1979	1980
Slagtede svin,				
mill. stk.	10,7	11,7	13,0	13,9 (skøn)

går ca. 17 pct. til konserverfabrikation.

Den totale eksport af svinekød udgør ca. 11 pct. af Danmarks samlede eksport og ca. 40 pct. af landbrugseksporten. Værdien af svinekødeksporten androg i 1978 ca. 7 mia kr., hvortil kommer ca. 1 mia kr. i EF-eksporttilskud.

Der er 2 hovedmarkeder for dansk svinekødkonserver. Det ene er USA for skinker og bove. Det andet er UK for farsvarer (chopped ham, luncheon meat etc.). For farsvarer er der yderligere nogle mindre, men dog vigtige markeder, f.eks. leveringer til World Food Program samt Okinawa.

I 1978 androg eksporten af dåseskinker til UK 7.000 tons til en værdi af 120 mill. kr., mens den til USA androg 34.700 tons til en værdi af 817 mill. kr. Den totale eksport var på 43.400 tons.

I 1978 blev eksporteret til UK 2.700 tons dåsebove til en værdi af 40 mill. kr. og til USA 2.680 tons til en værdi af 40 mill. kr. Den totale eksport var 11.980 tons, heraf 2.500 tons til andre EF-lande end UK.

Af farsvarer blev til UK i 1978 eksporteret 32.500 tons til en værdi af 500 mill. kr. og til USA 3.300 tons til en værdi af 30 mill. kr. Den totale eksport var på 57.700 tons.

Hertil kommer mindre kvantiteter af anden svinekødkonserver til en række lande. Den totale danske eksport af svinekødkonserver var i 1978 120.000 tons. Skinke- og bovproduktionen på den ene side og farsvareproduktionen på den anden side er en forrenet produktion, således at afpuds m.m. fra skinke/bovproduktionen til dels anvendes som råvarer i farsproduktionen. Et bortfald af eksporten til USA vil betyde, at skinkerne i stedet vil blive forsøgt solgt som ferske skinker, hvorfor farsvareproduktionens råvaretilgang vil blive besværliggjort, ligesom

markedet i EF for ferske skinker vil blive trykket. På grund af faldende eksport til USA skønnes eksportværdien i 1979 for dette marked at blive reduceret med ca. 20 pct. Danmarks andel af USAs import af svinekødkonserver andrager ca. 40 pct., mens Polen har ca. 31 pct. og Holland ca. 7 pct.

Importen fra Danmark udgør dog kun 0,6 pct. af USAs svinekødproduktion, kun 2,2 pct. af den amerikanske skinkeproduktion og kun 5 pct. af den amerikanske produktion af konserversskinker og -bove.

Antallet af beskæftigede ved den samlede produktion af svinekødkonserver er:

	Okt. 1973	Jan. 1975	Nov. 1978	Nov. 1979
Beskæftigede	5.429	3.634	3.616	3.600

hvoraf ca. 1/3 skønnes beskæftiget ved produktionen, der eksporteres til USA.

EFs eksporttilskud (restitutioner) for skinker ved eksport til USA har været uændret siden december 1978. Efter dansk pres blev det pr. 1. november 1979 forhøjet med 11 pct. til kr. 3,94 pr. kg, mens restitutionen til andre destinationer er kr. 6,10 pr. kg.

EF har i 1979 ydet 80 mill. kr. i eksporttilskud til den danske skinke/boveksport til USA. Den lange periode uden forhøjelse skyldes dels frygt for pålæggelse af amerikansk udligningstold og dels en afventen af GATT-forhandlingernes afslutning.

Det er efter bedste skøn ikke muligt for de amerikanske myndigheder at påvise forårsagede skader af den danske eksport for de amerikanske producenter hverken efter den gamle eller efter den nye GATT-aftale.

Når der i USA har været udtrykt bekymring over dels restitutionsforhøjelsen og dels over restitutionerne for fjerkræ, som pr. 21. januar 1980 er blevet udvidet til at være gældende i samtlige lande undtagen USA (før var bl.a. Fjernøsten undtaget), skyldes dette politiske motiver.

De amerikanske myndigheder har truet med at indføre udligningstold for svinekødkonserver på baggrund af anmeldelse i efteråret 1979 af påståede skader for amerikanske producenter. Proceduren for behandlingen af denne anmeldelse kan efter den amerikanske handelslov trække ud til medio juli 1980.

Både Danmark og Kommissionen har stærkt understreget over for de amerikanske myndigheder,

[Landbrugsministeren]

at EF har indtaget en særdeles samarbejdsvillig holdning, idet man dels ikke har forhøjet fjerkrærestitutionerne så meget, som der ellers havde været grundlag for, og dels har efterlevet de amerikanske ønsker med hensyn til embargoen over for USSR,

at amerikanske foranstaltninger over for EFs eksport ville blive betragtet som et brud på den nye MTN-aftale,

at det forekommer helt urimeligt, at et land som Danmark, der under Tokyorunden kraftigt virkede for indrømmelser til USA på landbrugssiden, som det eneste EF-land skal undgælde for foranstaltninger, der vil have minimal indflydelse på amerikanske markedsforhold.

Såfremt de amerikanske myndigheder træffer beslutning om indførelse af nævnte udligningstold, vil det være ensbetydende med et totalt ophør af den danske eksport af svinekødkonserver til USA, og produktionen i Danmark vil falde drastisk med mærkbare følger for beskæftigelsen.

Ved et ophør af den danske eksport til USA vil østeuropæiske lande overtage Danmarks markedsandel, hvilket i den nuværende udenrigspolitiske situation vil være en helt urimelig konsekvens.

Ud over faren for pålæggelse af udligningstold er der et problem af samme omfang ved, at den nuværende restitution er for lav i forhold til produktionsomkostningerne og de salgspriser, der opnås.

Slagteriarbejderforbundet har i denne forbindelse udtalt, at situationen er særdeles alvorlig, og at forædlingsvirksomhederne har et tab på 10 kr. pr. forarbejdet skinke. Ledere af forædlingsvirksomheder har udtrykt sig i lignende vendinger.

Foreløbig er beskæftigede med langt opsigelsesvarsel (funktionærer og visse slagteriarbejdere med 6-8 ugers opsigelsesvarsel) på DAK i Roskilde og på Plumrose i Valby blevet opsagt, men også på andre slagterivirksomheder er tillidsmændene blevet informeret om, at afskedigelser kan komme på tale i forbindelse med vanskelighederne for konserverindustrien.

Kommissionen har med hensyn til dette problem udtalt, at den desværre ikke i den nuværende handelspolitiske situation ser sig i

stand til at foreslå forhøjelse af restitutionerne på svinekødkonserver til USA.

Spm. nr. 298

Til indenrigsministeren (23/1 80) af:

Ib Christensen (DR):

»Vil ministeren tage initiativ til at begrænse tobaksrygning på offentlige kontorer, sygehuse, lægeværelser og apoteker?«

Begrundelse

Et mindretal i den danske befolkning er allergiske over for tobaksrøg.

For disse mennesker er det ofte en lidelse at opholde sig på offentlige steder på grund af andres tobaksrygning. Mange astmatikere har på grund af deres sygdom og dens følger ærinde på offentlige kontorer, til læger og apoteker samt sygehusophold. Dertil kommer, at de under alle omstændigheder som samfundsborgere har krav på at kunne opholde sig disse steder uden skadevirkninger for deres helbred og velbefindende.

Gennem jævnlige henvendelser og på anden måde er det blevet spørgeren bekendt, at tobaksrygning finder sted selv på sygehuse, i lægeværelser og på apoteker. Ofte bliver rygeforbud ikke respekteret f. eks. i offentlige trafikmidler. En henvendelse fra foreningen Røgfrit Miljø til apotekerforeningen med bøn om rygeforbud på apotekerne har været forgæves, ligesom indretning af særlige rygerum kun finder sted i begrænset omfang.

Besvarelse (1/2 80):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Det er regeringens almindelige opfattelse, at der i vid udstrækning er behov for, at den rygende del af befolkningen i dagligdagen viser forståelse og hensynsfuldhed over for de mennesker, der ikke ryger. Dette gælder naturligvis ikke mindst i forholdet til de personer, der er direkte allergiske over for tobaksrøg.

Regeringen er dog samtidig af den opfattelse, at beskyttelse af den ikke-rygende del af befolkningen ikke bør eller kan reguleres hensigtsmæssigt af generelle regler og forbud. Hensynet til ikke-rygere bør derimod understøttes af andre foranstaltninger – herunder bl. a. oplysning om de særlige gener, som

[Indenrigsministeren]

tobaksrøg medfører for astmatikere - der kan påvirke såvel planlæggere som rygere til at udvise større hensyn.

Det er da også mit indtryk, at man ad denne vej på en række områder har været i stand til at vinde stigende forståelse for nødvendigheden af rimelige foranstaltninger til beskyttelse af ikke-rygere.

Jeg kan her eksempelvis pege på indretning af særlige ikke-rygerkupeer i togtrafikken, rygefrie zoner i flykabiner samt almindeligt rygeforbud i biografteatre, idrætshaller.

Jeg kan være enig med spørgeren i, at det kan være naturligt, at sundhedssektorens institutioner viser særligt hensyn på dette område. Problemet har været særlig aktuelt på sygehusene, hvor ikke-rygere jo kan være tvunget til at opholde sig i længere perioder. Sundhedsstyrelsen har i den forbindelse i februar 1979 udsendt en henstilling til samtlige landets sygehuse om at træffe foranstaltninger, der i videst muligt omfang begrænser gener ved tobaksrygning for ikke-rygende patienter. Der vedlægges til orientering et eksemplar af sundhedsstyrelsens henstilling. Det kan herudover nævnes, at sundhedsstyrelsen ved godkendelse af sygehusbyggeri er specielt opmærksom på, at der foreligger faciliteter, der gør det muligt at holde rygere og ikke-rygere adskilte.

For så vidt angår rygning i praktiserende lægers venteværelser kan jeg i øvrigt oplyse, at der i vidt omfang allerede er forbud mod rygning i disse lokaler. For at gøre forbudet så omfattende som muligt har lægeforeningens hygiejnekommité imidlertid for nylig henstillet til lægeforeningen, at samtlige praktiserende læger opfordres til at forbyde tobaksrygning i deres venteværelser.

Endelig har apotekerforeningen oplyst, at man har modtaget henvendelser fra såvel Danmarks Astma-Allergi Forbund som fra foreningen Røgfrit Miljø. Begge henvendelser er af apotekerforeningen besvaret med, at man ikke finder det praktisk muligt at gennemføre et generelt forbud for samtlige apoteker, men at man har videresendt henvendelserne til foreningens medlemmer, således at disse kan være opmærksomme på problemet. På visse apoteker er der imidlertid allerede indført rygeforbud.

SUNDHEDSSTYRELSEN

Bilag

Den 15. februar 1979

Meddelelse til landets sygehusmyndigheder om tobaksrygning på sygehuse.

I december 1975 udsendte sundhedsstyrelsen til samtlige amtskommunale og statslige sygehusmyndigheder en skrivelse, hvori man gjorde opmærksom på den gene, som tobaksrøg kan udgøre for ikke-rygende patienter. I skrivelserne var anført en række forslag til foranstaltninger, som kunne iværksættes for at mindske ikke-rygeres gener ved tobaksrygning på sygehusene.

Da sundhedsstyrelsen også i tiden derefter i flere tilfælde har modtaget klager over tobaksrygning på sygehuse, foretog styrelsen i juni 1978 en undersøgelse ved henvendelse til samtlige sygehuskommuner over, hvilke foranstaltninger der i de enkelte sygehuskommuner er truffet for at mindske generne ved tobaksrygning på sygehusene.

Af de modtagne svar fremgår, at der hersker store forskelle imellem de retningslinier, der gælder fra sygehusafdeling til sygehusafdeling vedrørende tobaksrygning, og at der kun i meget få sygehuskommuner er udfærdiget ensartede retningslinier for hele sygehusvæsenet angående tobaksrygning. På baggrund af de konstaterede betydelige forskelle på området finder sundhedsstyrelsen, at der er behov for retningslinier for, hvorledes problemerne vedrørende tobaksrygning på sygehuse vil kunne løses.

På denne baggrund skal sundhedsstyrelsen henstille til samtlige sygehusmyndigheder, at man træffer foranstaltninger til at begrænse ikke-tobaksrygende patienters gener ved tobaksrøg efter følgende retningslinier:

1. *Sengestuer.* Samtlige patienter bør så vidt muligt have adgang til at vælge indlæggelse på en sengestue, hvor tobaksrygning er totalt forbudt. Følgelig bør alle patienter ved indlæggelsen så vidt muligt udspørges om ønsker med henblik på placering på henholdsvis stuer for rygere og stuer for ikke-rygere.

På stuer, hvor der er indlagt ikke-rygende patienter, bør tobaksrygning være forbudt også for besøgende og oppegående patienter. På stuer, hvor der er indlagt både rygende og ikke-rygende patienter, bør der som hovedregel være rygeforbud, som ikke bør fraviges

[Indenrigsministeren]

for oppegående patienter og for besøgende. Imidlertid bør der kunne fastsættes regler om bestemte rygetider for sengeliggende patienter, der ikke kan forlade stuen uden assistance, ligesom der vil kunne etableres mulighed for, at disse patienter kan blive transporteret til et lokale for rygere, når de ønsker at ryge. I særlige tilfælde, f. eks. med nyopererede eller særlig dårlige patienter på en sengestue, kan der for en periode blive tale om at indføre totalt rygeforbud på sengestuen, uanset at der er indlagt tobaksrygende patienter.

2. *Opholdsarealer.* Opholdslokaler for patienter og besøgende bør så vidt muligt deles i rum for rygere og for ikke-rygere, evt. ved at flere sengeafsnit har fælles opholdsrum. Såfremt dette ikke er muligt, bør der indføres regler om begrænsede rygetider i de fælles opholdsrum, f. eks. i forbindelse med måltiderne, ligesom man skal pege på muligheden af at etablere effektiv udluftning gennem installation af ventilationsanlæg.

3. *Venteværelser m. v.* I venteværelser og andre opholdsrum i forbindelse med ambulatorier, røntgenafdelinger, laboratorier m. v. bør tobaksrygning være forbudt, medmindre der kan indrettes særlige rum for rygere.

For besøgende bør der gælde generelt rygeforbud på sengestuer, på gange, i opholdsrum og venteværelser, som ikke er specielt udpeget til rygere.

Personalet bør generelt indskrænke rygning til dertil særligt udpegede personalerum, og der bør under ingen omstændigheder ryges, når personalet er i kontakt med patienter. Spørgsmålet om lokaler til rygere blandt personalet bør i øvrigt drøftes i samarbejdsudvalgene på sygehusene.

Der bør ved opslag, skiltning m. v. orienteres tydeligt om de for sygehusene fastsatte regler om tobaksrygning, ligesom patienterne ved indlæggelsen bør orienteres om disse regler, og specielt bør rygere have oplysning om, hvor og hvornår de må ryge.

Spm. nr. 299

Til *ministeren for offentlige arbejder* (23/1 80) af:

Jørgen Junior (FP):

»Vil ministeren pålægge/henstille til DSB, at man også i Kavslunde ved Middelfart opfører en vejbro til at forbinde byens to dele,

der er skilt af jernbanen, men hidtil har fungeret som et hele ved hjælp af bomme, der nu skal nedlægges, således som man gør det de øvrige 6 steder på Fyn, hvor man sløjfer jernbanebommene for at kunne øge farten på de gennemgående tog?«

Begrundelse

Til trods for beboernes berettigede, harmdirrende protest agter DSB fuldstændigt at dele byen Kavslunde i to dele, således at beboerne skal køre en omvej på 3½ km for at komme fra den ene side af byen til den anden. Bl. a. butikshandelen vil naturligvis lide stor skade derved, idet DSB kun vil opføre en gangtunnel og ikke en vejbro.

De øvrige seks steder på Fyn, hvor man sløjfer jernbanebommene for at øge farten på togene, så der spares 6–8 minutter ved overkørslen på Fyn, opfører DSB vejbroer.

Besvarelse (1/2 80):

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

I denne anledning skal jeg oplyse, at der ligger en økonomisk og teknisk vurdering til grund for det udarbejdede skitseprojekt til nedlæggelse af den offentlige overkørsel i Kavslunde.

Som led i DSBs planer om fjernelse af risikomomentet ved skæring i niveau mellem landeveje og stærkt trafikerede baner har vejdirektoratet og DSB i samarbejde udarbejdet skitseprojekter for fjernelse af de offentlige overkørsler på DSBs hovedstrækning Nyborg–Fredericia.

Forud for projekteringen har der fundet drøftelser sted på teknisk plan med Fyns amtskommune og de berørte primærkommuner for at tilpasse forslagene teknisk bedst muligt til de lokale forhold. Efter drøftelserne er der af vejdirektoratet og DSB udarbejdet rent foreløbige skitseprojekter, som med rimelige omkostninger kan fjerne niveauoverkørslerne og i hensigtsmæssigt omfang etablere forbindelse over, henholdsvis under banen for gående og kørende trafik.

For Kavslunde er udarbejdet et foreløbigt skitseprojekt, som forudsætter etableret forbindelse under banen ved en tunnel for gang- og cykeltrafik på den nuværende overkørsels plads. Biltrafikken henvises til det

[Ministeren for offentlige arbejder]

eksisterende vejnet med den virkning, at trafikanten fra området syd for banen vil få en omvejskørsel af størrelsesordenen maksimalt 3 km til forretninger umiddelbart nord for banen.

Et viaduktanlæg også for biltrafik på overkørselsplads vil, enten det udføres som over- eller underføringsanlæg, medføre store ulemper for bebyggelsen på begge sider af banen på grund af rampeanlæg. Det må påregnes, at disse anlæg vil medføre ekspropriationer og nedrivning af ejendomme, og et viaduktanlæg vil således blive meget omkostningskrævende og medføre betydelige indgreb i den eksisterende bebyggelse.

Der er også mulighed for at foretage en forlægning af landevejen mod vest med etablering af et viaduktanlæg vest for byen for biltrafik. Ved denne løsning kan man ikke se bort fra kravet om etablering af en gang- og cykeltunnel på overkørselsplads. Under denne forudsætning er det rent foreløbigt anslået, at merudgifterne til denne løsning vil beløbe sig til ca. 5 mill. kr., og man har derfor i det foreløbige arbejde set bort fra denne løsning.

Ved et orienterende møde i Odense den 12. februar 1980 med deltagelse af Fyns amtskommune, de berørte primærkommuner, vejdirektoratet og DSB vil der blive indledt en forhandlingsrunde med de implicerede kommuner. På disse efterfølgende møder vil projekterne blive forhandlet med henblik på lokale ønsker og koordinering med lokale planer.

Spm. nr. 302

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (24/1 80) af:

Glistrup (FP):

»Hvad vil regeringen gøre for at hindre fordampningen af skatteydermillionerne til video-skole-TV?«

Begrundelse

Skatteyderne betaler i henhold til den af fallitpartierne vedtagne finanslov ca. 30 mill. kr. om året til landscentralen for undervisningsmidler, for at den kan forsyne skolerne med videoptagelser af TV-udsendelser. Det er sket siden 1. april 1974.

Til Berlingske Tidende for den 11. januar 1980, side 5, siger landscentralens direktør, K.-E. Hauberg-Tychsen, imidlertid, at man må slette optagelserne, så de helt forsvinder ud i den blå luft.

Som årsag hertil henviser han til »den fortvivlede lov om ophavsret«.

Med regeringens sædvanlige foragt for at bortødsle skattemillioner har man tilsyneladende set aldeles passivt til.

Det er imidlertid klart, at fornuften kræver, at man iværksætter mindst én af følgende to løsninger (helst dem begge): a. Regeringen fratager den omhandlede bevilling, sådan at indkomstskatteplyndringen kan nedsættes tilsvarende; b. regeringen fremsætter forslag om ændring i ophavsretsloven overensstemmende med de tanker, som fremskridtspartiet fremførte i sit forslag til folketingsbeslutning om ophavsretsnedtrapping (nr. L III af 14. januar 1976).

Besvarelse (31/1 80):

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Da selve spørgsmålet vedrører undervisningsministeriets bevillinger, har undervisningsministeriet efter aftale udarbejdet et svar, der gengives i det følgende:

»Hr. Glistrup anfører i begrundelsen, at der årligt betales ca. 30 mill. kr. til landscentralen for undervisningsmidler, for at den kan forsyne skolerne med videoptagelser af TV-udsendelser. Undervisningsministeriet går ud fra, at Glistrup hermed sigter til de 30,2 mill. kr., der på finansloven for 1980 er afsat til landscentralen til produktion af undervisningsudsendelser i Danmarks Radio. Produktionen sker i Danmarks Radios undervisningsafdeling og omfatter både radio- og TV-undervisningsudsendelser. Der er således ikke tale om, at beløbet betales for videoptagelser af TV-udsendelser.

Ved en ændring i bl. a. ophavsretsloven i 1977 blev den hidtidige adgang til inden for undervisningsvirksomhed at optage radioudsendelser udvidet til også at gælde billedoptagelse af fjernsynsudsendelser. Adgangen hertil er siden benyttet i stigende omfang, især i de videobåndcentraler, som er etableret ved en række af amtscentralerne for undervisningsmidler.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Etablering af en central videobåndcentral ved landscentralen for undervisningsmidler afventer for tiden undersøgelser af mulighederne for at indrette videobåndcentralen i en ledig bygning i Odensegade, som ejes af staten. Landscentralens indflytning her er planlagt til begyndelsen af 1982, da der forinden skal foretages ombygning m. v.

Bevillingerne på finansloven for 1980 til den planlagte videobåndcentral vil derfor eventuelt kunne spares for 1980.

Undervisningsministeriet har endvidere indledt forhandlinger med rettighedshaverne om en række ophavsretlige spørgsmål i forbindelse med anvendelsen af videokopier i undervisningen, herunder forhandlinger om ret for videobåndcentraler til at anvende masterbånd fra Danmarks radio, så den teknisk besværlige kopiering på basis af antennesignaler kan undgås.

Der henvises i øvrigt til nedennævnte tidligere spørgsmål og svar med relation til hr. Glistrups spørgsmål:

1. Undervisningsminister Dorte Bennedssens mundtlige svar den 29. marts 1979 på folketingsmedlem Keld Andersens spørgsmål nr. 746 af 21. marts 1979.

2. Undervisningsministeriets svar af 21. august 1979 til folketingets uddannelsesudvalg på spørgsmål S 56 af 3. juli 1979.

3. Undervisningsminister Dorte Bennedssens skriftlige svar af 7. september 1979 på folketingsmedlem Keld Andersens spørgsmål nr. 1421 af 30. august 1979.

4. Undervisningsministeriets svar af 17. september 1979 til finansudvalget på spørgsmål af 5. september 1979 (bilag 20.77).

5. Undervisningsministeriets svar af 12. november 1979 til finansudvalget på spørgsmål nr. 4 til finanslovforslaget for 1980.

6. Undervisningsministeriets svar af 19. november 1979 til finansudvalget på spørgsmål nr. 25 til finanslovforslaget for 1980.«

På baggrund af bemærkningerne i hr. Glistrups begrundelse for spørgsmålet kan jeg oplyse, at den af undervisningsministeriet omtalte nye bestemmelse i ophavsretslovens § 17 (lov nr. 240 af 8. juni 1977) giver fri adgang for bl. a. skoler og amtscentraler samt landscentralen for undervisningsmidler til at fremstille optagelser af undervisningsudsendelserne i radio og fjernsyn til midlertidig brug i undervisningen. Kulturministeriet har efter forhandling med undervisningsministe-

riet fastsat visse nærmere regler om opbevaringen og benyttelsen af de foretagne optagelser (jfr. bekendtgørelse nr. 152 af 6. april 1979). Efter disse bestemmelser kan sådanne optagelser bevares og bruges i 4 år.

Lovén af 8. juni 1977 er af midlertidig karakter og skal optages til revision i folketingsåret 1981-82 i lyset af de indvundne erfaringer. Efter de oplysninger, vi har, anvendes bestemmelsen om adgangen til at optage undervisningsudsendelser i udstrakt grad i undervisningsvirksomheden uden at give anledning til nævneværdige vanskeligheder.

Noget aktuelt behov for en ændring af ophavsretsloven på dette punkt synes ikke at foreligge. Hvad specielt angår fremskridtspartiets forslag til folketingsbeslutning om »ophavsretsnedtrapning«, bemærkes, at dette forslag som bekendt er blevet afvist af folketinget. I den forbindelse skal jeg navnlig hen vise til min redegørelse den 12. marts 1976, jfr. folketingets forhandlinger III 1975-76, sp. 6938-42.

Spm. nr. 304

Til *miljøministeren* (24/1 80) af:
Ernst Schmidt (FP):

»Hvor store beføjelser har fredningsstyrelsen på det økonomiske område, når det drejer sig om krav til placering af højspændingsledninger imod både kommunens og lodsejernes ønske?«

Begrundelse

Fredningsstyrelsens argumenter over for planstyrelsen har medført, at en højspændingsledning i Vorbasse i Billund kommune placeres således, at det er imod kommunens og lodsejernes ønske, og at det tillige betyder en fordyrelse på et millionbeløb.

Besvarelse (1/2 80):

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Fredningsstyrelsen har over for mig oplyst:

»Fredningsstyrelsens beføjelser til at godkende ledningsanlæg er afledt af naturfredningslovens § 42. I henhold til denne bestemmelse er senest udstedt miljøministeriets bekendtgørelse nr. 173 af 1. april 1976 om godkendelse af elanlæg uden for byer og bymæssige bebyggelser (elbekendtgørelsen).

[Miljøministeren]

I medfør af naturfredningslovens § 42 og elbekendtgørelsen skal elanlæg placeres og udformes således, at der i videst muligt omfang tages hensyn til landskabet og de øvrige fredningsmæssige værdier. Især skal der ved placeringen af elanlæg tages hensyn i de områder, hvortil der knytter sig særlige fredningsmæssige, herunder landskabelige interesser, og nye elanlæg bør søges placeret uden for disse områder.

Såfremt ledningsanlæg af hensyn til elforsyningen alligevel søges placeret i de områder, hvortil der knytter sig særlige fredningsmæssige og landskabelige interesser, skal lednings- og transformerstationsanlæggene udformes med særlig hensyntagen til disse interesser. I elbekendtgørelsen er det endvidere anført, at det ved undersøgelsen af placeringsmuligheder også bør undersøges, hvorvidt ledningsanlægget af hensyn til de fredningsmæssige og landskabelige interesser helt eller delvis bør søges kabellagt. Det understreges samtidig, at der i denne undersøgelse bør indgå en vurdering af merudgiften ved kabellægningen set i forhold til hensynet til de fredningsmæssige og landskabelige interesser i området.

Det ledningsanlæg, som har givet anledning til spørgsmålet, er et 60 kV ledningsanlæg på ca. 31 km, der skal forbinde en transformerstation ved Hejnsvig gennem en ny transformerstation ved Vorbasse med en eksisterende transformerstation ved Holsted. Ledningsanlægget berører således Billund, Brørup, Grindsted, Holsted og Vejen kommuner i Ribe amtskommune.

Fredningsstyrelsen har kompetence til at godkende ledningsanlæg fra 50 kV og derover. (Ledningsanlæg på de lavere spændingsniveauer godkendes af de regionale fredningsmyndigheder). Fredningsstyrelsen skal forud for sin godkendelse indhente en udtalelse fra de regionale myndigheder og kan i henhold til elbekendtgørelsen ikke afslå en ansøgning fra et elselskab. I de tilfælde, hvor der ikke kan opnås enighed mellem elselskabet og fredningsstyrelsen, skal sagen drøftes mellem energiministeren, ministeren for offentlige arbejder og miljøministeren, før der træffes afgørelse.

I forbindelse med fredningsstyrelsens behandling af denne sag er det oplyst, at strømforbruget i området mellem Vorbasse og Lindknud har nået et sådant omfang, at

det eksisterende 10 kV-net er for lille. Det nye ledningsanlæg skal dels tjene regional elforsyning, dels sikre reserveforsyning i området som helhed.

Forskellige forslag til tracé har siden midten af 1978 været drøftet mellem elselskabet Vestkraft, Ribe amtskommune, de berørte kommuner og fredningsstyrelsen.

Det forslag til ledningsføring, som fredningsstyrelsen har godkendt ved skrivelse af 18. september 1979, er anbefalet af Ribe amtskommune som regional frednings- og regionplanmyndighed. Ledningsanlægget går ved denne ledningsføring uden om Holme Å-området, der må betegnes som et landområde af den største interesse og fremhæves som et af Danmarks nationale naturområder på de kort, som fredningsstyrelsen har udgivet i 1979.

Det godkendte ledningsanlæg er ca. 1 mill. kr. dyrere end et ledningsanlæg direkte gennem Holme Å-området. Denne merudgift er imidlertid accepteret af selskabet allerede i forbindelse med de foreløbige drøftelser med det nu nedlagte fredningsplanudvalg for Ribe amt. Fredningsstyrelsens godkendelse vedrører det oprindeligt af I/S Vestkraft fremsendte forslag til tracé, dog med en mindre flytning af transformerstationen og dermed ledningsanlægget ved Vorbasse. Denne flytning er affødt af de senere drøftelser mellem elselskabet, Billund kommune, Ribe amtskommune og fredningsstyrelsen.

Spørgsmålet om udgifterne, og herunder eventuelle merudgifter i forbindelse med etablering af de enkelte ledningsanlæg, er et af de led, fredningsstyrelsen vurderer i forbindelse med styrelsens godkendelse af de enkelte ledningsanlæg. Det fremgår imidlertid af elbekendtgørelsens formulering, at der kan blive tale om merudgifter ved placering af det enkelte ledningsanlæg, merudgifter, der er affødt af hensynet til ledningsanlæggets placering i forhold til de fredningsmæssigt og landskabeligt værdifulde landområder.

Placering af ledningsanlæg i det åbne land og herunder vurdering af muligheder for kabellægning, således at anlæggene undgår at præge vore værdifulde landskabsområder, vil ofte påvirke udgifterne til det enkelte ledningsanlæg i større eller mindre grad. I forhold til de fredningsmæssige og landskabelige interesser i området vil det, alt andet lige, ud fra en fredningsmæssig vurdering altid

[Miljøministeren]

være ønskeligt med kabellægninger. Udgifterne til kabellægning vil imidlertid altid være betydeligt større pr. km end et luftledningsanlæg, når det vedrører anlæg på 50 kV og derover. I hvert enkelt tilfælde undersøges derfor mulighederne for en ledningsfremføring, der både tager hensyn til landskabet som helhed og merudgifterne.

I henhold til loven om by- og landzoner skal man også ved administrationen af denne lov bl. a. tage hensyn til de fredningsmæssige og landskabelige interesser. Planstyrelsen har ved sin vurdering som ankemyndighed i forhold til Ribe amtskommune været enig med amtskommunen og fredningsstyrelsen i, at det, alle forhold taget i betragtning, vil være mest hensigtsmæssigt med en linieføring, der undgår at gå igennem det mest landskabeligt og fredningsmæssigt følsomme område, men i stedet placeres tættere op mod Vorbasse by.«

Jeg kan henvise til det, fredningsstyrelsen har oplyst om administrationen af elbekendtgørelsen, herunder varetægelsen af de landskabelige og fredningsmæssige interesser samt de økonomiske hensyn.

Spm. nr. 306

Til *ministeren for Grønland* (24/1 80) af:

Steenholdt (Grønl.):

»Kan ministeren oplyse, hvorvidt han på egne eller på hjemmestyrets vegne har benyttet alle muligheder for ansøgning om støtte fra EFs regionalfond i 1979, herunder fra den kvotefrie del af fonden, til forskellige grønlandske anlægsformål?«

Begrundelse

Forskellige grønlandske anlægsønsker – ikke mindst om anlæg af el- og vandværker i byggerne – kan sandsynligvis ikke realiseres i overskuelig fremtid på grund af mangel på økonomiske midler. Det er min opfattelse, at en del af disse anlæg ville kunne finansieres ved hjælp af regionalfondens midler – ikke mindst fra den kvotefrie del af fonden, som jo ikke forudsætter nationalstatens medvirken ved finansiering.

Besvarelse (1/2 80):

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Ministeriet for Grønland har i 1979 søgt og opnået tilsagn om støtte fra EFs regionalfond til anlægsarbejder i Grønland svarende til et beløb på godt 61,3 mill. kr. Der er endvidere i 1979 opnået tilsagn om regionalfondsstøtte til Grønlandsflys hangar i Godthåb med et beløb på 9,1 mill. kr.

Det er som bekendt regeringens principielle holdning, at anlægsarbejder i Grønland skal have første prioritet ved udnyttelsen af den danske kvota i fonden, og der er i 1979 søgt støtte fra fonden til samtlige anlægsarbejder i Grønland, der er omfattet af fondens støttekriterier, og som inden ansøgningsfristernes udløb har været tilstrækkeligt konkretiserede, hvad angår tekniske detaljer, budgetoverslag samt tidsplan for arbejdets gennemførelse.

Der skal her specielt gøres opmærksom på, at et af kravene til en investering er, at denne forestås af det offentlige eller et dermed sidestillet organ.

Støttetilsagnene er i 1979 givet på baggrund af investeringer inden for områderne vandforsyning, elforsyning, luftfart, pakhuse, tankanlæg, havne og telekommunikation. En lang række af disse investeringer vedrører byggerne og omfatter primært statsinvesteringer, men også anlæg opført i henhold til den nu ophævede lov om statstilskud til el- og vandforsyningsanlæg m.v. i byggerne. I overensstemmelse med det i november 1975 mellem Grønlands landsråd og regeringen aftalte vil det i 1979 opnåede støttetilsagn medføre en tilsvarende aktivitetsudvidelse i Grønland i 1980, jfr. finanslovens § 9.20.01.70.06.

Det kan naturligvis ikke undgås, at der hvert år vil være enkelte investeringer, der afklares så sent, at man ikke kan nå at forelægge projektet for EF-Kommissionen samme år som følge af de gældende tidsfrister for fremsendelse af ansøgninger, men dette betyder ikke nødvendigvis, at støttemuligheden er tabt.

I disse tilfælde vil man typisk fremsende en ansøgning vedrørende projektet til EF-Kommissionen med henblik på at opnå støttetilsagn så tidligt som muligt i det efterfølgende år. Der kan dog ikke opnås støtte til investeringer, der allerede er afsluttet. Deri-

[Ministeren for Grønland]

mod kan der til igangværende investeringer ydes støtte med tilbagevirkende kraft, og i fondsforordningens artikel 11 er der anført en særregel for Grønland gående ud på, at Grønland kan opnå støtte til udgifter, der er op til to år gamle.

Ministeriet har ikke i 1979 søgt om støtte fra den kvotefrie del af fonden til grønlandske anlægsformål. Den kvotefrie del udgør i øvrigt kun 5 pct. af fondens midler. Dette skyldes først og fremmest, at den danske kvota i fonden i 1979 har været af en sådan størrelse, at samtlige støtteberettigede investeringer i Grønland har kunnet opnå maksimal støtte (30-40 pct.) inden for den danske kvota i fonden. Hertil kommer endvidere, at fondsforordningens art. 13, der omhandler den frie kvota, klart nævner, at den frie kvota tager sigte på aktioner, der afviger fra fondens almindelige virksomhed og f. eks. har til formål at støtte regioner, der på utilsigtet måde rammes af andre EF-aktiviteter, f. eks. EFs udvidelse, eller regioner, der rammes af en pludselig dyb krise i et hovederhverv eller en naturkatastrofe. Energikrisen vil nok også gøre det muligt at opnå støtte til alternative energiformer.

Der er i efteråret 1979 i rådsregie indledt drøftelser om retningslinjerne for den frie kvotas virksomhedsområder på basis af nogle konkrete projektudkast, og disse drøftelser er endnu ikke afsluttet, men meget tyder dog på, at et projekt skal falde inden for ovennævnte problemstillinger for at kunne opnå støtte, og derfor må f. eks. bygdeelværker i deres nuværende form skønnes uegnede til at opnå støtte fra den frie kvota. Det kan endvidere oplyses, at investeringer under den frie kvota skal finansieres i fællesskab af EF og den pågældende medlemsstat.

Som bekendt er støtte til anlæg af el- og vandværker i bygderne overgået til hjemmestyret den 1. januar 1980. Foranlediget af en forespørgsel fra landsstyreområdet for bygder og yderdistrikter har ministeriet i september 1979 tilsendt hjemmestyret en nærmere redegørelse vedrørende opnåelse af regional-fondsstøtte til denne type investeringer. Denne redegørelse er senere fulgt op af drøftelser mellem landsstyrets og ministeriets embedsmænd.

Uanset hjemmestyrets indførelse pr. 1. maj 1979 vil det fortsat være således, at alle ansøgninger om støtte fra EFs regionalfond

skal forelægges EF-Kommissionen af ministeriet for Grønland, men ministeriet er blevet enig med landsstyret om, at initiativet til at søge støtte fra fonden til ovennævnte bygdeanlæg blev overdraget til hjemmestyret, således at ministeriet herefter blot påtager sig at fremsende sådanne ansøgninger til EF-Kommissionen, som landsstyret anmoder ministeriet om at ville forelægge.

Ministeriet er ikke bekendt med, hvorvidt hjemmestyret vil benytte de støttebeløb, der kan opnås fra regionalfondens til el- og vandværker m.v. i bygderne til forøgelse af de økonomiske rammer for støtten hertil.

Spm. nr. 308

Til indenrigsministeren (25/1 80) af:

Nymann (FP):

»Vil ministeren give en klar og udtømmende definition på § 25, stk. 5, i lov om valg til folketinget, således at såvel paragraffens bogstav som dens ånd bliver klart defineret?«

Begrundelse

§ 25, stk. 5, i bekendtgørelse af lov om valg til folketinget lyder således:

»Stk. 5. Senest kl. 16 ugedagen før valget kan i hver amtskreds (storkreds) partiet anmelde, hvilke af de opstillede kandidater der er partiets nominerede kandidater i de enkelte opstillingskredse, samt hvilke af de opstillede kandidater det i øvrigt godkender som partiets kandidater; sker ingen sådan anmeldelse, betragtes de kandidater, der slutter sig til partiet, som godkendt af dette. Kandidater, der ikke godkendes af et parti, betragtes som opstillet uden for partierne. Inden samme tidsfrist kan partiet derhos anmelde en bestemt rækkefølge for de godkendte kandidater (partiliste) og derved angive, i hvilken rækkefølge de partiet tilfaldende stemmer i kredsen vil være at overføre til de forskellige kandidater (jfr. § 47). Disse anmeldelser skal ske skriftligt, i amtskredsene til vedkommende amtmand og i storkredsene i København-Frederiksberg til Københavns magistrat for 1. og 2. storkreds' vedkommende og til Frederiksberg kommunalbestyrelse for 3. storkreds' vedkommende.«

Spørgeren er klar over, at når paragraffen taler om »partiet«, menes der et partis over-

[Nymann]

ste organ, altså dets hovedbestyrelse, men imødeser en redegørelse for de situationer, paragraffen skal imødegå. Er den et værn for et parti imod, at fremmede pludselig stiller op som kandidat for partiet, eller er paragraffen ment som et »våben«, der eventuelt kan benyttes til pression over for folketingsmedlemmer til dels imod grundlovens § 56?

Besvarelse (31/1 80):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Efter § 25, stk. 1-3, i lov om valg til folketing, jfr. lovbekendtgørelse nr. 237 af 29. maj 1978, skal anmeldelse af kandidater ved folketingsvalg indleveres til valgbestyrelsens formand, senest kl. 16 ti dage før valget finder sted. Samtidig hermed skal der gives meddelelse om, hvilket parti den pågældende slutter sig til, eller om vedkommende kandidat står uden for partierne. Umiddelbart efter udløbet af fristen for kandidatanmeldelser påhviler det valgbestyrelsen at påse, om de indleverede kandidatanmeldelser er gyldige, og straks herefter at indberette til vedkommende amtmand, hvilke kandidater der gyldigt har anmeldt sig til valg i opstillingskredsen.

Efter § 25, stk. 5, i folketingsvalgloven kan i hver amtskreds (storkreds) de enkelte partier senest kl. 16 ugedagen før valget anmelde over for vedkommende amtmand, hvilke af de opstillede kandidater der er partiets nominerede kandidater i de enkelte opstillingskredse, samt hvilke af de opstillede kandidater det i øvrigt godkender som partiets kandidater. Inden for samme tidsfrist kan partierne ligeledes til vedkommende amtmand foretage anmeldelse af en bestemt rækkefølge for de godkendte kandidater (partiliste).

Med hensyn til betydningen af udtrykket »partiet« i bestemmelsen finder indenrigsministeriet – således som spørgeren er inde på det i begrundelsen for spørgsmålet – at der herved skal forstås det organ, som ifølge partiets egne vedtægter er øverste myndighed inden for den landsdækkende partiorganisation. Der er dog intet til hinder for, at det pågældende organ i overensstemmelse med partiets vedtægter kan delegerer beføjelsen til lokale partiorganisationer i amts- og storkredsene. I sådanne tilfælde må eventuelle uoverensstemmelser mellem det centrale organ og de lokale organisationer dog afgøres i

overensstemmelse med det centrale organs opfattelse, såfremt dette rettidigt giver udtryk herfor over for de i § 25, stk. 5, nævnte myndigheder, i amtskredsene vedkommende amtmand og i storkredsene Københavns magistrat henholdsvis Frederiksberg kommunalbestyrelse.

Det følger endvidere af, at partiernes godkendelse af kandidater efter § 25, stk. 5, skal ske for amts- eller storkredsen under ét, at godkendelsen skal være ubetinget og ikke må begrænses til bestemte opstillingskredse inden for amts- eller storkredsen. Partiet kan således ikke godkende en kandidat i én opstillingskreds og forkaste vedkommende i en anden.

Formålet med bestemmelserne i § 25, stk. 5, om partiernes godkendelse m.v. af kandidater er at sikre, at kandidater, der anmelder sig til valget for et bestemt parti, også rent faktisk er godkendt af vedkommende parti, og herudover at få fastlagt, hvorledes partiet ønsker kandidaterne opført på stemmesedlen, og hvorvidt der ønskes anmeldt partiliste.

Spm. nr. 309

Til *arbejdsministeren* (25/1 80) af:

Dræbye (RV):

»Er de af socialstyrelsen ansøgte generelle dispensationer i forbindelse med særforsorgens overgang til amtskommunerne bevilget, og i bekræftende fald, er en sådan dispensation i overensstemmelse med praksis for andre ansøgninger i forbindelse med ejerskifte?«

Begrundelse

I forbindelse med særforsorgens udlægning til amtskommunerne er der af arbejdstilsynet stillet en række krav til bygningsmæssige ændringer i medfør af arbejdsmiljøloven. Udførelsen af disse ændringer er imidlertid ikke påbegyndt, men der er i stedet af socialstyrelsen søgt dispensation.

Som begrundelse for dispensationen er over for personale i institutionerne peget på dels manglende afklaring af den økonomiske fordeling mellem stat og amtskommuner, dels manglende bevillinger på de offentlige budgetter.

[Dræbye]

Det ønskes derfor specielt belyst, hvordan disse begrundelser svarer til normal dispensationspraksis.

Besvarelse (31/1 80):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

I forbindelse med særforborgens overgang til amtskommunerne pr. 1. januar 1980 er der af arbejdstilsynets kredse foretaget en gennemgang af særforborgsinstitutioner med henblik på at konstatere, hvilke mangler der måtte være af arbejdsmiljømæssig karakter.

De påbud, der i forbindelse med gennemgangen er givet fra arbejdstilsynets side, har haft et større omfang end ventet i socialstyrelsen og i socialministeriet, og udgifterne i forbindelse med en gennemførelse af påbudene har oversteget socialministeriets bevillingmæssige rammer. Socialstyrelsen har derfor søgt direktoratet for arbejdstilsynet om tidsbegrænset dispensation til at imødekomme kravene under henvisning til, at man ikke for tiden har økonomiske muligheder for at realisere de ønskede forbedringsarbejder.

Direktoratet har ikke på indeværende tidspunkt taget stilling til dispensationsansøgningerne. Det kan oplyses, at der ikke findes hjemmel til at give generelle dispensationer, men at de enkelte dispensationsansøgninger fra socialstyrelsen vil blive vurderet særskilt på grundlag af de konkrete forhold, herunder omfanget af de sikkerheds- og sundhedsmæssige risici.

Med hensyn til tidligere praksis har direktoratet oplyst, at der ikke er en sådan fastlagt praksis, idet tilsvarende problemer ikke er blevet rejst f. eks. i forbindelse med statshospitalernes udlægning for nogle år siden.

Spm. nr. 310

Til *socialministeren (25/1 80)* af:

Dræbye (RV):

»Finder ministeren det rimeligt, at opfyldelsen af de krav, der i forbindelse med særforborgens udlægning er stillet af arbejdstilsyn, brandmyndigheder m.fl. om forbedring af arbejdsforhold m.m., skal afvente den endelige afklaring af den økonomiske fordeling mellem stat og amtskommuner (i forbindelse med bloktilskudsberegning for 1981)?«

Begrundelse

Særforborgens overgang til amtskommunerne er i arbejdsmiljølovens forstand et ejerskifte, og dermed er der mulighed for, at arbejdstilsynet kan stille en række krav i henhold til arbejdsmiljøloven. I et svar til daværende folketingsmedlem Tove Jørgensen (stillet den 17. september 1979) oplyste ministeren, at den praktiske gennemførelse var genstand for forhandlinger. Udgifternes placering skulle tages op i forbindelse med fordelingen af bloktilskud for 1981.

Da socialstyrelsen nu har søgt dispensation for perioden indtil 1982, synes gennemførelsen af forbedringerne at være udsat. Da jeg går ud fra, at ministeren mener, at disse arbejder skal udføres, er det en nærliggende slutning, at udsættelse er forårsaget af den manglende afklaring af den finansielle aftale mellem staten og amtskommunerne.

Besvarelse (4/2 80):

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

I begrundelsen for det stillede spørgsmål henvises dels til det svar, som den 26. september 1979 af den daværende socialminister blev givet på et spørgsmål stillet af folketingsmedlem Tove Jørgensen, dels til, at socialstyrelsen nu har søgt dispensation vedrørende myndighedskrav, gældende indtil 1. januar 1982.

I denne anledning vil jeg for det første gerne bekræfte, at socialministeriet har bemyndiget socialstyrelsen til at søge dispensation gældende mindst til 1. januar 1982 for hvert af de krav, som inden 31. december 1979 er stillet til de tidligere særforborgsinstitutioner af arbejdstilsyn og andre myndigheder, og som det ikke var muligt at opfylde inden udlægningen af særforborg den 1. januar 1980.

Dernæst vil jeg gerne understrege, at hensigten hermed ikke har været, at den fysiske opfyldelse af kravene skulle udsættes. Det er tværtimod tilsigtet at sikre amtskommunerne m.v. som nye driftsherrer mulighed for at gennemføre opfyldelsen af myndighedskravene efter en rimelig planlægning og prioritering.

Jeg kan oplyse, at socialministeriet hvert år inden for de bevillingmæssige muligheder, der forelå, har opfyldt myndighedskrav,

[Socialministeren]

der løbende er stillet til særforsorgens institutioner, men at det gennem årene har været nødvendigt at søge dispensation i en række tilfælde.

Såfremt særforsorgen fortsat havde været i statslig regie, ville denne ordning være blevet fortsat.

Imidlertid bevirker udlægningen, som det er anført i begrundelsen, at der fremkommer myndighedskrav fra arbejdstilsynet, som ikke tidligere har kunnet stilles. Dette skyldes, at efter arbejdsmiljølovens bestemmelser er overdragelsen af særforsorgens institutioner fra staten til amtskommunerne m.v. ejerskifte i arbejdsmiljølovens forstand.

Ifølge socialstyrelsens opgørelse pr. 15. januar 1980 over myndighedskrav, der er fremsat inden 31. december 1979, er udgifterne til opfyldelse af kravene anslået til ca. 16,8 mill. kr. (ekskl. institutioner i lejede lokaler). Socialstyrelsen har den 28. januar 1980 tilsendt de respektive amtskommuner m.v. supplerende oversigter til de foreløbige oversigter, der udsendes af socialministeriet den 19. oktober 1979.

Afholdelsen af udgifterne er – som anført i forannævnte svar på det af folketingsmedlem Tove Jørgensen stillede spørgsmål – drøftet mellem staten og amtskommunerne m.v., og det er foreløbig aftalt, at dette problem tages op igen i forbindelse med forhandlingerne om bloktilskudsberegningen for 1981.

Jeg vil gerne tilføje, at det er mit indtryk, at amtskommunerne fuldt ud er klar over den forpligtelse, der påhviler dem som driftsherrer for institutionerne med hensyn til at foretage den fysiske opfyldelse af de stillede krav så hurtigt, som det er praktisk muligt.

Det er ligeledes mit indtryk, at amtskommunerne er helt indforstået med, at en afklaring af det økonomiske forhold mellem staten og amtskommunerne med hensyn til myndighedskrav og eventuelt omkring andre særlige spørgsmål først vil kunne tages op igen i forbindelse med de kommende bloktilskudsforhandlinger.

Spm. nr. 315

Til *energiministeren* (25/1 80) af:

Wilhelm (VS):

»Vil ministeren oplyse, hvorledes de i spørgsmål nr. 1246 af 27. juli 1979 nævnte oliepriser har udviklet sig frem til januar 1980?«

Besvarelse (30/1 80):

Energiministeren (Poul Nielson):

De 6 oliepriser, der indgår i beregningen af naturgasaftalerne af 9. marts 1979 mellem DONG A/S og DUC, har i 1979 udviklet sig som vist i vedhæftede bilag.

Det bemærkes, at de tyske noteringer for sidste kvartal endnu ikke foreligger.

Bilag

	Jan. 1979	Febr. 1979	Marts 1979	April 1979	Maj 1979	Juni 1979	Juli 1979	August 1979	Sept. 1979	Okt. 1979	Nov. 1979	Dec. 1979
Danmark gasolie dkr/m ³	585,17	656,45	793,43	812,52	833,43	930,13	960,16	1101,15	1191,77	1200,65	1196,44	1237,68
Danmark fuelolie dkr/ton	428,00	445,00	462,50	475,38	512,93	555,83	557,55	602,49	665,87	680,83	685,83	704,24
Rotterdam gasolie \$/ton	194,31	289,16	251,20	265,77	319,94	362,29	356,66	316,89	325,92	330,23	362,45	356,08
Rotterdam fuelolie \$/ton	111,50	133,25	119,05	125,22	142,02	156,19	155,65	155,45	161,60	173,38	186,60	206,02
Tyskland gasolie DM/100 l.	31,58	36,08	38,80	40,31	41,94	46,20	48,41	47,09	46,35			
Tyskland fuelolie DM/ton	193,51	204,47	217,83	217,86	226,45	239,23	251,90	256,01	257,16			

Spm. nr. 319

Til *justitsministeren* (25/1 80) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Hvordan går arbejdet med udvalget, der skal undersøge problemerne omkring fondsdannelserne?«

Begrundelse

Folketinget har i to samlinger drøftet problemerne omkring oprettelse af fonde, og skatteudvalget har senere stillet adskillige spørgsmål vedrørende berettigelsen af fondsoprettelse.

Ved behandlingen i salen blev det dengang understreget, at problemet skulle under-

[Bernhard Baunsgaard]

søges i et udvalg, før folketinget traf beslutning.

Den 24. januar blev sekretæren for ministerens udvalg refereret i TV (Kanal 22) for at skulle have meddelt, at udvalget endnu forberedte det egentlige udvalgsarbejde.

Det er nu år siden, sagen første gang blev rejst, og arbejdet bør fremskyndes.

Besvarelse (1/2 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Udvalgets formand har oplyst følgende:

Udvalget er nedsat ved justitsministeriets skrivelse af 14. juli 1978. Det første møde i det samlede udvalg blev afholdt 1. december 1978, og udvalget har siden afholdt 2 møder. Næste møde er fastsat til den 31. januar 1980.

Udvalget er i færd med at foretage en gennemgang af det omfattende problemkompleks, der er indeholdt i udvalgets kommissorium. Der er herunder blandt andet udarbejdet redegørelser vedrørende det gældende retsgrundlag for selvejende institutioner, afgrænsning over for andre juridiske personer, f. eks. selskaber, foreninger m. v., vedrørende permutation, forholdet til selskabsretten m. v., ligesom der er indhentet oplysninger om udenlandsk ret. Endvidere har der på sekretariatsplan været afholdt møder med repræsentanter for det svenske og norske fondsudvalg.

Der har været afholdt en række arbejds-møder mellem formanden, sekretariatet og enkelte udvalgsmedlemmer bl. a. med henblik på udarbejdelse af et regelsæt om godkendelse og registrering, fundats, formål, kapital, ledelse, revision, årsregnskab, anvendelse af overskud, tilsyn m. v. Dette udkast til regelsæt skal drøftes på mødet den 31. januar 1980.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at udtale sig om, hvornår udvalget vil være i stand til at afslutte arbejdet.

Spm. nr. 321

Til *socialministeren* (25/1 80) af:

Inge Krogh (KrF):

»Vil ministeren give oplysning om sammensætning, kommissorium og tidsfrister for den arbejdsgruppe, der er nedsat vedrørende

iværksættelse af en forsøgsordning om plejeorlov?«

Begrundelse

Socialministeren har oplyst, at der på baggrund af et forslag om plejeorlov i folketingssamlingen 1978-79, som var fremsat af kristeligt folkeparti, Danmarks retsforbund og centrum-demokraterne, er nedsat en arbejdsgruppe vedrørende iværksættelse af en forsøgsordning om plejeorlov. Der er i befolkningen en stor interesse for dette spørgsmål, og det vil have interesse for vide kredse at kende arbejdsgruppens kommissorium samt at vide, hvornår en forsøgsordning kan etableres.

Besvarelse (31/1 80):

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Arbejdsgruppen vedrørende iværksættelse af en forsøgsordning om plejeorlov vil blive sammensat af repræsentanter for socialministeriet, indenrigsministeriet, sundhedsstyrelsen, socialstyrelsen, Kommunernes Landsforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, Den almindelige danske Lægeforening og Dansk Sygeplejeråd.

I henhold til arbejdsgruppens kommissorium har arbejdsgruppen - på baggrund af referatet fra mødet den 21. september 1979, hvor en kreds af sagkyndige drøftede problemerne omkring plejeorlov til pasning af døende personer - til opgave

- at fremkomme med forslag til etablering af en forsøgsordning i en eller to kommuner efter nærmere aftale og for en nærmere fastsat periode, herunder fastlægge rammerne for en løbende vurdering af forsøgsordningens resultater,
- så vidt muligt at foreslå en forsøgsordning etableret inden for den eksisterende lovgivnings rammer,
- at belyse de administrative og økonomiske konsekvenser af sit forslag,
- at indsamle og vurdere materiale fra ind- og udland.

Arbejdsgruppen forudsættes at afslutte sit arbejde inden udgangen af 1980. En forsøgsordning forventes således at kunne etableres i 1981.

Spm. nr. 326

Til udenrigsministeren (25/1 80) af:

Poulsgaard (FP):

»Finder ministeren, at Wienerkonventionen fritager diplomater bosat i Danmark for at betale parkeringsbøder, og vil ministeren i benægtende fald sørge for, at de 1,5 mill. kr., som det samlede diplomatkorps skylder i parkeringsbøder, bliver indbetalt til den slunkne statskasse?«

Begrundelse

Det kan ikke være rimeligt, at diplomater, der dog har bedre råd end de fleste og i forvejen har mange privilegier, kan undlade at betale deres parkeringsbøder, men til stadighed kan overtræde parkeringsbestemmelserne uden at skulle betale de bøder, som danske borgere skal betale.

Besvarelse (4/2 80):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Ifølge Wienerkonventionen af 18. april 1961 om diplomatiske forbindelser har diplomaterne principielt pligt til at overholde modtagerstatens love og bestemmelser (art. 41).

De danske parkeringsbestemmelser gælder således også for diplomaterne. Men modtagerstaten har i tilfælde af overtrædelse af parkeringsbestemmelserne ikke mulighed for at gennemtvinge betaling af skyldige parkeringsafgifter.

Diplomaterne nyder i denne henseende immunitet med hensyn til modtagerstatens strafferetspleje og ligeledes med hensyn til sager, der hører under modtagerstatens borgerlige retspleje eller administrative myndighedsområde (art. 31).

Udenrigsministeriet udsender med mellemrum cirkulærskrivelser til de herværende ambassader, hvori man opfordrer diplomaterne til at overholde parkeringsbestemmelserne.

I betragtning af det opsving, parkeringsovertrædelserne har antaget i den seneste tid, overvejer udenrigsministeriet, hvad der yderligere kan gøres for at sikre, at parkeringsreglerne overholdes.

Spm. nr. 327

Til justitsministeren (25/1 80) af:

Poulsgaard (FP):

»Finder ministeren det ikke aldeles krænkende for retsbevidstheden, at diplomater bosat i Danmark ikke betaler de parkeringsafgifter, der pålægges dem, således at det samlede diplomatkorps nu skylder 1,5 millioner kr. i P-bøder?«

Begrundelse

Det forekommer meget urimeligt og ganske uacceptabelt, at udenlandske diplomater, der bliver idømt parkeringsbøder, blot undlader at betale disse. Når man fra politiets side accepterer dette, kan man vel heller ikke forvente, at danske borgere skal betale. Ydermere kan man vist roligt gå ud fra, at diplomater har betydelig bedre råd end så mange andre.

Besvarelse (1/2 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Efter færdselslovens § 121 kan der pålægges parkeringsafgift for en række parkerings- og standsningsforseelser. Centralregisteret for parkeringsafgifter har meddelt, at der i 1979 blev pålagt i alt 188.626 afgifter her i landet.

Justitsministeriet kan oplyse, at der i København blev pålagt diplomatbiler 1.556 parkeringsafgifter i 1979, heraf er godt 4 pct. blevet betalt.

Da det gennem de seneste år er konstateret, at førerne af diplomatbiler ofte undlader at betale parkeringsafgifter, har justitsministeriet over for udenrigsministeriet rejst spørgsmålet om mulighederne for at inddrive ikke betalte afgifter.

Udenrigsministeriet har tilkendegivet, at man er af den opfattelse, at inddrivelse af parkeringsafgifter over for herboende diplomater ikke vil være i overensstemmelse med Wienerkonventionen af 18. april 1961 om diplomatiske forbindelser, der bl. a. foreskriver bestemmelser om diplomaters immunitet. Det følger i øvrigt af denne konvention, at diplomater har pligt til at overholde opholdslandets lovgivning.

Justitsministeriet er bekendt med, at udenrigsministeriet med mellemrum erindrer de diplomatiske missioner i København om parkeringsreglerne i Danmark og anmoder om, at de overholdes.

Spm. nr. 328

Til *indenrigsministeren* (25/1 80) af:

Jørgen Junior (FP):

»Finder ministeren det acceptabelt, at Fyns amtsråd boykotter den private Ærøfærge – hurtigruten Fåborg-Søby – og dermed forsøger at kvæle det private initiativ, blot fordi amtsborgmesteren går ind for monopolisering og ser stort på det ekstraforbrug af skatteydermidler, denne indstilling giver?«

Begrundelse

Af dagspressen fremgår det, at Fyns amtsråd ved en konduitebeslutning af amtsborgmester J. P. Fisker har besluttet med øjeblikkelig virkning, at al trafik, der betales af amtskommunen, skal foregå via færgeoverfarten Svendborg-Ærøskøbing.

Det får bl. a. betydning for et vognmands-firma, der hidtil har benyttet hurtigruten, men da »firmaet kører efter regning, får det ikke økonomisk betydning for vognmanden, idet amtskommunen naturligvis betaler, hvad det koster«, udtaler amtsdirektøren.

Fyns amtskommune støtter ruten Svendborg-Ærøskøbing med en mill. kr. årligt, mens de to ikke-subsidierede færageselskaber på Ærø ikke har kunnet få offentlig støtte.

Spørgeren finder det forkasteligt, at man fra amtskommunens side blander sig i færgefarten i stedet for at lade den frie markeds-mekanisme råde.

Besvarelse (1/2 80):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Det fremgår af begrundelsen for det af hr. Jørgen Junior stillede spørgsmål, at anledningen til spørgsmålet er en beslutning, der er truffet af Fyns amtsråd.

Da jeg ikke er bekendt med beslutningens nærmere indhold, har jeg ikke anset det for muligt at besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag. For at få sagen nærmere belyst, har jeg derfor i dag anmodet Fyns amtsråd om en udtalelse.

Når amtsrådets svar foreligger, skal jeg vende tilbage til spørgsmålet.

Spm. nr. 330

Til *miljøministeren* (25/1 80) af:

Svend Erik Hovmand (V):

»Hvor langt er regeringen kommet med den undersøgelse af arealindvinding, som folketinget besluttede 2. maj 1978?«

Begrundelse

Den 2. maj 1978 vedtog et meget stort flertal i folketinget et forslag til folketingsbeslutning fra venstre om undersøgelse af mulighederne for arealindvinding.

I betragtning af at den daværende miljøminister lovede hurtigt at tilvejebringe resultatet af de undersøgelser, som folketinget besluttede skulle foretages i et repræsentativt forsøgsområde, finder jeg det rimeligt at anmode om en konkret beskrivelse af, hvor langt arbejdet er kommet med hensyn til at undersøge de økonomiske, de beskæftigelsesmæssige, de natur- og miljømæssige, de fiskerimæssige og andre forhold som konsekvens af en eventuel beslutning om at igangsætte arealindvindingsarbejder.

Besvarelse (1/2 80):

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

I skrivelser af 30. juni 1978 og 9. februar 1979 tog miljøministeriet skridt til at få nedsat den arbejdsgruppe, der skulle have til opgave at følge folketingsbeslutningen af 2. maj 1978 op.

I SV-regeringens tid lykkedes det ikke at få sagen om nedsættelsen af denne arbejdsgruppe bragt til afslutning.

Jeg regner med i løbet af kort tid at have et foreløbigt skøn over, hvilke ressourcer der vil være forbundet med at gennemføre den tilbundsgående undersøgelse af arealindvindingsprojektet, som forslaget til folketingsbeslutning omtaler.

Når dette skøn over ressourcerne ved at gennemføre en sådan undersøgelse er udarbejdet, vil jeg forelægge det for folketingets miljøudvalg, således at der bliver mulighed for – i lyset af den nuværende økonomiske situation og under hensyntagen til prioriteringen af de midler, der anvendes til landbruget – at drøfte spørgsmålet, forinden ansøgning om de nødvendige midler til projektet fremsendes til de bevilgende myndigheder.

Spm. nr. 331

Til indenrigsministeren (25/1 80) af:

Inge Krogh (KrF):

»Har ministeren til hensigt at fremsætte forslag om forbud mod reklame for tobak, eventuelt forslag om, at en sum, der svarer til den sum, der anvendes til reklame, af tobaksfirmaer skal stilles til rådighed for oplysning om tobakkens skadelige virkninger?«

Begrundelse

Der er fra lægeside, særligt fra specialister for hjerte-, lunge- og kræftsygdomme, enighed om, at tobaksrygning er skadelig. Det vil være rimeligt, at der foretages skridt til at hindre reklameringsforbudet eller at gøre forsøg på at ophæve reklamens virkning.

Besvarelse (1/2 80):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Det er regeringens politik på tobaksrygningsområdet, at en begrænsning i tobaksforbruget ikke bør eller kan reguleres hensigtsmæssigt ved generelle regler og forbud.

Spørgsmålet om forbud mod reklame for tobak har tidligere været overvejet bl. a. i et specielt folketingsudvalg, der afgav beretning 3. september 1971. Dette udvalg kunne ikke gå ind for tanken om et reklameringsforbud, bl. a. fordi man ikke fandt det rimeligt at forbyde reklameringsforbudet for en vare, der ellers frit kan markedsføres her i landet. Da det først og fremmest gælder om at undgå, at børn og unge mennesker får smag for tobak, og at de, der er begyndt at ryge, ikke yderligere sætter deres forbrug op, var man dog indstillet på at indføre visse indskrænkninger med hensyn til tobaksreklame netop med sigte på børn og unge, hvorimod man ikke mente det berettiget at skride ind over for den reklamevirksomhed, som tilsigter at få folk til at gå over til et andet tobaksmærke end det, de hidtil har anvendt.

På denne baggrund indgik tobaksindustrien og indenrigsministeriet i april 1972 en aftale vedrørende regler for reklameringsforbudet for tobaksvarer, der vedlægges til orientering.

Det er min opfattelse, at aftalen, der indeholder væsentlige begrænsninger i såvel reklamens form som indhold, hidtil er blevet overholdt af branchen, og regeringen har aktuelt ikke planer om at skærpe disse regler

eller at indføre et egentligt reklameringsforbud.

Med hensyn til forslaget om, at der af tobaksfirmaer stilles en sum, der svarer til den, der anvendes til reklame, til rådighed for oplysning om tobakkens skadelige virkninger, er det min opfattelse, at oplysningsvirksomheden på området bør varetages enten af det offentlige eller af de sygdomsbekæmpende foreninger, der hidtil har været aktive på dette område.

En gennemførelse af det pågældende forslag vil ligeledes indebære en kontrol med tobaksbranchen, der ikke vil være i overensstemmelse med regeringens generelle politik på området.

Bilag

Aftale vedrørende regler for reklameringsforbudet for tobaksvarer

Efter at spørgsmålet om fastsættelse af bindende regler for reklameringsforbudet m. v. vedrørende tobaksvarer har været drøftet mellem indenrigsministeriet og Cigar- og Tobaksfabrikanternes Forening af 20. juni 1975 (Tobaksindustrien) har Cigar- og Tobaksfabrikanternes Forening af 20. juni 1975 vedtaget ved reklameringsforbudet at ville følge efterstående regler, med hvilke indenrigsministeriet er blevet gjort bekendt.

De pågældende regler indgår som et supplement til de senest under den 28. oktober 1971 indenfor foreningen vedtagne handelsbetingelser og skal således være bindende også ved grossisters og andre videreføreres salg af tobaksvarer.

I. Reglernes område

§ 1. De nedenfor anførte regler gælder kun reklameringsforbudet for cigaretter.

Reklameringsforbudet for andre tobaksvarer vil blive holdt indenfor rimelige rammer og i en sober form.

II. Reklamens form

§ 2. Reklameringsforbudet vil ikke finde sted:

- a) ved film og lysbilleder, i radio eller fjernsyn eller på lyd- eller billedbånd,
- b) på skilte, plakater, lysreklamer eller ved attrapper på eller ved offentlig vej eller gade, i eller på offentlige befordringsmidler eller i eller ved disses stoppesteder, holdepladser,

[Indenrigsministeren]

ventesale og stationer, herunder lufthavne, i og ved teatre, biografte, koncertlokaler eller andre forsamlingslokaler, i og ved offentlige idrætsanlæg, svømmehaller og lignende lokaliteter for sportsudøvelse, i og ved børnehaver, skoler, læreanstalter og andre uddannelsesinstitutioner, i og ved sygehuse, pleje- og rekonvalescenthjem eller andre institutioner inden for sundhedsvæsenet.

Foranstående skal dog ikke være til hinder for, at tobaksudsalgssteder i almindelighed og i og ved de nævnte lokaliteter anvender sådanne reklameringsformer med skilte, plakater, attrapper m. v., som hidtil har været i almindelig brug for sådanne udsalgssteder. Det samme gælder reklamer på leveringsvogne, når disse anvendes til normal varetransport,

c) ved annoncering

1) i husstandsudsendelser (adresseløse forsendelser),

2) i den del (avissider) i dagspressen, som specielt er viet til stof vedrørende sporten eller ungdommen,

3) i dagspressen i øvrigt, herunder pressens søndags- eller weekend-udgaver og tillæg samt distriktsblade: i større format end 2.000 spalte mm.,

4) i ugeblade eller andre periodiske tidsskrifter, som væsentligst indeholder underholdningsstof eller andet stof af særlig interesse for ungdommen, herunder sports- og idrætstidsskrifter,

5) i andre publikationer, som særligt henvender sig til børn og unge,

6) i andre publikationer: ikke over en hel side.

d) ved præmiekonkurrencer eller gratis uddelelse i salgssøjemed.

III. Reklamens indhold

§ 3. Billedlig gengivelse af børn og unge personer (dvs. personer, der giver indtryk af at være under 30 år) eller personer, der gennem deres præstationer eller erhverv fremstår som idoler for ungdommen (underholdningsbranchen, den musiske eller bildende kunst, det politiske liv, sport, idræt, ungdomsledelse o. lign.), vil ikke finde sted. Det samme gælder billedlig gengivelse af personer, der er eller fremtræder som læger, tandlæger, sygeplejersker, jordemødre eller som tilhørende andre personalekategorier inden for sygehus- eller sundhedsvæsenet. Personer i billedlige

gengivelser i øvrigt vil altid fremtræde som ikke navngivne.

Stk. 2. Det vil blive undgået, at reklamer i sprog-, ord- eller billedvalg virker stærkt påtrængende eller direkte provokerende. Det vil endvidere blive undgået, at reklamer fremtræder som særligt henvendt til de unge aldersgrupper eller på anden måde tilsigter fortrinsvis at tiltrække opmærksomheden hos disse aldersgrupper.

IV. Ikrafttræden

§ 4. Reglerne træder i kraft den 1. juni 1972. Efter aftale med indenrigsministeriet vil der for allerede indgåede kontraktens vedkommende kunne gøres tidsbegrænsede undtagelser.

Tilsidesættelse af reglerne for reklamering for cigaretter medfører, at levering af cigaretter til den pågældende grossist eller viderehandler, der har tilsidesat reglerne, standses, jfr. herved bestemmelserne i handelsbetingelsernes § 14.

Spm. nr. 339

Til indenrigsministeren (28/1 80) af:

Poulsgaard (FP):

»Kan ministeren bekræfte professor Steen Leth Jeppesens udtalelse til Jyllands-Posten den 26. januar gående ud på, at der ikke er nogen kommunalbestyrelsesmedlemmer i Gentofte kommune med respekt for sig selv, der har under 100.000 kr. i ben-indtægt årligt?«

Begrundelse

Såfremt Leth Jeppesens udtalelser er korrekte, er der absolut grund til at få foretaget en kulegravning af hele den kommunale sektor. Det kan ikke være rimeligt, at kommunalvalgte kan have »ben« af den størrelsesorden.

Selvfølger skal udført arbejde da honoreres rimeligt, men man kan vist roligt sætte et meget stort spørgsmålstejn ved, om det er muligt at udføre arbejde for 100.000 kr., samtidig med at man har andet arbejde og kommunalbestyrelsesarbejde at varetage ved siden af.

Besvarelse (30/1 80):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

[Indenrigsministeren]

Jeg har i dag anmodet Gentofte kommunalbestyrelse om en udtalelse til brug ved besvarelsen af det stillede spørgsmål. Når kommunalbestyrelsens svar foreligger, skal jeg vende tilbage til sagen over for spørgeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1979.

(Lovforslag nr. L 96. Fremsat 23/1 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Foranstaltninger ved huslejeaktioner i almentnyttigt boligbyggeri og boliger for unge under uddannelse samt ændring af bestemmelserne om bygningseskader).

(Lovforslag nr. L 109. Fremsat 24/1 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

På trods af at folketinget i foråret 1979 gennemførte betydelige støtteordninger for både det almentnyttige byggeri og kollegierne, har det ikke vist sig muligt at stoppe huslejeaktionerne i forskellige kollegier og i enkelte almentnyttige boligafdelinger.

For de almentnyttige boligafdelingers vedkommende er aktionerne fortsat alene ud fra en revolutionær tankegang om aktion for enhver pris. Man får indtrykket af, at de yderliggående grupper, der står som ledere af disse aktioner, mener, at aktionerne skal køre videre kun for aktionernes skyld.

På den baggrund kan vi fra socialdemokratiet støtte det lovforslag fra boligministeren, som her behandles, selv om det ikke er med den helt store begejstring, vi gør det. Vi finder det beklageligt, at det er nødvendigt, at vi på den måde skal værne omkring den idé, der ligger til grund for almentnyttigt byggeri og kollegiebevægelsen.

Ordningen går ud på, at man får mulighed for at inddrive huslejer, som har grundlag i en samlet aktion enten ved deponering eller ved totalbojkot, som når det offentlige inddriver bl. a. skatter efter reglerne i kildeskatteloven enten ved udpantning eller ved løntilbageholdelse.

For kollegiernes vedkommende er reglerne foreslået således, at der sker en tilbageholdelse af stipendier og statsgaranti for studielån, så længe de aktuelle aktioner står på.

Boligministeren foreslår endvidere, at reglerne om udbedring af byggeskader lempes for de byggerier, som pr. 1. januar i år har fået bevilget driftssikring, således at man ser bort fra kravet om, at byggeskader skal udgøre mindst 10 pct. af bygningsværdien, for at man kan få støtte til udbedringer af byggeskader på sådanne ejendomme.

Vi finder, at dette forslag har en sådan indbygget logik, at vi kan støtte det. Når det ikke har været muligt at sætte huslejen op til balanceløjen og samtidig få udlejet lejlighederne, vil det naturligvis også være umuligt at pålægge huslejen et øget beløb for at dække udgifter til finansiering af byggeskader. Vi kan fra socialdemokratiets side støtte dette lovforslag.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg vil gerne starte med at understrege, at man fra venstres side ser med sympati på forsøgene på at løse problemerne omkring disse huslejebojkotaktioner, men samtidig skynde mig at sige, at vi fra venstres side ikke er helt sikre på – så langtfra endda, måske – at boligministeren med sit forslag her har fundet lige præcis de vises sten.